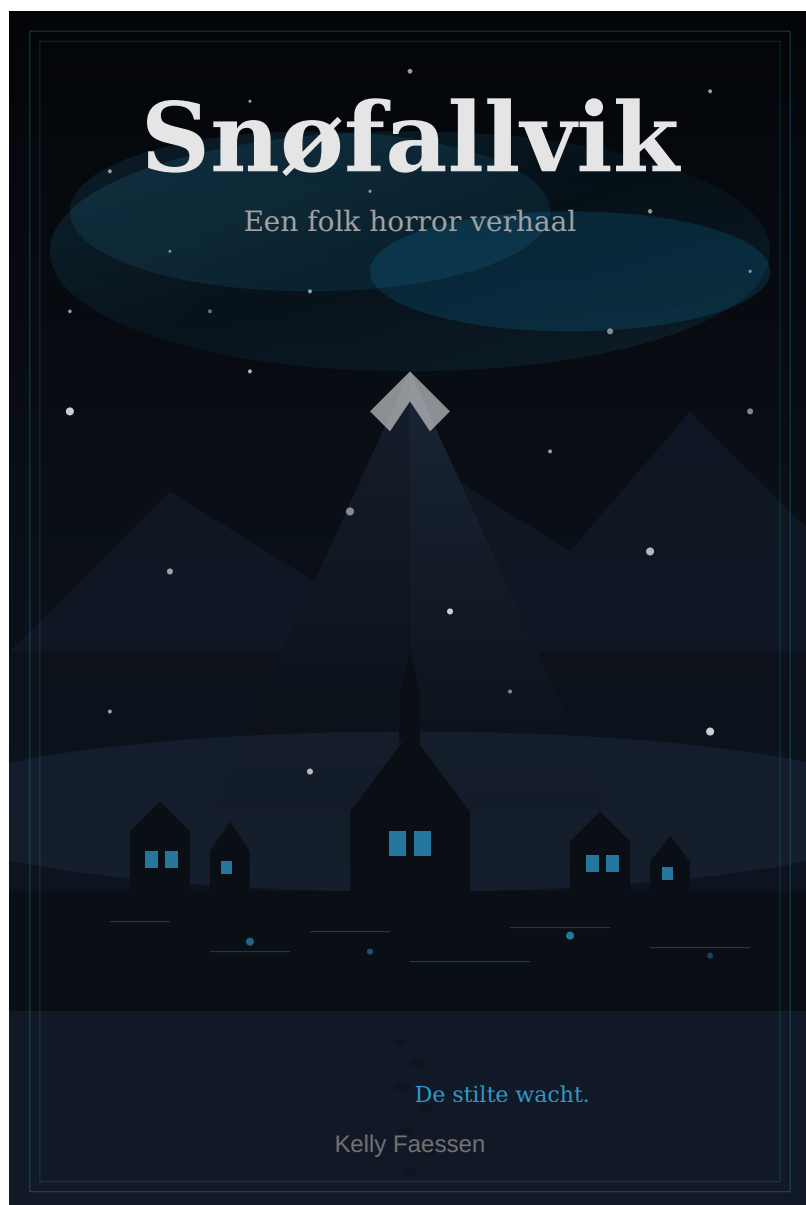

Snøfallvik

Een folk horror verhaal

KELLY FAESSEN

Colofon

Titel: Snøfallvik

Subtitel: Een folk horror verhaal

Auteur: Kelly Faessen

Genre: Horror / Folk Horror

Taal: Nederlands

Een verlaten vissersdorp in Noord-Noorwegen. Een advertentie die te mooi lijkt om waar te zijn. En jij — op zoek naar een nieuw begin. Maar in Snøfallvik verdwijnt de grens tussen heden en verleden, tussen leven en dood. De sneeuw valt. De stilte wacht. En sommige plekken laten je nooit meer gaan.

Gepubliceerd op boek.faessen.com

Alle rechten voorbehouden.

Inhoudsopgave

Proloog – De Vloek

01	Hoofdstuk 1 – De Advertentie
02	Hoofdstuk 2 – De Reis Naar Het Noorden
03	Hoofdstuk 3 – Aankomst in Snøfallvik
04	Hoofdstuk 4 – Het Vissersdorp
05	Hoofdstuk 5 – De Eerste Nacht
06	Hoofdstuk 6 – Verdwijning
07	Hoofdstuk 7 – De Tweede Dode
08	Hoofdstuk 8 – De Kou
09	Hoofdstuk 9 – De Caravans
10	Hoofdstuk 10 – Vuur en Stilte
11	Hoofdstuk 11 – Het Levend Verleden
12	Hoofdstuk 12 – De Keuze
13	Hoofdstuk 13 – Angst
14	Hoofdstuk 14 – De Overgave
15	Hoofdstuk 15 – De Brochure
16	Hoofdstuk 15½ – Respijt
17	Epiloog – Sneeuwval

Proloog – De Vloek

Erik Halvorsens ogen gingen open.

Wijd open. Leeg. Er zat niets in – geen licht, geen herkenning, geen Erik. Alleen een leegte zo diep en zo koud als de fjord in december.

Zijn vrouw, Ingrid, deinsde achteruit. Ze had hem die avond nog horen hoesten, had zijn koude hand vastgehouden terwijl de koorts zijn lichaam verscheurde. Om middernacht had ze zijn laatste adem gevoeld, had ze zijn ogen dichtgedaan, had ze een laatste kus op zijn voorhoofd gedrukt.

Maar om drie uur 's nachts – op de zesendertigste dag van de storm die Snøfallvik in zijn greep hield – stond Erik op.

De sneeuw viel. Altijd viel de sneeuw hier, maar deze winter was anders. Drie maanden lang, zonder ophouden. De voorraden waren geslonken. De vissers konden niet uitvaren. Eerst stierven de ouderen. Toen de kinderen. En toen begonnen de lichamen te verdwijnen.

Niet de levenden. De doden.

's Nachts, als de wind huilde, verdwenen ze uit kelders en kisten, uit de armen van huilende ouders. Elke ochtend waren er voetstappen in de sneeuw. Voetstappen naar de berg – de Slagtertind, de Slachtberg. Vergezeld door kleinere sporen. Blote voeten. Kindervoeten. De voeten van de doden.

En nu liep Erik naar buiten.

De sneeuw raakte hem niet. De wind boog om hem heen. En toen hij zich omdraaide, één keer, om naar het huis te kijken waar hij zeventien jaar had gewoond, glimlachte hij.

Het was geen glimlach van Erik.

Ingrid zou later vertellen – aan degenen die wilden luisteren, aan degenen die haar niet voor gek verklaarden – dat zijn mond bewoog. Dat hij iets fluisterde voordat hij verdween in de sneeuw. Drie woorden, nauwelijks hoorbaar boven de wind.

Kom met mij.

Die nacht volgden meer dan twintig mensen hem. Sommigen dood. Sommigen stervend. Sommigen – en dit was het ergste – kerngezond. Ze liepen in een stille processie door de straten van Snøfallvik, de berg op, het bos in. De wind droeg flarden mee van wat klonk als gezang. Een melodie die niemand kende. Woorden in een taal die niemand verstond.

Niemand die volgde kwam ooit terug.

De overlevenden – er waren er nog maar zevenentwintig – vluchtten de volgende ochtend. Ze namen niets mee. Geen kleding, geen voedsel, geen herinneringen. Ze renden het dorp uit alsof de duivel zelf hen op de hielen zat. En misschien was dat ook zo.

Het dorp bleef achter. Leeg. Wachtend.

Maar niet voor lang.

Want ergens in een houten kist in het gemeentehuis lagen de brochures. Honderden, nee, duizenden brochures, allemaal identiek. Gedrukt op dik, crèmekleurig papier. Op de voorkant stond een tekening van een ideaal dorp – rookpluimen uit schoorstenen, kinderen in de sneeuw, een visser die zwaaide vanaf zijn boot.

Welkom in Snøfallvik, stond er in sierlijke letters. Waar de winter eeuwig duurt en de zomer nooit komt. Waar de doden niet sterven en de levenden niet ontsnappen.

De brochures wachtten geduldig.

Ze hadden alle tijd.

En bijna tweehonderd jaar later – in antiquariaten in Oslo, op rommelmarkten in Stockholm, in online veilingen waar niemand vraagt hoe de verkoper eraan gekomen is – circuleren ze nog steeds. Ze vinden altijd hun weg naar de juiste persoon. Naar iemand die zoekt. Naar iemand die wil ontsnappen. Naar iemand die gelooft dat ergens, in de stilte van de Noorse wildernis, een nieuw begin mogelijk is.

De sneeuw valt.

En jij – jij staat op het punt om de brochure te vinden.

Of misschien heeft de brochure jou al gevonden.

Hoofdstuk 1 – De Advertentie

Je vindt de brochure op een dinsdagmiddag in november.

Het is een van die dagen waarop alles grijs is – de lucht, de gebouwen, de blik in de ogen van de HR-manager die je net gedag heeft gezegd met een glimlach die al nee zei voordat haar mond de woorden vormde. "We laten je iets horen." Jullie allebei wisten dat ze dat niet zouden doen.

De wind rukt aan je jas terwijl je door de winkelstraat loopt. Het antiquariaat op de hoek is nieuw, of misschien heb je het nooit eerder opgemerkt. *Boeken & Curiosa*. De deur staat op een kier.

Je weet niet waarom je naar binnen gaat. Je hebt geen geld voor boeken. Maar je voeten dragen je naar binnen alsof ze een eigen wil hebben.

De eigenaar kijkt niet op. De radio speelt zachte jazz. Je dwaalt door gangpaden vol stapels boeken die tot het plafond reiken.

En dan zie je het.

Het ligt bij de kassa, half verborgen onder een oude concertfolder. Je hand beweegt ernaar toe voordat je het beseft – en het moment dat je vingers het papier raken, daalt de temperatuur in de winkel met tien graden.

Of zo voelt het.

Het papier is dik en crèmekleurig, koel onder je vingers. Kouder dan het zou moeten zijn. Op de voorkant staat een tekening van een dorp. Kleine houten huizen. Een haven met visserboten. Bergen bedekt met sneeuw.

Welkom in Snøfallvik.

Je hart slaat over. Zonder reden. Zonder verklaring. Alleen een plotselinge zekerheid dat dit belangrijk is – dat dit, op een manier die je niet begrijpt, voor jou bedoeld is.

Je slaat het open.

Bent u op zoek naar rust?

Naar stilte?

Naar een plek waar de wereld u niet kan vinden?

De tekst beschrijft een geïsoleerd vissersdorp in Noord-Noorwegen. Geen toeristen. Geen drukte. Een plek waar je kunt nadenken. Waar je jezelf kunt hervinden. Waar je opnieuw kunt beginnen.

Snøfallvik verwelkomt u. Huisvesting wordt verzorgd. Werk is beschikbaar. Een nieuw leven wacht.

Het klinkt te mooi om waar te zijn. Je zou de brochure terug moeten leggen.

Maar je doet het niet.

In plaats daarvan stop je hem in je jaszak en loop je naar buiten. De eigenaar kijkt nog steeds niet op. De deur valt dicht met een zacht belletje.

Pas drie straten verder realiseer je je dat je hem gestolen hebt. Je wilt teruggaan, betalen, je excuses aanbieden – maar als je omkijkt, kun je het antiquariaat niet vinden. De winkels zien er allemaal hetzelfde uit. Alsof de winkel nooit heeft bestaan.

Alsof de brochure de enige manier naar buiten heeft gevonden.

Die avond zit je op je bank en kijkt naar het nieuws zonder het te zien. Om halfelf pak je de brochure weer. Hij voelt nog steeds koel aan. Nog steeds vreemd. En onderaan, in kleine letters: *Geldig zolang de sneeuw valt.*

Die nacht droom je van sneeuw.

Je staat in een wit landschap. De vlokken vallen zo dicht dat je nauwelijks kunt zien. Ergens hoor je de zee – golven die op een kust breken. En in de verte, door de witte sluier, de contouren van een dorp.

Snøfallvik.

Je weet het met een zekerheid die geen uitleg nodig heeft. Dit is waar je naartoe moet. Dit is waar alles eindelijk goed komt.

Je versnelt je pas. Het dorp wordt duidelijker. De haven. De huizen met hun verlichte ramen. En figuren – mensen die in de straten staan, allemaal met hun gezicht naar jou gericht.

Alsof ze je verwachten.

Een vrouw tilt haar arm op – lang donker haar, een wit gezicht – en wijst. Niet naar jou. Achter je.

Je draait je om.

En dan wordt alles zwart.

Je schrikt wakker. 03:17. Je hart bonst. Je handen trillen.

De brochure ligt onder je kussen. Kouder dan ooit. Vochtig, alsof hij net uit de sneeuw is gehaald.

Om zeven uur, als de schemering door de gordijnen schemert, open je je laptop. Je typt de website in die onderaan staat.

De pagina laadt langzaam. Even denk je dat hij niet bestaat.

Maar dan verschijnt het beeld. Hetzelfde dorp. Dezelfde bergen. Dezelfde sneeuw.

Welkom. Wij hebben op u gewacht.

Er is een formulier. Naam, geboortedatum, reden voor interesse. Onderaan: *De winter duurt hier lang. De nachten zijn donker. Niet iedereen is geschikt voor het leven in het noorden.*

Je vingers bewegen al. Je naam. Je adres. En bij reden: *Ik wil opnieuw beginnen.*

Je klikt op verzenden.

Bedankt voor uw aanmelding. De sneeuw valt. We wachten op u.

Buiten breekt de zon door de wolken. Voor het eerst in weken voelt de wereld iets minder grijs.

Je weet niet dat dit het begin is. Je weet niet dat de brochure al duizenden anderen heeft gevonden – en dat geen van hen ooit is teruggekeerd. Je weet niet dat ergens in het noorden iets wakker is geworden. Iets dat wacht.

Je weet alleen dat je voor het eerst in maanden iets voelt wat lijkt op hoop.

En dat voelt genoeg.

Hoofdstuk 2 – De Reis Naar Het Noorden

De e-mail komt drie dagen later.

Je bent de aanmelding bijna vergeten. Bijna. Ergens in een hoekje van je gedachten zit het nog, een klein vonkje dat je probeert te negeren. Het voelt dwaas nu, in het harde licht van de werkelijkheid. Een dorp in Noorwegen? Een nieuw begin? Je hebt geen geld voor een treinkaartje naar de volgende stad, laat staan voor een reis naar Scandinavië.

Maar dan piept je telefoon.

Beste heer/mevrouw,

Hartelijk dank voor uw interesse in Snøfallvik. Wij hebben uw aanmelding met grote belangstelling gelezen. Uw profiel past uitstekend bij wat wij zoeken.

Als u nog steeds geïnteresseerd bent in een nieuw begin, nodigen wij u uit voor een persoonlijk gesprek. Onze vertegenwoordiger, mevrouw Astrid Lindqvist, zal aanstaande donderdag in uw regio zijn. Zij zou u graag ontmoeten op een locatie naar keuze.

Mocht u besluiten om naar Snøfallvik te komen, dan worden alle reiskosten vergoed. Huisvesting wordt geregeld. U hoeft niets mee te nemen behalve uzelf.

De sneeuw valt. Wij wachten.

Met vriendelijke groet,

Het Welkomstcomité van Snøfallvik

Je leest de e-mail drie keer. Alle reiskosten vergoed. Huisvesting geregeld. Het klinkt te mooi om waar te zijn. Het klinkt als oplichterij. Als mensenhandel. Als een true crime-podcast die nog moet worden opgenomen.

Maar je hebt niets te verliezen.

Die gedachte komt koud en hard, en je probeert hem weg te duwen, maar hij blijft hangen. Je hebt geen baan. Geen partner. Geen huisdier, zelfs geen plant die op je wacht. Je huurcontract loopt volgende maand af en je hebt geen idee hoe je de volgende termijn moet betalen. Als dit oplichterij is, wat kunnen ze je dan afnemen?

Je typt een antwoord. Donderdag. Twee uur. Het café op de hoek van de Marktstraat.

De bevestiging komt binnen een minuut.

Wij kijken ernaar uit u te ontmoeten.

De dagen erna verlopen in een waas. Je slaapt slecht, maar je droomt niet meer van sneeuw. Je droomt helemaal niet. Je ligt wakker en staart naar het plafond en vraagt je af wat je in vredesnaam aan het doen bent. Je googelt Snøfallvik voor de twintigste keer, maar de resultaten zijn nog steeds dezelfde: niets. Geen reviews. Geen artikelen. Geen enkele vermelding behalve die ene mysterieuze website.

Donderdag komt sneller dan je had verwacht.

Het café is half leeg als je binnenkomt. Een paar studenten zitten over hun laptops gebogen. Een oude man leest de krant. De geur van verse koffie hangt in de lucht, vermengd met iets dat lijkt op kaneel.

Je bestelt een koffie die je niet kunt betalen en gaat aan een tafeltje bij het raam zitten. Je kijkt naar buiten, naar de mensen die voorbijlopen, naar de wolken die zich samenvakken boven de daken. Je vraagt je af of mevrouw Lindqvist echt komt. Je vraagt je af hoe je haar zult herkennen.

Je hoeft niet lang te wachten.

Ze komt binnen om precies twee uur. Je weet meteen dat zij het is, ook al heb je geen idee hoe ze eruitziet. Er is iets aan haar – de manier waarop ze loopt, de manier waarop haar ogen de ruimte scannen – dat anders is. Alsof ze niet helemaal in deze wereld thuishoort.

Ze is ouder dan je had verwacht. Midden vijftig, misschien zestig. Haar haar is grijs, bijna wit, en valt in een strakke vlecht over haar schouder. Ze draagt een lange, donkere jas die eruitziet alsof hij decennia oud is maar nooit is gedragen. Haar ogen zijn lichtblauw, bijna doorzichtig, en als ze je aankijkt voelt het alsof ze dwars door je heen kan zien.

"Jij moet het zijn," zegt ze. Het is geen vraag. Haar stem is laag en rustig, met een accent dat je niet helemaal kunt plaatsen. Scandinavisch, ja, maar met iets eronder. Iets ouders.

Je knikt. Je stem lijkt ergens in je keel te zijn blijven steken.

Ze gaat tegenover je zitten. Ze bestelt niets. Ze kijkt je alleen maar aan met die lichtblauwe ogen, en je voelt je klein worden. Doorzichtig. Alsof al je geheimen op je voorhoofd staan geschreven.

"Vertel me waarom je naar Snøfallvik wilt komen."

De vraag overvalt je. Je had je voorbereid op vragen over je werkervaring. Je opleiding. Je verwachtingen. Niet dit.

"Ik..." Je stopt. Begint opnieuw. "Ik wil opnieuw beginnen."

"Dat zei je in je aanmelding. Maar waarom?" Ze leunt naar voren. "Wat is er gebeurd dat je alles wilt achterlaten?"

Je denkt aan je vader die vorig jaar is gestorven. Aan de relatie die daarna uit elkaar viel, langzaam eerst, toen steeds sneller, als een trein die van de rails af gaat. Aan de baan die je verloor toen het bedrijf failliet ging. Aan de vrienden die wegdreven, een voor een, tot je op een dag wakker werd en besepte dat er niemand meer was om te bellen.

"Alles," zeg je uiteindelijk. "Er is hier niets meer voor mij."

Ze knikt. Langzaam. Alsof dit precies het antwoord is dat ze verwachtte.

"Snøfallvik is geen gewone plek," zegt ze. Haar stem daalt tot bijna een fluistering. "We liggen ver van alles. Geen winkels. Geen cafés. Geen bioscoopen of restaurants. Alleen de zee en de bergen en de sneeuw."

"Dat klinkt perfect."

"De winters duren lang. Van oktober tot april is het grotendeels donker. Sommige mensen... die kunnen daar niet tegen. De duisternis doet iets met je. Het kruipt in je hoofd. Het laat dingen zien die er niet zijn. Het fluistert dingen die niet waar zijn."

Je voelt een rilling over je rug lopen. "Probeer je me bang te maken?"

"Ik probeer je eerlijk te zijn." Ze leunt achterover. "De meeste mensen die naar Snøfallvik komen, blijven. Niet omdat ze niet weg kunnen. Maar omdat ze niet weg willen. Het dorp... het groeit op je. Het wordt een deel van je."

"En de mensen die wel weggaan?"

Een stilte. Haar ogen verduisteren even, alsof er een wolk voor de zon schuift.

"Die zijn er niet."

Je weet niet wat je daarmee moet. Je weet niet of het een dreigement is, een waarschuwing, of gewoon een constatering. Maar iets in je – iets dieps en primitiefs, iets dat je niet kunt benoemen – zegt dat je moet blijven luisteren.

"Hoe komt het dat niemand van dit dorp heeft gehoord?" vraag je. "Ik heb gezocht. Er is niets te vinden."

"We houden niet van publiciteit. We zoeken mensen die passen. Mensen die kunnen leven met stilte. Die niet bang zijn voor wat de duisternis brengt." Ze glimlacht voor het eerst. Het is een klein glimlachje, bijna teder. "Jij bent zo iemand. Dat voel ik."

"Hoe weet je dat?"

"De brochure vond je, nietwaar? Je zocht hem niet. Hij vond jou."

Je denkt aan die dag in het antiquariaat. Hoe je naar binnen werd getrokken alsof er een onzichtbare hand in het spel was. Hoe de brochure precies daar lag, precies waar je hem kon vinden.

"Dat klinkt..."

"Bizar? Onmogelijk? Ja." Ze haalt haar schouders op. "Snøfallvik is bizar. Onmogelijk. Maar het is ook echt. En het wacht op je."

Ze schuift een envelop over de tafel. Je maakt hem open. Er zit een ticket in. Eén enkele reis. Van Amsterdam naar Oslo, dan verder naar Tromsø, en dan een busrit naar een bestemming die niet op de kaart staat.

"De reis is maandag," zegt ze. "Neem alleen mee wat je kunt dragen. Alles wat je nodig hebt, is er al."

Je staart naar het ticket. Maandag. Dat is over vier dagen. Vier dagen om afscheid te nemen van een leven dat al dood is.

"En als ik niet kom?"

Ze staat op. Trekt haar jas recht. Kijkt op je neer met die onpeilbare ogen.

"Dan vind je de brochure weer. Over een week. Over een maand. Over een jaar. Ze blijven komen tot je ja zegt." Ze loopt naar de deur, maar draait zich nog één keer om. "De vraag is niet óf je komt. De vraag is alleen wanneer."

En dan is ze weg.

Je blijft nog een uur zitten. Je koffie wordt koud. De studenten vertrekken. De oude man legt zijn krant neer en doet een dutje. De zon zakt achter de gebouwen.

Je denkt aan alles wat je moet regelen. Het huurcontract. Je spullen. De paar mensen die misschien zouden willen weten waar je naartoe gaat – als er zulke mensen zijn.

Je denkt aan sneeuw.

Je denkt aan het geluid van de zee.

Je denkt aan een dorp waar je nog nooit bent geweest, maar dat al voelt als thuiskomen.

Maandagochtend sta je op het station. Je rugzak weegt acht kilo. Je hebt je appartement leeg achtergelaten, de sleutels bij de huisbaas afgegeven, een e-mail gestuurd naar de twee mensen die je nog enigszins vrienden zou kunnen noemen. Niemand heeft geantwoord.

De trein naar Schiphol vertrekt over tien minuten.

De sneeuw begint te vallen – de eerste sneeuw van het seizoen, ongewoon vroeg voor november. De vlokken dwarrelen zachtjes neer op het perron, op je schouders, op de rails die je naar het noorden zullen brengen.

Je haalt diep adem.

En je stapt in.

De vlucht naar Oslo duurt twee uur. Je zit aan het raam en kijkt naar de wolken die onder je voorbijtrekken. Ergens boven Denemarken wordt het landschap witter. Eerst alleen de toppen van de bergen. Dan de dalen. Dan alles.

In Oslo moet je overstappen. Je hebt drie uur, en je brengt ze door met rondlopen door de luchthaven, koffie drinkend die naar niets smaakt, starend naar de vertrekborden die plaatsnamen tonen die je niet kent. Tromsø. Bergen. Hammerfest. Plaatsen uit sprookjes. Plaatsen uit nachtmerries.

De vlucht naar Tromsø vertrekt om vijf uur 's middags. Buiten is het al donker – het donker van het noorden, dat eerder komt en langer blijft dan je gewend bent. Je kijkt uit het raampje en ziet alleen zwart. Geen lichten. Geen steden. Alleen de onmetelijke leegte van een land dat grotendeels onbewoond is.

Als je landt in Tromsø, is het alsof je op een andere planeet stapt. De kou slaat je in het gezicht als een vuist. Minus vijftien graden, zegt een bord in de aankomsthal. Minus vijftien, en het is pas november.

Er staat een bus te wachten. Een oude bus, wit en grijs, met kleine ijspegels die van de bumper hangen. Op de zijkant, in vervaagde letters: *Snøfallvik Velkomst*.

Er is geen chauffeur te zien.

Je stapt in.

De bus is leeg. De stoelen zijn versleten maar schoon. Er hangt een geur van dennennaalden en iets wat je niet kunt plaatsen – iets zoets, bijna misselijkmakend. Je gaat op een stoel in het midden zitten en wacht.

Na tien minuten start de motor. Je kijkt naar de chauffeursstoel. Die is nog steeds leeg.

De bus begint te rijden.

Je zou bang moeten zijn. Je zou moeten schreeuwen, moeten proberen te ontsnappen, moeten bellen naar... naar wie? Er is niemand meer om te bellen.

In plaats daarvan leun je achterover. Je kijkt naar het landschap dat voorbijtrekt – besneeuwde bergen, bevroren meren, bossen zo dicht dat ze het weinige licht dat er is absorberen. De bus rijdt over wegen die steeds smaller worden, steeds hobbeler, tot ze uiteindelijk helemaal verdwijnen in een zee van wit.

Je slaapt in. Je weet niet hoe lang.

Als je wakker wordt, staat de bus stil.

Je kijkt naar buiten. Door het beslagen raam zie je lichtjes. Kleine, flikkerende lichtjes in de verte. De contouren van huizen. De omtrek van een kerktoeren tegen de donkere lucht.

Snøfallvik.

De deuren van de bus gaan open. De kou stroomt naar binnen, maar dit keer voelt het anders. Het voelt... verwelkomend. Zuiver. Alsof de kou je schoonwast van alles wat je was.

Je staat op. Je pakt je rugzak. Je loopt naar de deur.

En als je je voet op de besneeuwde grond zet, voel je iets wat je lang niet hebt gevoeld.

Je voelt dat je thuiskomt.

Hoofdstuk 3 – Aankomst in Snøfallvik

Het eerste wat je opvalt is de stilte.

Niet de stilte van een lege kamer of een verlaten straat. Dit is een andere stilte. Dikker. Zwaarder. Een stilte die in je oren drukt, die je borstkas vult, die je gedachten dempt tot een gemompel. Het is de stilte van een plek die nog nooit het geluid van verkeer heeft gehoord. Nooit het gezoem van elektriciteit. Nooit het constante achtergrondgeruis van de moderne wereld.

Je staat aan de rand van het dorp. De bus is verdwenen – je hebt hem niet horen weggrijden, hij is er gewoon niet meer, alsof hij nooit heeft bestaan. Voor je liggen de eerste huizen, kleine houten constructies met daken zo steil dat de sneeuw er nauwelijks op kan blijven liggen. De ramen gloeien warm oranje, en door sommige zie je schaduwen bewegen.

Er is iemand.

Ze komt uit het donker alsof ze er altijd al was. Een vrouw, oud maar krachtig, met een gezicht dat getekend is door weer en wind en iets anders dat je niet kunt benoemen. Ze draagt een dikke wollen sjaal om haar hoofd en een jas die eruitziet alsof hij van een beer is gemaakt.

"Je bent er," zegt ze. Geen begroeting. Geen vraag. Alleen een constatering.

"Ja." Je stem klinkt raar in de stilte. Te luid. Te aanwezig.

De vrouw knikt. "Ik ben Ingeborg. Ik breng je naar je huis."

Je huis. Alsof het altijd al van jou was. Alsof het op je wachtte.

Je volgt haar door de smalle straatjes van Snøfallvik. De huizen staan dicht op elkaar, maar niet op een verstikkende manier. Eerder als oude vrienden die bij elkaar leunen voor warmte. De sneeuw dempt je voetstappen. De wind is gaan liggen, en de enige beweging komt van de rookpluimen die uit de schoorstenen opstijgen en oplossen in de zwarte hemel.

Je passeert wat eruitziet als een kerk – klein, houten, met een spits die naar de sterren wijst. De deuren zijn dicht, maar er brandt licht achter de glas-in-loodramen. Je meent gezang te horen, maar als je je concentreert, is het geluid verdwenen.

"De kerk is morgenochtend open," zegt Ingeborg zonder om te kijken. "Als je wilt."

Je weet niet of je wilt. Je hebt al jaren niet gebeden.

Na de kerk komt de haven. De boten liggen stil in het water, dat zo donker is dat het bijna zwart lijkt. Sommige zijn groot, vissersschepen met hoge masten en opgerolde netten. Andere zijn klein, roeibootjes die tegen de kade wiegen. Op een van de grotere boten brandt licht in de kajuit. Een silhouet beweegt achter het glas.

"De vissers," zegt Ingeborg. "Ze gaan morgen uit. Als het weer het toelaat."

"Vangen ze veel?"

Een stilte. Dan: "Ze vangen genoeg."

Jullie lopen verder. Voorbij de haven, voorbij een rij identieke huisjes, voorbij een gebouw dat eruitziet als een opslagplaats maar waar geluiden uit komen die je niet kunt thuisbrengen. Gekraak. Gesis. Iets dat lijkt op gefluister.

Je huis staat aan het einde van een doodlopend straatje. Het is kleiner dan de andere, maar niet minder stevig. De houten wanden zijn donkerbruin, bijna zwart, en de deur is rood geschilderd – het enige felle kleur dat je tot nu toe hebt gezien.

"Dit is het," zegt Ingeborg. Ze geeft je een sleutel. Groot, oud, ijzer. Het voelt zwaar in je hand. "Alles wat je nodig hebt, is binnen. Er wordt morgen iemand gestuurd om je te leren hoe alles werkt."

"Dank je." Het klinkt ontoereikend. Alles wat je zou kunnen zeggen, klinkt ontoereikend.

Ingeborg knikt. Ze draait zich om om te vertrekken, maar stopt dan. Kijkt over haar schouder naar je, met ogen die donkerder lijken dan ze zouden moeten zijn.

"Eén ding." Haar stem is laag nu, bijna een fluistering. "Ga 's nachts niet naar buiten. Niet de eerste week. Niet tot je... gewend bent."

"Gewend waaraan?"

Maar ze geeft geen antwoord. Ze verdwijnt in het donker, en je blijft alleen achter met je sleutel en je rugzak en een gevoel dat je niet helemaal kunt plaatsen.

Het huis is warm. Warmer dan je zou verwachten, gezien het feit dat je niet weet wie het heeft verwarmd of wanneer. In de hoek staat een houtkachel die zachtjes knettert, met een stapel houtblokken ernaast. Er is een kleine keuken, een nog kleinere woonkamer, en een trap die naar boven leidt naar wat je aanneemt de slaapkamer is.

Op de keukentafel ligt een mand met brood, kaas, gedroogd vlees, en een fles met iets helderers dat geen water is. Er ligt een briefje naast.

Welkom thuis. Rust uit. Morgen begint je nieuwe leven.

Je eet. Het brood is vers, de kaas stevig en romig, het vlees zout en geurig. De vloeistof in de fles blijkt een soort aquavit te zijn, sterk en kruidig, die een warme gloed in je maag verspreidt.

Je verkent het huis. In de woonkamer staat een bank bedekt met een dikke wollen deken. Er zijn boekenplanken langs de muren, gevuld met boeken in talen die je niet spreekt – Noors, dat herken je, maar ook iets anders, iets ouders, met runen en symbolen die je niet kunt ontcijferen.

Boven is de slaapkamer. Eenvoudig maar schoon. Een groot bed, dik bedekt met dekens en kussens. Een klein raam dat uitkijkt op de zee. Als je naar buiten kijkt, zie je alleen duisternis – de duisternis van een nacht zonder straatverlichting, zonder lichtvervuiling, zonder enige herinnering aan de wereld die je hebt achtergelaten.

En dan zie je iets anders.

Lichten. In de verte, op het water. Geen lampen van boten – die zou je herkennen. Dit zijn andere lichten. Groener. Zwakker. Ze dansen over het oppervlak alsof ze een eigen wil hebben.

Je staart ernaar. Je zou weg moeten kijken, naar bed moeten gaan, je moeten voorbereiden op morgen. Maar je kunt je ogen niet losmaken van die lichten. Ze zijn... prachtig. Hypnotiserend. Ze roepen je.

Ga 's nachts niet naar buiten.

Ingeborg's woorden echoen in je hoofd. Je doet een stap bij het raam vandaan. Je ademt diep in. De lichten dansen door.

Je gaat naar bed.

De slaap komt snel, sneller dan je had verwacht na zo'n lange reis. Het bed is zacht en warm, de dekens ruiken naar dennennaalden en iets wat je niet kunt plaatsen maar dat je doet denken aan thuis – niet het huis dat je hebt achtergelaten, maar een ouder thuis, een dieper thuis, een thuis dat je je niet herinnert maar dat ergens in je botten zit.

Je droomt.

Je staat op een bevroren meer. Het ijs onder je voeten is doorzichtig, en daaronder zie je water – donker water, zwart water, water dat te diep is om te peilen. Er beweegt iets in dat water. Schaduwen die geen vorm hebben. Gedaanten die verschijnen en verdwijnen.

Je kijkt op. De hemel boven je brandt groen. Noorderlicht, besef je, maar intenser dan je ooit hebt gezien. Het licht pulseert, ademt, leeft. En als je lang genoeg kijkt, zie je dat het vormen aanneemt. Gezichten. Figuren. Handen die naar je reiken.

Welkom, fluisteren ze. Welkom thuis. Welkom voor altijd.

Je schrikt wakker.

Het is nog donker. Natuurlijk is het nog donker – het is hier altijd donker in deze tijd van het jaar. Je tast naar je telefoon om te kijken hoe laat het is, maar dan herinner je je dat je hem hebt achtergelaten. Geen signaal in Snøfallvik, had Astrid Lindqvist gezegd. Geen internet. Geen verbinding met de buitenwereld.

Je staat op. De vloer is koud onder je voeten. Je loopt naar het raam.

De lichten zijn er nog. Op het water, dansend, wenend. En nu je beter kijkt, zie je dat ze niet alleen zijn. Er zijn figuren op het strand. Schaduwen die bij het water staan, die naar de lichten staren. Een, twee, vijf, tien – je verliest de tel.

Een van de figuren draait zich om. Kijkt omhoog. Naar jou.

Je doet een stap achteruit. Je hart bonst. Het raam beslaat door je adem, en als je het schoonveegt, is de figuur verdwenen. Ze zijn allemaal verdwenen. Alleen de lichten dansen door, onverstoorde, onverstoord.

Je gaat niet meer slapen die nacht.

Je zit op de rand van je bed en kijkt naar het raam en wacht op de ochtend die niet komt. De uren kruipen voorbij. De duisternis blijft. Pas rond tien uur, als je al half gek wordt van de stilte en het wachten, begint er iets te veranderen. De hemel wordt niet lichter – dat zou te veel gevraagd zijn – maar hij wordt iets minder donker. Een diepe, paarse schemering die net genoeg is om je de weg naar buiten te wijzen.

Er wordt geklopt.

Je opent de deur. Er staat een jongeman op de stoep, misschien een jaar of vijftientig, met blond haar dat onder een wollen muts uit piept en ogen die dezelfde kleur blauw hebben als Astrid Lindqvist. Familie misschien. Of gewoon een eigenschap van dit dorp.

"Goedemorgen," zegt hij met een glimlach die echt lijkt. "Ik ben Erik. Ik laat je het dorp zien."

Erik is praatgraag, heel anders dan Ingeborg. Terwijl jullie door de straten lopen, vertelt hij over het dorp. Over de vijftig bewoners – "soms meer, soms minder, het hangt ervan af." Over de vissers die elke dag uitvaren als het weer het toelaat. Over de vrouwen die breien en koken en kinderen grootbrengen. Over de mannen die jagen en hout hakken en huizen repareren.

"En wat doe jij?" vraagt je.

"Ik?" Hij grijnst. "Ik ben de gids. Ik help nieuwkomers. Ik leg uit hoe dingen werken."

"Komen er vaak nieuwkomers?"

Een korte stilte. Dan: "Soms. Als de tijd rijp is."

Hij laat je de kerk zien – binnen is het warm en ruikt het naar wierook en iets ouders, iets dat je niet kunt plaatsen. Hij laat je de winkel zien, een klein gebouwtje waar je basisbenodigdheden kunt krijgen in ruil voor werk of diensten. Hij laat je de haven zien, waar de vissers hun boten klaarmaken voor de dag.

En hij laat je het kerkhof zien.

Het ligt achter de kerk, een klein veldje omringd door een lage stenen muur. De graven zijn oud, de meeste zo verweerd dat de namen niet meer te lezen zijn. Maar sommige zijn nieuwer. Veel nieuwer.

"Wie liggen hier?" vraag je.

Erik haalt zijn schouders op. "Iedereen. Uiteindelijk."

"Dat is geen antwoord."

Hij kijkt je aan. Zijn glimlach is verdwenen. "Er zijn vragen die je beter niet kunt stellen. Niet hier. Niet in het begin." Hij begint terug te lopen naar het dorp. "Kom. Er is iemand die je wil ontmoeten."

De iemand blijkt een oude man te zijn die Olaf heet. Hij woont in een huis aan de rand van het dorp, groter dan de andere, met een veranda die uitkijkt over de zee. Hij zit in een schommelstoel als jullie aankomen, gewikkeld in dekens ondanks de kou.

"Dus jij bent de nieuwe," zegt hij. Zijn stem is rappend, alsof hij in geen jaren heeft gesproken.

"Ja."

Hij bestudeerde je met ogen die melkachtig zijn van ouderdom maar nog steeds scherp. "Je hebt de lichten gezien, vannacht."

Het is geen vraag. Je antwoordt toch. "Ja."

"En de figuren op het strand."

"Ja."

Hij knikt langzaam. "Goed. Dat is goed. Het betekent dat je kunt zien." Hij wenkt je dichterbij. "Luister goed, want ik zeg dit maar één keer. Snøfallvik is niet wat het lijkt. De brochure, de website, de beloftes – het is allemaal echt, maar het is ook allemaal een leugen. Dit dorp biedt je een nieuw leven, ja. Maar het vraagt er ook iets voor terug."

"Wat?"

Een lange stilte. De wind ruist om het huis. De zee slaat tegen de rotsen in de verte.

"Alles," zegt Olaf uiteindelijk. "Het vraagt uiteindelijk alles."

Je zou bang moeten zijn. Je zou weg moeten rennen, terug naar de bus die er niet meer is, terug naar het vliegveld dat honderden kilometers verderop ligt, terug naar de wereld die je hebt achtergelaten.

Maar terwijl je daar staat, in de ijskoude wind, met de woorden van een oude man in je oren, voel je alleen maar vrede.

Dit is waar je hoort te zijn.

Dit is waar je altijd had moeten zijn.

De sneeuw begint weer te vallen.

Hoofdstuk 4 – Het Vissersdorp

De eerste dagen verlopen in een waas van nieuwe gezichten en onbekende rituelen.

Erik komt elke ochtend langs om je te halen. Hij klopt precies om negen uur op je rode deur, altijd met dezelfde glimlach, altijd met dezelfde begroeting: "Klaar voor een nieuwe dag?" En elke dag neem je hem mee door het dorp, langs dezelfde huizen, dezelfde straten, dezelfde gezichten die je langzaam begint te herkennen.

Er is Margarethe, de vrouw van de bakker, die elke ochtend verse broden uit haar oven haalt en je er een geeft met een knikje dat geen woorden nodig heeft. Er is Harald, de oude visser die altijd op de kade zit, ook als de boten niet uitvaren, starend naar de horizon alsof hij iets verwacht dat nooit komt. Er is kleine Astrid, het meisje van een jaar of acht dat je volgt door de straten, altijd op afstand, altijd met die grote ogen die meer lijken te zien dan ze zouden moeten.

En er is de dominee.

Je ontmoet hem op de derde dag, als Erik je meeneemt naar de kerk voor wat hij "de kennismaking" noemt. De kerk is kleiner dan je had verwacht – een houten gebouwtje met een spits die naar de eeuwig donkere hemel wijst en ramen van gekleurd glas die verhalen vertellen die je niet kunt lezen. Binnen ruikt het naar wierook en oud hout en iets anders, iets wat je niet kunt plaatsen maar dat je doet denken aan bevroren aarde.

De dominee staat bij het altaar als jullie binnenkomen. Hij is jonger dan je had verwacht – begin veertig misschien, met donker haar dat al begint te grijzen bij de slapen en ogen die dezelfde kleur hebben als de fjord op een bewolkte dag. Hij draagt geen habijt, alleen een donkere trui en een broek die eruitziet alsof hij al tientallen winters heeft overleefd.

"Dus jij bent de nieuwe," zegt hij. Zijn stem galmt door de lege kerk, weerkaatst tegen de houten wanden. "Welkom in Snøfallvik."

"Dank u."

Hij loopt naar je toe, langzaam, met de bedachtzame passen van iemand die gewend is om te wachten. "Ik ben Peder. Peder Lindqvist."

Lindqvist. Dezelfde naam als Astrid, de vrouw die je in Nederland ontmoette. Je vraagt je af of ze familie zijn. Je vraagt je af of iedereen hier familie is.

"De kerk staat altijd open," zegt Peder. "Dag en nacht. Als je wilt praten, als je wilt bidden, als je gewoon wilt zitten – je bent welkom." Hij glimlacht, maar de glimlach bereikt zijn ogen niet helemaal. "Veel nieuwkomers hebben vragen. Over het dorp. Over wat hier gebeurt. Over wat ze 's nachts horen."

Je voelt een rilling over je rug lopen. "Wat horen ze 's nachts?"

Een lange stilte. Peder kijkt naar Erik, die zijn blik afwendt. Dan kijkt hij weer naar jou.

"Dat hangt ervan af," zegt hij uiteindelijk. "Sommigen horen niets. Anderen horen... meer." Hij legt een hand op je schouder. De aanraking is koud, kouder dan hij zou moeten zijn. "Geef het tijd. Snøfallvik onthult zichzelf langzaam. Probeer niet te hard te zoeken naar antwoorden. Ze komen vanzelf."

Je weet niet wat je daarmee moet. Je bedankt hem voor zijn tijd en volgt Erik naar buiten, de kou in, de duisternis in.

"Hij is een goede man," zegt Erik als jullie teruglopen naar het dorp. "Een beetje vreemd misschien. Maar goed."

"Is hij familie van Astrid Lindqvist? De vrouw die me rekruteerde?"

Erik stopt. Draait zich naar je om. Zijn glimlach is verdwenen.

"Astrid Lindqvist is al vijftig jaar dood."

De woorden hangen in de lucht tussen jullie, zwaar en onmogelijk. Je wilt protesteren, wilt zeggen dat je haar nog geen week geleden hebt gezien, dat ze tegenover je zat in een café, dat ze je een ticket gaf en je vertelde over dit dorp. Maar de blik in Eriks ogen zegt dat hij de waarheid spreekt – of in ieder geval de waarheid zoals hij die kent.

"Dat kan niet," zeg je uiteindelijk. "Ik heb haar ontmoet. In Nederland. Ze—"

"Ik weet het." Erik begint weer te lopen. "Dat zeggen ze allemaal."

Die avond zit je in je kleine woonkamer, met een kop thee die je niet drinkt en gedachten die je niet kunt ordenen. De houtkachel knettert zachtjes. De wind huult om het huis. En ergens in de verte – zo ver dat je niet zeker weet of je het echt hoort of alleen maar inbeeldt – klinkt iets dat lijkt op gezang.

Je staat op. Je loopt naar het raam. Buiten is alles zwart – het zwart van een poolnacht, zo intens dat het bijna tastbaar is. De enige lichtjes komen van de andere huizen, kleine oranje vonkjes in een zee van duisternis.

En dan zie je ze weer.

De lichten op het water. Groen en dansend, zoals die eerste nacht. Maar dit keer zijn ze dichterbij. Veel dichterbij. Je kunt nu zien dat het geen lampen zijn, geen vuur, geen reflectie van de maan. Het zijn... iets anders. Iets dat beweegt met een eigen wil. Iets dat lijkt te weten dat je kijkt.

Een van de lichten stopt. Draait. Beweegt naar de kust.

Naar jou.

Je doet een stap achteruit. Je hart bonst in je keel. Het licht komt dichterbij, steeds dichterbij, tot het bijna bij de haven is. En dan – dan zie je wat het is.

Het is geen licht.

Het is een figuur. Een vrouw, of wat ooit een vrouw was, met huid zo bleek dat ze bijna doorschijnend is en ogen die gloeien met datzelfde groene licht. Ze drijft boven het water, haar voeten raken het oppervlak niet, haar jurk – een oude jurk, het soort dat vrouwen honderd jaar geleden droegen – wappert in een wind die er niet is.

Ze kijkt naar je huis.

Ze glimlacht.

Je trekt de gordijnen dicht. Je gaat niet meer naar het raam die nacht. Je kruipt in bed en trekt de dekens over je hoofd en probeert niet te denken aan wat je hebt gezien. Maar zelfs door de dekens heen, zelfs door de muren en de wind en de afstand, voel je haar blik. Wachtend. Geduldig. Alsof ze alle tijd van de wereld heeft.

De volgende ochtend – als je het ochtend kunt noemen, die paar uur van paarse schemering die voor daglicht moet doorgaan – klopt Erik weer op je deur.

"Vandaag laat ik je de haven zien," zegt hij. "Echt zien, bedoel ik. Niet alleen langs lopen."

De haven van Snøfallvik is groter dan je had verwacht. Er liggen twaalf boten aangemeerd, variërend van kleine roeibootjes tot grotere vissersschepen met hoge masten en versleten zeilen. De kade is gemaakt van verweerde houten planken die kraken onder je voeten, en overal ruikt het naar zout en vis en iets wat je niet kunt thuisbrengen – iets zoets, bijna rottends.

"De visserij is het hart van het dorp," zegt Erik terwijl jullie langs de boten lopen. "Altijd geweest. De zee geeft ons voedsel. De zee geeft ons leven." Hij stopt bij een van de grotere boten. "En soms neemt de zee."

"Neemt?"

Hij kijkt je aan. "Niet iedereen die uitvaart, komt terug. Dat is overal zo, op zee. Maar hier..." Hij haalt zijn schouders op. "Hier is het anders."

"Anders hoe?"

"Ze verdwijnen niet echt. Ze worden niet gevonden, kilometers verderop, aangespoeld op een strand. Ze verdwijnen gewoon. Het ene moment zijn ze er, het volgende niet. En soms—" Hij stopt. Schudt zijn hoofd. "Laat maar."

"Soms wat?"

Een lange stilte. Erik staart naar het water, naar de plek waar je gisteravond de figuur hebt gezien. "Soms komen ze terug. Maar niet helemaal."

Je denkt aan Astrid Lindqvist. Aan de vrouw die al vijftig jaar dood is maar die toch tegenover je zat in een café. Je denkt aan de figuren die je 's nachts ziet, de lichten op het water, het gezang dat je hoort als de wind precies goed staat.

"Wat bedoel je met 'niet helemaal'?"

Erik begint weer te lopen. "Kom. Ik laat je de vissers zien."

De vissers zijn aan het werk op de kade, bezig met netten herstellen en boten gereedmaken voor de volgende vaart. Het zijn mannen van alle leeftijden – jongens van amper zestien tot oude mannen wier gezichten zo gerimpeld zijn dat ze eruitzien als landkaarten van een onbekend land. Ze knikken naar je als je langsloopt, maar niemand zegt iets. Niemand stelt vragen.

Behalve één.

Hij is ouder dan de anderen, maar niet zo oud als de oudsten. Ergens tussen vijftig en zeventig, met een verweerd gezicht en ogen die dezelfde kleur grijs hebben als de zee in de winter. Hij staat bij een van de kleinere boten, bezig met het controleren van een roeiriem, maar als jullie langslopen stopt hij.

"Jij bent nieuw." Het is geen vraag.

"Ja."

Hij bestudeert je met die grijze ogen, lang en indringend, alsof hij iets zoekt wat diep in je verborgen zit. "Ik ben Gunnar. Ik vis al veertig jaar op deze wateren."

"Aangenaam."

"Je hebt ze gezien." Weer geen vraag. "De lichten. Op het water."

Je aarzelt. Je kijkt naar Erik, maar die heeft zich afgewend, doet alsof hij iets interessants ziet aan een van de andere boten. "Ja," zeg je uiteindelijk. "Ik heb ze gezien."

Gunnar knikt langzaam. "Goed. Dat is goed. Het betekent dat je ogen open zijn." Hij buigt zich naar je toe, dichterbij dan comfortabel is. Zijn adem ruikt naar vis en tabak en iets ouders, iets dat je doet denken aan aarde na de regen. "Maar pas op wat je ziet. Niet alles wat gloeit in de nacht is een licht. Sommige dingen willen gezien worden. Willen dat je kijkt. Willen dat je komt."

"Wat zijn het?"

Een lange stilte. Gunnar recht zijn rug. "Dat weet niemand zeker. De dominee noemt ze zondaren, zielen die geen rust kunnen vinden. De oude vrouwen noemen ze de verloren kinderen van de zee. En sommigen—" hij kijkt om zich heen, alsof hij wil controleren of niemand meeluistert "—sommigen zeggen dat ze de eersten zijn. De oorspronkelijke bewoners. Degenen die hier waren voordat de eerste vissers kwamen, voordat de eerste huizen werden gebouwd. Degenen die nooit echt zijn weggegaan."

"En wat denk jij?"

Gunnar glimlacht. Het is een droevige glimlach, de glimlach van iemand die te veel heeft gezien. "Ik denk dat het niet uitmaakt wat ze zijn. Wat uitmaakt is wat ze willen." Hij draait zich om, terug naar zijn boot. "En wat ze willen is altijd hetzelfde. Gezelschap."

Erik raakt je elleboog aan. "Kom. We moeten verder."

De rest van de dag breng je door met leren. Erik laat je zien hoe de waterpomp werkt, hoe je hout moet hakken, hoe je de kachel moet onderhouden zodat hij de hele nacht blijft branden. Hij laat je zien waar je voorraden kunt halen – de kleine winkel achter de kerk, waar een zwijgzame vrouw met wit haar je geeft wat je nodig hebt in ruil voor punten die je verdient met werk. Hij laat je zien waar je niet moet komen – het bos achter het dorp, de berg die opdoemt in de verte, het oude gebouw aan het einde van de kade dat eruitziet alsof het elk moment kan instorten.

"Waarom niet?" vraag je als jullie langs dat laatste gebouw lopen. Het is groot, groter dan de andere gebouwen, met ramen die dichtgetimmerd zijn en een deur die verzegeld lijkt met iets dat eruitziet als oude, verdroogde zeewier.

"Dat was de conservenfabriek," zegt Erik. "Lang geleden. Voordat..." Hij stopt. "Het is niet veilig. De vloeren zijn verrot. De muren kunnen elk moment instorten."

Je kijkt naar het gebouw. De ramen zijn niet alleen dichtgetimmerd – er zit iets achter het hout, iets dat beweegt als je lang genoeg kijkt. Een schaduw die geen schaduw zou moeten zijn.

"Is dat de enige reden?"

Erik kijkt je aan. Zijn glimlach is verdwenen. "Ja," zegt hij. "Dat is de enige reden."

Je gelooft hem niet. Maar je vraagt niet verder.

Die avond eet je voor het eerst met de andere dorpelingen. Het gebeurt in het enige gebouw dat groot genoeg is voor iedereen – een houten hal naast de kerk die dienst doet als gemeenschapsruimte, als feestzaal, als alles wat het dorp nodig heeft. De tafels zijn lang en smal, gedekt met wit linnen dat al jaren niet meer wit is, en het eten komt uit een keuken achter een gordijn waar je de vrouwen hoort praten in een taal die je niet verstaat.

Je zit naast Erik en tegenover een vrouw die Maren heet. Ze is jonger dan de meeste dorpelingen – ergens in de dertig, met donker haar dat in een vlecht over haar schouder valt en ogen die te fel zijn voor dit donkere land. Ze glimlacht naar je als je gaat zitten.

"De nieuwe," zegt ze. "Eindelijk iemand om mee te praten die niet al zeventig is."

"Ben jij ook nieuw?"

"Acht jaar geleden. Voelt soms nog als gisteren." Ze schept eten op haar bord – een stoofpot van iets wat je niet herkent, met aardappelen en groenten die te vers lijken voor de winter. "Je went eraan. Aan de duisternis. Aan de kou. Aan de... vreemdheid."

"De vreemdheid?"

Ze kijkt je aan over haar bord. "Je hebt ze gezien. De lichten. Ik kan het aan je ogen zien." Ze neemt een hap, kauwt, slikt. "Iedereen ziet ze uiteindelijk. Sommigen eerder dan anderen. Sommigen nooit. Maar de meesten..." Ze haalt haar schouders op. "De meesten zien meer dan ze willen."

"Wat zijn het?"

"Dat weet niemand. Geesten, zegt de dominee. De zee, zeggen de vissers. Ik?" Ze glimlacht, maar er zit iets droevigs in die glimlach. "Ik denk dat het herinneringen zijn. Dit dorp heeft een lang verleden. Niet alles daarvan is verdwenen."

Je wilt meer vragen, maar dan begint iemand te spreken. Het is de dominee, Peder, die aan het hoofd van de tafel staat met een glas in zijn hand. Hij spreekt in het Noors – of iets wat daarop lijkt, iets ouders misschien, met klanken die je niet herkent – en de dorpelingen luisteren in stilte. Als hij klaar is, heffen ze hun glazen en drinken.

"Wat zei hij?" fluister je naar Erik.

"Het gebed," fluistert Erik terug. "Hij dankt de zee voor haar gaven. Hij vraagt om bescherming voor de nacht die komt."

"Bescherming waartegen?"

Erik geeft geen antwoord. Hij drinkt zijn glas leeg en begint te eten.

Na het eten lopen de dorpelingen naar huis, in groepjes van twee of drie, met lantaarns die flauw schijnen in de duisternis. Erik biedt aan om je te begeleiden, maar je zegt dat het niet nodig is. Je huis is niet ver. Je kent de weg inmiddels.

Je hebt spijt van die beslissing voordat je halverwege bent.

De duisternis is anders dan je je herinnert. Dikker. Zwaarder. Alsof hij tastbaar is, alsof je er doorheen moet waden in plaats van lopen. De sneeuw onder je voeten maakt geen geluid. De wind is gaan liggen. Alles is stil – zo stil dat je je eigen hartslag kunt horen, je eigen ademhaling, het ruisen van het bloed door je aderen.

En dan hoor je het.

Gezang. Zacht eerst, zo zacht dat je denkt dat je het je inbeeldt. Maar het wordt luider. Komt dichterbij. Een melodie die geen melodie is, een harmonie die tegen alles indruist wat je weet over muziek. Het komt van overal en nergens tegelijk, uit de huizen en de sneeuw en de lucht zelf.

Je versnelt je pas. Je huis is niet ver meer – je kunt de rode deur al zien, een donkere vlek in de duisternis. Maar het gezang wordt luider. En nu meen je iets te zien, aan de rand van je blikveld. Beweging. Schaduwen die geen schaduwen zouden moeten zijn.

Je begint te rennen.

De sneeuw remt je af. Je voeten zakken weg, dieper dan ze zouden moeten, alsof iets je probeert tegen te houden. Het gezang is nu oorverdovend, een kakofonie van stemmen die woorden zingen die je niet verstaat. En de schaduwen – de schaduwen zijn overal nu, om je heen, boven je, onder je.

Je bereikt je deur. Je grijpt de klink. Je rukt hem open en stort naar binnen.

Stilte.

Absolute, volledige stilte.

Je staat in je woonkamer, hijgend, met je rug tegen de dichte deur. De kachel brandt nog steeds. De lamp op de tafel werpt een warme gloed over de kamer. Alles is precies zoals je het hebt achtergelaten.

Maar als je naar het raam kijkt, zie je ze.

Tientallen figuren, staand in de sneeuw buiten je huis. Ze bewegen niet. Ze maken geen geluid. Ze staan daar alleen maar, met hun gezichten naar je raam gericht, met hun ogen die gloeien in het donker.

En ze glimlachen allemaal.

Je doet de gordijnen dicht. Je gaat naar bed. Je slaapt niet.

Niemand klopt die nacht op je deur. Niemand roept je naam. Maar als de ochtend eindelijk komt – die vage, paarse schemering die voor daglicht doorgaat – en je naar buiten kijkt, zie je voetstappen in de sneeuw.

Honderden voetstappen.

Allemaal leidend naar je huis.

Allemaal stoppend bij je deur.

Je vraagt Erik er niet naar als hij die ochtend komt. Je vraagt niemand ernaar. Je weet inmiddels dat sommige vragen beter niet gesteld kunnen worden.

Je weet inmiddels dat Snøfallvik zijn geheimen heeft.

En dat die geheimen langzaam, heel langzaam, de jouwe worden.

Hoofdstuk 5 – De Eerste Nacht

Een week gaat voorbij. Dan twee.

Je begint een ritme te vinden. Je staat op als de schemering begint – dat korte moment van paars licht dat voor daglicht moet doorgaan. Je ontbijt met brood van Margarethe en kaas uit de voorraadkamer. Je werkt – hout hakken, sneeuw ruimen, helpen bij de haven als de vissers het nodig hebben. Je eet 's avonds in de grote hal met de anderen. Je gaat naar huis voordat het echt donker wordt.

Je gaat nooit meer 's nachts naar buiten.

De figuren zijn er nog steeds. Elke nacht, als je naar het raam kijkt, zie je ze. Soms zijn het er maar een paar. Soms zijn het er tientallen. Ze staan in de sneeuw, bewegingsloos, met hun gloeiende ogen gericht op je huis. Ze doen niets. Ze zeggen niets. Ze zijn er gewoon.

Je went eraan. Je zou niet moeten wennen aan iets dergelijks, maar je doet het toch. De menselijke geest is wonderlijk in zijn vermogen om het onmogelijke te normaliseren.

Maar dan komt de nacht die alles verandert.

Het begint met de storm. Je voelt hem al uren voordat hij komt – een druk in de lucht, een elektriciteit die je haren overeind doet staan. De vissers blijven die dag aan wal. De vrouwen halen hun kinderen binnen. Zelfs de honden – de paar magere beesten die door het dorp zwerven – kruipen weg in hoeken en weigeren naar buiten te komen.

"Een grote storm," zegt Erik als hij je die middag komt halen. Zijn gezicht staat bezorgd, bezorgder dan je hem ooit hebt gezien. "Blijf vannacht binnen. Wat je ook hoort. Wat je ook ziet. Blijf binnen."

"Wat komt er?"

Hij kijkt je aan met ogen die te oud zijn voor zijn gezicht. "De storm."

Meer zegt hij niet.

De wind begint rond zeven uur. Eerst is het maar een bries, een zacht ruisen door de straten. Maar binnen een uur is het een orkaan, een gebrul dat door de muren heen komt, dat de ramen doet rammelen in hun kozijnen, dat het hele huis lijkt te schudden op zijn fundamenten.

Je zit bij de kachel, met een boek dat je niet leest en een kop thee die allang koud is. De storm huilt om het huis. De sneeuw slaat tegen de ramen. En ergens daarbinnen – ergens in dat geloei van wind en ijs – hoor je iets anders.

Stemmen.

Eerst denk je dat je het je verbeeldt. Het geluid van de wind kan van alles klinken als je lang genoeg luistert – gehuil, gefluister, gezang. Maar dit is anders. Dit zijn echte stemmen, echte woorden, in een taal die je niet verstaat maar die ergens diep in je iets raakt. Iets ouds. Iets dat je niet wist dat je had.

Je staat op. Je loopt naar het raam. Je zou niet moeten kijken – Erik heeft het gezegd, Ingeborg heeft het gezegd, iedereen heeft het gezegd – maar je kunt het niet helpen. Je moet het zien.

Je trekt het gordijn opzij.

De sneeuw valt zo dicht dat je eerst niets kunt zien. Een muur van wit, verlicht door iets dat geen maanlicht is. Maar dan – dan breekt de wind even, een moment van stilte in de storm, en je ziet ze.

Ze zijn met honderden.

Ze vullen de straat voor je huis, ze staan op de daken, ze zweven boven de grond. Figuren van licht en schaduw, van vlees en iets dat geen vlees is. Sommigen zie je duidelijk – vrouwen in oude jurken, mannen in visserskleding, kinderen die niet ouder zijn dan vijf of zes. Anderen zijn vager, contouren die oplossen en weer samenkomen, gezichten die veranderen elke keer dat je knippert.

En ze bewegen.

Niet naar je huis – god zij dank niet naar je huis – maar door de straat, in een langzame processie richting de haven. Ze lopen, of drijven, of bewegen op een manier die geen naam heeft, en terwijl ze gaan zingen ze. Dat zijn de stemmen die je hoorde, besef je nu. Niet de wind. Niet je verbeelding. De doden van Snøfallvik, zingend in de storm.

Je zou het raam moeten sluiten. Je zou naar bed moeten gaan. Je zou je ogen moeten sluiten en wachten tot het voorbij is.

Maar dan zie je haar.

Ze loopt aan het einde van de processie, apart van de anderen, alsof ze niet helemaal bij hen hoort. Een vrouw, jong – jonger dan jij – met lang donker haar dat wappert in de wind en een jurk die wit is, zo wit dat hij bijna gloeit in de duisternis.

Ze kijkt naar je.

De anderen letten niet op je huis, letten niet op de levenden, letten op niets behalve hun mysterieuze bestemming. Maar zij – zij stopt. Ze draait zich om. Ze kijkt recht naar je raam, recht naar jou, met ogen die geen kleur hebben, die alleen maar diepte zijn, eindeloze diepte.

En ze glimlacht.

Het is geen vriendelijke glimlach. Het is geen dreigende glimlach. Het is iets ertussenin, iets wat je niet kunt lezen, niet kunt begrijpen. Ze heft haar hand. Ze wijst naar je. En dan, zonder haar blik af te wenden, vormen haar lippen een woord.

Jouw naam.

Je struikelt achteruit. Je laat het gordijn vallen. Je hart bonst zo hard dat je het in je keel kunt voelen, in je slapen, in elke vezel van je lichaam. Ze kent je naam. Hoe kent ze je naam?

Er wordt op de deur geklopt.

Drie keer. Langzaam. Doelbewust.

Je bevriest. Je staat midden in je woonkamer, met je rug naar de deur, en je durft je niet om te draaien. De storm huult. De stemmen zingen. En de drie klopjes echoën door je hoofd, steeds weer opnieuw.

Weer drie klopjes. Harder nu.

Je zou niet moeten opendoen. Dat weet je. Alles in je schreeuwt dat je niet moet opendoen. Maar je voeten bewegen al, dragen je naar de deur, alsof ze niet meer van jou zijn. Alsof iemand anders ze bestuurt.

Je legt je hand op de klink.

Drie klopjes. Zo hard dat de deur schudt.

Je opent.

De storm slaat in je gezicht. De kou bijt in je huid. De sneeuw blaast naar binnen, bedekt je vloer, je schoenen, alles. Maar de drempel is leeg. Er is niemand.

Je stapt naar buiten. Eén stap, niet meer. Genoeg om te zien, niet genoeg om te verdwalen. De straat voor je huis is leeg. De processie is weg. De figuren, de lichten, de vrouw met de witte jurk – allemaal verdwenen, opgelost in de storm alsof ze nooit hebben bestaan.

Maar er ligt iets op je stoep.

Een brochure.

Je bukt je om hem op te rapen. Het papier is droog, ook al ligt het in de sneeuw. Het is warm onder je vingers, warmer dan het zou moeten zijn. Op de voorkant staat dezelfde afbeelding als op de brochure die je in Nederland vond – het ideale Snøfallvik, met rokende schoorstenen en spelende kinderen.

Maar de tekst is anders.

Welkom thuis, staat er. Je bent nu een van ons. Je bent altijd een van ons geweest.

Je draait hem om. Op de achterkant staat een foto. Een oude foto, zwart-wit, met die wazige kwaliteit van iets dat minstens honderd jaar oud is. Het is een groepsportret – vissers die voor hun boten staan, vrouwen met kinderen op de arm, een dominee in een zwarte jas.

En achteraan, half verborgen achter de anderen, staat iemand die jij bent.

Niet iemand die op je lijkt. Niet iemand met dezelfde trekken, dezelfde houding, dezelfde blik. Jij. Precies jij, tot in de kleinste details, tot in de manier waarop je haar valt, de vorm van je oren, de minuscule litteken boven je wenkbrauw van toen je vijf was en van de schommel viel.

De datum onderaan de foto: 1892.

Je laat de brochure vallen. Je struikelt naar binnen. Je slaat de deur dicht, draait het slot om, schuift de grendel ervoor. Je staat met je rug tegen het hout en je ademhaling komt in korte, scherpe stoten.

Het kan niet. Het is onmogelijk. Je hebt de foto gezien, je hebt jezelf gezien, maar het kan niet waar zijn. Foto's liegen. Herinneringen liegen. Alles liegt behalve wat je weet, wat je zeker weet, wat je—

Er wordt geklopt. Drie keer.

Ditmaal van binnenuit.

Je draait je om. De kamer is leeg. De kachel brandt. De lamp flikkert. Alles is zoals het was. Maar het kloppen kwam van ergens in het huis. Van ergens boven je. Van de slaapkamer.

Je zou moeten wegrennen. Je zou naar buiten moeten gaan, de storm in, naar Erik of Maren of de dominee. Maar je doet het niet. In plaats daarvan loop je naar de trap. Je zet je voet op de eerste tree. Dan de tweede. Dan de derde.

Het kloppen is gestopt.

De trap kraakt onder je gewicht. De duisternis boven je is compleet – je bent vergeten een lamp aan te laten, je bent vergeten alles behalve de angst die nu door je aderen pompt. Je reikt de overloop. De deur naar de slaapkamer is dicht. Daarachter is het stil.

Je opent de deur.

De kamer is leeg. Het bed is opgemaakt zoals je het hebt achtergelaten. Het raam is dicht, de gordijnen getrokken. Er is niets bijzonders, niets verkeerd, niets—

Behalve de spiegel.

Er hangt een spiegel aan de muur naast het bed. Oud, met een houten lijst die versierd is met snijwerk dat je nooit goed hebt bekeken. Je hebt er elke dag in gekeken zonder echt te zien. Maar nu zie je het.

Je reflectie beweegt niet.

Jij staat in de deuropening. Je reflectie staat midden in de kamer, met haar gezicht naar je toe, met haar ogen – jouw ogen – gericht op de jouwe. Ze glimlacht. Die glimlach die je eerder zag, bij de vrouw in de processie. Die glimlach die niet vriendelijk is en niet dreigend, maar iets ertussenin.

Je doet een stap naar voren. Je reflectie doet een stap achteruit.

Je heft je hand. Je reflectie laat haar handen langs haar zij hangen.

"Wie ben je?" Je stem kraakt. Je realiseert je dat het de eerste keer is dat je in uren hebt gesproken.

Je reflectie opent haar mond. Er komt geen geluid uit. Maar haar lippen bewegen, vormen woorden die je niet kunt horen maar die je toch verstaat, ergens diep in je, op een plek waar woorden geen woorden nodig hebben.

Ik ben jij. Ik ben altijd jij geweest. En jij bent altijd mij geweest.

"Ik begrijp het niet."

Dat komt nog. Geef het tijd. De winter is lang. De nacht is eeuwig. Er is genoeg tijd om te begrijpen.

Je reflectie doet nog een stap achteruit. En nog een. Ze loopt naar het raam, door het raam, verdwijnt in de duisternis erachter. De spiegel is weer normaal. Je ziet jezelf, precies zoals je zou moeten zijn, bewegend wanneer jij beweegt, stil wanneer jij stilstaat.

Je gaat niet meer slapen die nacht.

Je zit op de rand van je bed, met je ogen op de spiegel gericht, en je wacht op de ochtend die niet wil komen. De storm woedt door, uren en uren, tot je niet meer weet hoeveel tijd er is verstreken. Ergens halverwege hoor je het gezang weer, ver weg nu, een echo van wat het was. Ergens tegen het einde hoor je iets anders – een schreeuw, kort en scherp, ergens in het dorp. Dan stilte.

Als de schemering eindelijk aanbreekt, is de storm voorbij. De sneeuw ligt hoog opgestapeld tegen de huizen. De wind is gaan liggen. Alles is stil, zo stil dat je je eigen gedachten kunt horen.

Er wordt op je deur geklopt.

Je schrikt op. Je bent in slaap gevallen, besef je, ergens in het laatste uur. Je nek is stijf. Je ogen branden. Je hele lichaam voelt alsof het door een wringer is gehaald.

Weer geklop. Drie keer. Hard en snel.

"Ja?" Je stem is schor. Je kucht, probeert het opnieuw. "Ja? Wie is daar?"

"Erik. Laat me binnen. Alsjeblieft."

Je strompelt de trap af. Je opent de deur. Erik staat op de stoep, zijn gezicht bleek, zijn ogen rood alsof hij de hele nacht heeft gehuild.

"Wat is er?" vraag je. "Wat is er gebeurd?"

Hij kijkt je aan met een blik die je niet kunt lezen. Dan zegt hij de woorden die alles veranderen.

"Maren is verdwenen."

Hoofdstuk 6 – Verdwijning

Het dorp komt bijeen in de grote hal.

Ze zitten in stilte op de lange banken, vijftig gezichten verlicht door flikkerend kaarslicht. Niemand praat. Niemand beweegt. Ze zitten alleen maar en wachten, met ogen die te veel hebben gezien om nog verbaasd te zijn.

Je zit naast Erik, die sinds hij je kwam halen geen woord meer heeft gezegd. Zijn handen trillen. Zijn kaken zijn op elkaar geklemd. Hij staart naar de vloer alsof de antwoorden daar verborgen liggen.

De dominee staat op. Peder Lindqvist, met zijn grijze haren en zijn ondoorgroondelijke ogen, loopt naar het midden van de hal. Hij vouwt zijn handen voor zijn borst.

"Broeders en zusters." Zijn stem is zacht, maar hij draagt door de hele ruimte. "Vannacht heeft de storm een van ons genomen. Maren Solvberg is niet in haar huis aangetroffen. Haar bed was niet beslapen. Er waren geen tekenen van..." Hij stopt. Slikt. "Er waren geen tekenen."

Een gemompel gaat door de menigte. Je vangt flarden op – "het was te verwachten", "de storm", "net als de anderen". Je begrijpt niet wat ze bedoelen, maar je voelt de zwaarte van hun woorden, het gewicht van een geschiedenis die je niet kent.

"We zullen zoeken," gaat Peder verder. "Zodra het licht het toelaat. Maar—" hij heft zijn hand om het gemompel te stoppen "—we weten allemaal wat dit betekent. We weten allemaal wat er gebeurt met degenen die de storm neemt."

"Wat gebeurt er?" De woorden zijn eruit voordat je kunt stoppen. Vijftig paar ogen draaien zich naar je toe. Vijftig gezichten, allemaal met dezelfde uitdrukking – medelijden, vermengd met iets anders. Iets dat lijkt op schaamte.

Peder kijkt je aan. "Je bent nieuw hier. Je weet nog niet hoe het werkt."

"Vertel het me dan."

Een lange stilte. De kaarsvlammen flikkeren. Ergens buiten huilt de wind, de laatste echo van de storm die nu wegtrekt naar het oosten.

"De storm neemt," zegt Peder uiteindelijk. "Zo is het altijd geweest. Sinds het begin." Hij loopt langzaam door het gangpad, zijn voeten geluidloos op de houten vloer. "Soms jaren niets. Soms meerdere in één winter. Maar uiteindelijk neemt de storm altijd."

"Neemt waarheen?"

Peder stopt bij je bank. Hij kijkt op je neer met die ogen die te veel weten. "Dat is de vraag, nietwaar? Waar gaan ze heen? Waar verdwijnen ze?" Hij glimlacht, maar er zit geen vreugde in die glimlach. "Sommigen zeggen de zee. Anderen zeggen de berg. En weer anderen—" hij buigt zich voorover, dichterbij dan comfortabel is "—anderen zeggen dat ze nergens heen gaan. Dat ze hier blijven. Alleen niet zoals ze waren."

Je denkt aan de figuren in de nacht. Aan de processie in de storm. Aan de vrouw met de witte jurk die jouw naam kende.

"De lichten," zeg je zachtjes. "Op het water. Dat zijn zij, nietwaar? De verdwenen mensen?"

Peder recht zijn rug. Hij kijkt niet langer naar jou, maar naar iets achter je, iets dat er niet is. "We spreken niet over de lichten."

"Maar—"

"We spreken niet over de lichten." Zijn stem is hard nu, harder dan je hem ooit hebt gehoord. "Niet hier. Niet nu. Dit is een bijeenkomst voor Maren, niet voor oude geruchten en bijgeloof." Hij draait zich om en loopt terug naar de voorkant van de hal. "We zoeken bij zonsopgang. Tot die tijd bidden we."

De bijeenkomst lost op in gemompelde gebeden en gedempte gesprekken. Je probeert Erik te spreken, maar hij is al weg, verdwenen in de menigte voordat je hem kon bereiken. Je probeert Gunnar te vinden, de oude visser die je eerder vertelde over de lichten, maar hij is nergens te zien.

Uiteindelijk sta je alleen in de lege hal, met alleen de uitgediende kaarsen en de echo's van woorden die niet gesproken zijn.

De zoektocht begint om acht uur, als de schemering net genoeg licht geeft om te zien waar je loopt. Je sluit je aan bij een groep van zes – Erik, twee vissers die je niet kent, een oudere vrouw genaamd Helga, en Peder zelf. Jullie worden toegewezen aan het gebied ten noorden van het dorp, waar de huizen overgaan in bos en het bos overgaat in de berg.

De sneeuw ligt hoog. Elke stap kost moeite. Je zinkt tot je knieën in het witte tapijt, soms tot je dijen, en je spieren beginnen al te protesteren voordat jullie het eerste huis voorbij zijn.

"Maren!" roept een van de vissers. Zijn stem echoot tegen de bergen en keert leeg terug. "Maren Solvberg!"

Niemand antwoordt. Alleen de wind, die weer begint aan te wakkeren, en het gekrijs van een vogel ergens in de verte.

Jullie zoeken uren. Door het bos, langs de oever van een bevroren beek, tot aan de voet van de berg die boven alles uittornt. Je vindt niets. Geen voetstappen – de storm heeft alles uitgewist. Geen kledingstukken, geen tekenen van worsteling, geen enkel bewijs dat Maren ooit heeft bestaan.

Tegen het einde van de middag – als de schemering al begint te vervagen naar de volgende nacht – geeft Peder het sein om terug te keren. De groep is uitgeput. Helga kan nauwelijks nog lopen. Zelfs de vissers, geharde mannen die gewend zijn aan ontbering, bewegen traag en stil.

Je loopt naast Erik. Hij heeft de hele dag niets gezegd, alleen gezocht met een verbeterde energie die nu eindelijk lijkt op te raken.

"Je kende haar goed," zeg je zachtjes.

Hij knikt. Zijn kaken verstrakken.

"Hoe goed?"

Een lange stilte. Jullie voeten kraken door de sneeuw. De wind fluistert door de bomen.

"Goed genoeg," zegt hij uiteindelijk. "Ze was—" Hij stopt. Haalt diep adem. "Ze was de enige hier die het begreep. Hoe het is om nieuw te zijn. Om niet te weten wat er gebeurt. Om elke nacht bang te zijn voor wat je misschien ziet."

"Ze zei dat ze acht jaar geleden was gekomen."

"Ja. Net als ik. We kwamen in dezelfde winter." Hij kijkt je aan met ogen die rood zijn van uitputting en iets anders. "We waren niet alleen. Er waren zes anderen. Allemaal nieuwkomers, allemaal geronseld met dezelfde brochures, dezelfde beloftes." Hij wendt zijn blik af. "Maren en ik zijn de enigen die over zijn."

Je hart slaat over. "Wat is er met de anderen gebeurd?"

"Wat denk je?"

De vraag hangt in de lucht tussen jullie, zwaar en onbeantwoord. Je denkt aan de lichten op het water. Aan de figuren in de nacht. Aan de processie in de storm.

"De storm," zeg je.

Erik knikt. "De storm. Eén voor één, in de loop van de jaren. Sommigen in de eerste winter. Anderen later, veel later, als ze dachten dat ze veilig waren." Hij schopt tegen een brok ijs. "Niemand is veilig. Niet echt. Niet hier."

"Waarom blijf je dan?"

Hij kijkt je aan met een blik die je niet kunt lezen. "Omdat vertrekken erger is."

Voordat je kunt vragen wat hij daarmee bedoelt, roept een van de vissers iets. Jullie versnellen je pas, zo snel als de sneeuw het toelaat, tot je bij de man komt die aan de rand van het bos staat.

Hij wijst naar de grond.

Er zijn voetstappen. Vers, diep in de sneeuw, te recent om door de storm te zijn uitgewist. Ze leiden van het dorp naar het bos, een rechte lijn alsof degene die ze maakte precies wist waar ze heen ging.

Ze zijn blootsvoets.

"Maren had laarzen aan," zegt Helga zachtjes. "Toen ik haar gisteravond zag. Stevige laarzen, gevoerd met bont."

Niemand zegt iets. Niemand hoeft iets te zeggen. De implicatie hangt in de lucht, zo duidelijk als de ijzige adem die uit jullie monden kringelt.

Wie loopt er blootsvoets door de sneeuw in het midden van de nacht? Wie overleeft dat lang genoeg om een spoor achter te laten?

Peder knielt bij de voetstappen. Hij bestudeert ze met de aandacht van iemand die dit eerder heeft gezien. "Ze gaan naar de Slagtertind."

"De Slachtberg?" Je herinnert je de naam van de proloog, van de verhalen die je hebt gehoord. "Wat is daar?"

"Niets." Peder staat op. Veegt de sneeuw van zijn knieën. "Niets dat de levenden ooit hebben gezien."

"We moeten volgen." Eriks stem is hard, dringend. "We moeten—"

"Nee." Peder legt een hand op zijn schouder. "Het is bijna donker. We gaan niet de berg op in het donker. Dat weet je."

"Maar Maren—"

"Als Maren daar is, dan is het al te laat." Peders stem is zacht nu, bijna teder. "Als ze daar niet is, dan verspillen we tijd en levens. Dit is niet de eerste keer, Erik. Je weet hoe het gaat."

Erik wil protesteren. Je kunt het zien aan de spanning in zijn schouders, de trilling in zijn vuisten. Maar uiteindelijk zakt hij in elkaar. De energie die hem de hele dag overeind hield, verdwijnt in één lange uitademing.

"Morgen," zegt hij. "Bij het eerste licht."

"Morgen," beaamt Peder. "Maar alleen met vrijwilligers. Alleen met mensen die weten waar ze aan beginnen."

Jullie keren terug naar het dorp in stilte. De nacht valt snel, sneller dan je gewend bent, en tegen de tijd dat jullie de eerste huizen bereiken is de wereld weer zwart. De lantaarns van het dorp zijn kleine sterren in een oceaan van duisternis.

Erik gaat naar zijn eigen huis zonder gedag te zeggen. Peder verdwijnt in de kerk. De vissers en Helga lossen op in de schaduwen van hun straten, hun leven, hun zorgen.

Jij staat alleen op het dorpsplein.

De wind is gaan liggen. De lucht is helder, voor het eerst sinds je hier bent – je kunt sterren zien, meer sterren dan je ooit hebt gezien, een tapijt van licht dat van horizon tot horizon strekt. Het noorderlicht danst in de verte, groene en paarse sluiers die over de hemel bewegen.

Het is prachtig. Het is angstaanjagend. Het is beide tegelijk.

"Mooi, nietwaar?"

Je draait je om. Een jonge man staat achter je – begin twintig, schat je, met brede schouders en een open gezicht. Hij draagt visserskleding en ruikt naar zout en zee.

"Lars," zegt hij, en steekt zijn hand uit. "Lars Bergström. We hebben elkaar nog niet echt ontmoet, maar ik zag je bij de zoektocht."

Je schudt zijn hand. Die is warm, verrassend warm voor deze kou. "Je was in de groep van Erik."

"Ja. Ik ga altijd mee. Sinds mijn zus..." Hij stopt. Zijn kaak verstrakt. "Sinds mijn zus verdween."

"Het spijt me."

"Drie jaar geleden. De eerste die ik kende. Maar niet de eerste, begrijp je?" Hij kijkt omhoog naar het noorderlicht, en het groene schijnsel tekent schaduwen op zijn gezicht. "Er waren er al zoveel voor haar. Ze zeggen dat je eraan went. Dat je leert leven met het verlies. Maar dat is gelul. Je leert alleen om het te verbergen."

Jullie staan daar in stilte, kijkend naar de dansende lichten. Een vreemd moment van rust in een dorp dat geen rust kent.

"Waarom blijf je?" vraag je uiteindelijk. "Als het zo gevaarlijk is?"

Lars glimlacht. Het is een trieste glimlach, maar een echte – niet de lege glimlach van de figuren in de storm. "Waar zou ik heen moeten? Dit is mijn thuis. Dit is alles wat ik ken." Hij haalt een verkreukelde foto uit zijn borstzak. Een meisje, tiener, met hetzelfde brede gezicht als Lars. "Als ik wegga, wie herinnert zich dan Kristina? Wie zoekt er nog naar haar?"

Hij stopt de foto terug. Legt een hand op je schouder.

"Morgen. De berg." Zijn greep wordt steviger. "Je gaat toch mee?"

Je knikt.

"Pas dan op. Het is... het is niet zoals andere plekken. Je zult dingen zien. Dingen horen. En wat er ook gebeurt—" zijn ogen zoeken de jouwe "—kijk niet om. Wat je ook hoort, wie je ook roept. Loop gewoon door."

"Spreek je uit ervaring?"

"Uit de verhalen van mensen die terugkwamen." Een korte stilte. "Er zijn er niet veel."

Hij laat je schouder los. Knikt een klein afscheid. En dan loopt hij weg in de richting van de haven, zijn silhouet oplopend in de duisternis.

Je kijkt hem na. Je denkt aan Kristina, aan de foto, aan de drie jaar die Lars heeft doorgebracht in dit dorp zonder zijn zus.

Je begint naar huis te lopen. Je rode deur is niet ver – vijf minuten, misschien minder als je snel loopt. Je bent bijna veilig. Je bent bijna—

"Wacht."

De stem komt van achter je. Je draait je om.

Gunnar staat in de schaduw van een huis, nauwelijks zichtbaar in het donker. Alleen zijn ogen glinsteren in het sterrenlicht.

"Je gaat morgen mee," zegt hij. "Naar de berg."

Het is geen vraag. Je knikt toch.

"Dan moet je iets weten." Hij komt dichterbij, langzaam, alsof elke stap hem moeite kost. "De berg laat niet iedereen toe. Sommigen komen terug. Anderen—" Hij stopt vlak voor je. Je kunt zijn adem ruiken, vis en tabak en iets ouders. "Anderen blijven."

"Wat is daar? Op de berg?"

"Dat weet niemand. Niet echt." Hij kijkt omhoog, naar de berg die een zwarte vlek is tegen de sterrenhemel. "Ik ben er één keer geweest. Lang geleden, toen ik jong en dom was. Ik ben niet ver gekomen. Maar wat ik zag..." Hij sluit zijn ogen. "Wat ik zag vergeet ik nooit."

"Wat was het?"

Een lange stilte. De wind ruist zachtjes door de straat. Ergens blaft een hond, kort en angstig.

"De waarheid," zegt Gunnar uiteindelijk. "Over dit dorp. Over ons allemaal. Over waarom we hier zijn en waarom we niet weg kunnen." Hij opent zijn ogen. Ze glinsterend niet meer. Ze zijn dof nu, dof en oud en oneinding vermoeid. "Als je naar de berg gaat, zul je het ook zien. En dan—" hij legt een hand op je schouder, zwaar en koud "—dan kun je nooit meer terug naar wie je was."

Hij draait zich om en verdwijnt in het donker, zo snel en stil dat je je even afvraagt of hij er ooit echt was.

Je staat alleen in de straat. De sterren kijken op je neer. De berg wacht in de verte.

Die nacht droom je van Maren.

Ze staat in de sneeuw, blootsvoets, gekleed in een witte jurk die niet de hare is. Haar gezicht is kalm. Haar ogen zijn leeg. Ze kijkt naar je met een blik die geen herkenning bevat, geen warmte, geen emotie.

"Je komt," zegt ze. Haar lippen bewegen, maar het geluid lijkt van overal te komen, uit de grond en de lucht en de sneeuw zelf. "Morgen. Je komt naar ons."

"Ben je daar? Op de berg?"

"We zijn overal." Ze glimlacht. Die glimlach die je inmiddels herkent, die glimlach die niet vriendelijk is en niet dreigend. "We zijn in de sneeuw. We zijn in de zee. We zijn in jou."

Ze loopt naar je toe. Elke stap laat geen afdruk achter. De sneeuw blijft ongerept onder haar voeten.

"Je bent al een van ons," fluistert ze. "Je bent het altijd geweest. Je hebt het alleen nog niet geaccepteerd."

Ze reikt naar je gezicht. Haar vingers zijn ijskoud als ze je wang raken.

Je schrikt wakker.

Het is ochtend. De schemering valt door het raam. Je hart bonst. Je wang is koud, zo koud dat het bijna pijnlijk is, alsof iemand er net nog ijs tegenaan heeft gehouden.

Je staat op. Je trekt je warmste kleren aan. Je eet niet – je maag draait bij de gedachte aan eten.

Vandaag ga je naar de berg.

Vandaag vind je de waarheid.

Of de waarheid vindt jou.

Hoofdstuk 7 – De Tweede Dode

De groep vertrekt bij het eerste licht.

Jullie zijn met vijf – jij, Erik, Gunnar, een jongere visser genaamd Lars, en tot je verbazing Peder zelf. De dominee draagt geen habijt vandaag, alleen dikke kleding en stevige laarzen, en op zijn rug hangt een rugzak waarvan je niet wilt weten wat erin zit.

De berg torent boven jullie uit als jullie het dorp verlaten. De Slagtertind, noemen ze hem. De Slachtberg. Van dichtbij is hij nog imposanter dan van veraf – een massieve rotswand bedekt met sneeuw en ijs, met hellingen zo steil dat je je afvraagt hoe iemand daar ooit naar boven zou kunnen komen.

Maar Peder kent de weg.

"Er is een pad," zegt hij terwijl jullie door het bos lopen dat de voet van de berg omringt. "Oud. Ouder dan het dorp. Sommigen zeggen dat het er al was voordat de eerste mensen hier kwamen."

"Wie heeft het dan gemaakt?" vraag je.

Peder kijkt je aan met een glimlach die geen glimlach is. "Dat is een goede vraag."

Het pad is moeilijk te vinden. Je zou het gemist hebben als Peder je niet de weg had gewezen – een smalle opening tussen twee rotsen, nauwelijks breed genoeg voor één persoon, die zich in duisternis verliest. Maar zodra jullie erdoor zijn, wordt het pad duidelijker. Het kronkelt de berg op, soms zo steil dat je je handen moet gebruiken om te klimmen, soms bijna vlak en breed genoeg voor twee naast elkaar.

De voetstappen zijn er nog steeds. Blote voeten in de sneeuw, vers genoeg om te volgen, leidend naar boven. Naar wat er ook maar boven is.

Na een uur klimmen bereiken jullie een plateau. Het is klein – misschien tien meter in diameter – en omringd door rotsen die zo hoog zijn dat ze de hemel bijna blokkeren. In het midden staat iets.

Een altaar.

Het is gemaakt van steen, grijs en verweerd, met runen langs de zijkanten die je niet kunt lezen. Het is oud – ouder dan alles wat je ooit hebt gezien, ouder dan de kerken in Europa, ouder dan de piramides misschien. Het straalt een koude uit die niets met het weer te maken heeft.

En erop ligt Maren.

Erik rent naar voren voordat iemand hem kan tegenhouden. Hij valt op zijn knieën naast het altaar, grijpt Marens hand, roept haar naam. Maar ze reageert niet. Haar ogen zijn open, starend naar de hemel, en haar lippen zijn blauw van de kou. Ze is dood. Dat zie je zelfs van afstand.

"Nee." Eriks stem breekt. "Nee, nee, nee—"

Je loopt dichterbij. Je wilt niet, maar je moet. Je moet zien wat er is gebeurd.

Maren ligt op haar rug, met haar armen langs haar zij, alsof iemand haar zo heeft neergelegd. Haar jurk is wit – dezelfde jurk als in je droom, dezelfde jurk als de vrouw in de processie. Haar voeten zijn bloot. Er is geen bloed, geen wonden, geen enkel teken van geweld.

Maar haar gezicht. Haar gezicht is het ergste.

Ze glimlacht.

Die glimlach die je inmiddels zo goed kent. Die glimlach die niet vriendelijk is en niet dreigend, maar iets ertussenin. Die glimlach van iemand die iets weet wat jij niet weet. Die glimlach van iemand die eindelijk thuis is gekomen.

"We moeten haar meenemen." Erik staat op, zijn gezicht nat van tranen. "We moeten haar terug naar het dorp brengen. Ze verdient een begrafenis. Ze verdient—"

"Wacht." Peder loopt naar het altaar. Hij bestudeert het met aandacht, zijn vingers glijdend over de runen, zijn lippen bewegend in wat lijkt op gebed. "Er is iets anders. Kijk."

Hij wijst naar de grond naast het altaar. Daar, in de sneeuw die blijkbaar nooit smelt op deze plek, zijn meer voetstappen. Niet alleen die van Maren. Tientallen voetstappen, honderden misschien, allemaal bloot, allemaal leidend naar het altaar en dan... nergens heen.

Ze stoppen gewoon. Midden in de sneeuw. Alsof degenen die ze maakten in rook zijn opgegaan.

"De processie," zeg je zachtjes. "Ze komen hier. Elke storm."

Peder knikt langzaam. "Dit is de plek. De oorsprong. Waar het allemaal begon."

"Wat begon? Wat is dit?"

De dominee kijkt je aan. Zijn ogen zijn donkerder dan je ze ooit hebt gezien. "Dit is waar ze komen om zich te voeden. Waar de levenden worden aangeboden aan wat hier leeft. Waar—"

Hij stopt abrupt. Zijn hoofd draait naar links, naar de rotsen die het plateau omringen. Zijn hele lichaam verstijft.

"Wat is er?" vraag je.

"Stil."

Je luistert. Eerst hoor je niets – alleen de wind die door de rotsen giert, het gekraak van sneeuw onder jullie voeten, de gedemde snikken van Erik. Maar dan, langzaam, hoor je het ook.

Gezang.

Het komt van overal tegelijk. Uit de rotsen, uit de lucht, uit de grond onder je voeten. Een melodie die geen melodie is, woorden in een taal die geen taal is. Hetzelfde gezang als in de storm, maar dichterbij nu. Veel dichterbij.

"We moeten gaan." Gunnars stem is scherp, dringend. "Nu."

"Maar Maren—" begint Erik.

"Ze is al weg." Gunnar grijpt Eriks arm. "Wat daar ligt is niet meer Maren. En als we niet snel zijn, zijn wij de volgende."

Het gezang wordt luider. De schaduwen tussen de rotsen lijken te bewegen, te kronkelen, dichterbij te worden. Je voelt iets – een druk in de lucht, een gewicht op je schouders, een stem die in je hoofd fluistert: *blijf, blijf, blijf*.

"Rennen!" schreeuwt Peder.

Jullie rennen.

Het pad naar beneden is steiler dan je je herinnert. De sneeuw glijdt weg onder je voeten. Meer dan eens val je, rol je, krabbel je weer overeind. Het gezang achtervolgd jullie, wordt luider, komt dichterbij.

En dan begint Lars te schreeuwen.

Je draait je om. Lars, de jongste van de groep, staat midden op het pad, zijn lichaam verstijfd, zijn ogen wijd open. Hij kijkt niet naar jullie. Hij kijkt naar iets achter jullie, iets dat je niet kunt zien.

"Lars!" Gunnar rent terug. "Lars, kom!"

Maar Lars beweegt niet. Zijn mond opent en sluit, vormt woorden die je niet kunt horen. Zijn handen beven. Zijn hele lichaam trilt alsof hij een aanval heeft.

En dan, zo plotseling als het begon, ontspant hij. Zijn schouders zakken. Zijn hoofd kantelt naar één kant. En hij glimlacht.

Die glimlach.

"Lars?" Gunnars stem is zacht nu, voorzichtig. "Ben je—"

Lars draait zich om. Hij kijkt niet naar Gunnar. Hij kijkt naar jou. Dwars door je heen, naar iets dat diep in je zit, iets dat je niet eens wist dat je had.

"Ze wachten," zegt hij. Zijn stem is niet meer de zijne. Het is een koor van stemmen, oude stemmen, stemmen die al eeuwen dood zijn. "Ze hebben altijd gewacht. En nu—" hij doet een stap naar voren "—nu is het tijd."

Peder komt naast je staan. Hij houdt iets vast – een crucifix, zie je nu, oud en houten, met inscripties in dezelfde runen als op het altaar. Hij heft het voor zich uit.

"In de naam van alles wat heilig is," zegt hij. Zijn stem trilt niet. "Laat deze man gaan. Hij is niet van jullie. Hij is niet—"

Lars lacht. Het is een geluid dat je nooit zult vergeten – een geluid dat niet uit een menselijke keel zou moeten komen, een geluid dat de rotsen doet schudden en de sneeuw doet trillen.

"Heilig?" Het koor van stemmen wordt luider. "Er is niets heiligs in dit land. Er is alleen wij. Er is alleen de winter. Er is alleen—"

Lars valt.

Het gebeurt in een fractie van een seconde. Het ene moment staat hij, lachend met die onmenselijke lach. Het volgende moment ligt hij in de sneeuw, bewegingsloos, met ogen die weer normaal zijn – en helemaal leeg.

Gunnar knielt naast hem. Hij voelt aan zijn hals. Hij luistert naar zijn borst. Dan kijkt hij op naar de rest van jullie met een gezicht dat alles zegt.

"Hij is dood."

De terugkeer naar het dorp is een waas.

Je herinnert je flarden. Het gewicht van Lars' lichaam op een geïmproviseerde brancard. De stilte van Erik, die niet meer huilt, die helemaal niets meer doet behalve lopen. De gebeden van Peder, gemompeld in een taal die je niet verstaat. De blik van Gunnar, oud en vermoeid en op een bepaalde manier niet verbaasd.

Je herinnert je de gezichten van de dorpelingen als jullie aankomen. De vrouwen die beginnen te huilen. De mannen die hun hoofden buigen. De kinderen die naar binnen worden gehaald, weg van het zicht van de dood.

Je herinnert je de vragen. Wat is er gebeurd? Waar hebben jullie haar gevonden? Wat is er met Lars gebeurd? Vragen die jullie beantwoorden met halve waarheden en hele leugens, omdat de volledige waarheid te veel is om uit te spreken.

Je herinnert je de nacht die volgt. Alleen in je huis, met de gordijnen dicht en de deur op slot, luisterend naar de stilte die geen stilte is. De stilte die vol is met gefluister, met beloftes, met stemmen die je naam kennen.

Twee doden in twee dagen. Maren, die de storm volgde naar de berg. Lars, die iets zag wat hij niet had moeten zien.

En jij bent nog steeds hier. Nog steeds levend. Nog steeds—

Er wordt geklopt.

Je schrikt op. Het is diep in de nacht – je weet niet hoe laat, er zijn geen klokken in dit huis, alleen het ritme van duisternis en schemering. Het kloppen komt van de deur. Drie keer. Langzaam.

Je beweegt niet.

Weer drie klopjes. Harder.

"Wie is daar?" Je stem is schor. Je hebt de hele dag niet gesproken.

Stilte. Dan, zacht, bijna onhoorbaar: "Laat me binnen."

Het is Marens stem.

Je hart slaat over. Je staat op, loopt naar de deur, legt je hand op de klink. Je zou niet moeten opendoen. Je weet dat je niet moet opendoen. Maren is dood, je hebt haar lichaam gezien, je hebt haar glimlach gezien—

"Alsjeblieft." Haar stem is dichtbij nu, alsof ze haar lippen tegen het hout heeft gedrukt. "Het is zo koud. Ik wil alleen maar binnen zijn. Ik wil alleen maar—"

"Je bent dood." De woorden komen er harder uit dan je bedoelt. "Je bent dood, Maren. Ik heb je gezien."

Een stilte. Lang. Te lang.

Dan lacht ze. Het is niet de lach die je je herinnert, de warme lach van de vrouw die tegenover je zat in de grote hal. Het is een andere lach. Een oudere lach. Een lach die eeuwen heeft gelachen.

"Dood?" fluistert ze. "Er is geen dood in Snøfallvik. Alleen transformatie. Alleen—"

Je haalt de klink van de deur. Je duwt je schouder ertegenaan, voor de zekerheid. Je hart bonst zo hard dat je het in je keel kunt voelen.

Het kloppen stopt.

De stem stopt.

Alles stopt.

Je blijft de rest van de nacht bij de deur staan. Je beweegt niet. Je slaapt niet. Je wacht alleen maar tot de ochtend komt – de ochtend die het enige is wat de nacht kan verdrijven.

Als de schemering eindelijk breekt, kijk je door het raam.

Er zijn voetstappen in de sneeuw. Ze leiden van je deur naar het midden van de straat. Daar stoppen ze. Alsof degene die ze maakte in rook is opgegaan.

En naast de laatste voetstap ligt iets.

Een brochure.

Je opent de deur. Je bukt je om hem op te rapen. Het papier is warm, net als de vorige keer. Op de voorkant staat hetzelfde beeld – het ideale Snøfallvik, vol leven en geluk en beloftes die niemand kan houden.

Maar de tekst is anders.

Je kunt niet ontsnappen, staat er. Je kon nooit ontsnappen. Maar maak je geen zorgen. De winter is lang. De nacht is eeuwig. En wij hebben alle tijd van de wereld om te wachten.

Je verfrommelt de brochure. Je gooit hem in de sneeuw. Je gaat naar binnen en sluit de deur.

Maar je weet dat het niet uitmaakt.

De brochures zullen blijven komen.

De stemmen zullen blijven roepen.

En uiteindelijk, op een nacht die niet anders is dan alle andere, zul je opendoen.

Hoofdstuk 8 – De Kou

Een week na de berg klopt Erik op je deur.

Je hebt hem nauwelijks gezien sinds die dag. Sinds Maren. Sinds Lars. Hij heeft zich opgesloten in zijn huis, een schim achter donkere ramen. Maar nu staat hij voor je, mager en bleek, met ogen die te veel hebben gezien.

"We moeten praten," zegt hij.

Je laat hem binnen. Je maakt thee die geen van beiden drinkt. Jullie zitten tegenover elkaar bij de kachel, en voor het eerst sinds de berg ziet Erik er uit als de persoon die je leerde kennen – de gids, de vriend, de enige die de waarheid leek te willen vertellen.

De kou is erger geworden. Niet alleen de kou van buiten, maar een andere kou – in je botten, in je gedachten. Gunnar is veranderd. Peder gelooft zijn eigen gebeden niet meer. En vanavond waren er nog maar twaalf mensen bij de dienst. Twaalf van de vijftig.

Het dorp sterft. Je voelt het elke dag.

"Ik moet hier weg," zegt Erik. Zijn stem is vlak. "Voordat het te laat is."

"Je zei dat vertrekken niet kon."

"Dat was voordat Maren—" Hij stopt. Staat op. Loopt naar het raam. "Er zijn dingen die ik je niet heb verteld."

Je wacht. De kachel knettert. De wind huult.

"Dit dorp bestaat niet echt." Hij draait zich niet om. "Niet op de manier waarop normale plaatsen bestaan. Het staat op geen enkele kaart."

"Dat wist ik al. Maar waarom?"

Nu draait hij zich wel om. Zijn ogen zijn vochtig. "Omdat het een val is. Altijd geweest. De brochures, de website, Astrid die al vijftig jaar dood is maar nog steeds mensen rekruteert—"

"Wacht." Je hart slaat over. "Astrid is dood?"

"Al decennia. Maar ze zit nog steeds in dat café in Oslo. Ze geeft nog steeds tickets aan wanhopige mensen." Erik lacht, maar het is geen prettige lach. "Dit dorp lokt ons hierheen. Mensen die niemand zal missen."

"Wie doet dit? Wie zijn 'ze'?"

Hij gaat weer zitten. Leunt naar voren, hoofd in zijn handen. "De dominee zegt: geesten van verdrinken vissers. Maar dat klopt niet. Ze zijn ouder. Veel ouder."

"Hoe weet je dat?"

"Ik heb onderzoek gedaan. Jaren geleden, toen ik nog dacht dat antwoorden iets zouden veranderen." Hij kijkt op. "Er zijn verhalen die teruggaan tot de Vikingen. 'Het dorp dat honger heeft.' Een plek waar mensen werden gelokt om te voeden wat er leeft in de berg."

Je denkt aan het altaar. Aan de runen. "Wat betekenen die tekens? Op de steen?"

Erik sluit zijn ogen. "'Hier rust wat nooit sterft. Hier wacht wat altijd honger heeft.'" Een stilte. "'Hier eindigen de levenden en beginnen de eeuwen.'"

De kou in je botten wordt intenser. Je rilt.

"Waarom vertel je me dit nu? Waarom niet eerder?"

"Omdat ik morgen ga proberen te ontsnappen." Hij staat op. "Bij het eerste licht. Er is een pad door de bergen, naar het zuiden. Als ik snel genoeg ben, als ik niet omkeijk..."

"Ga je het halen?"

Een lange stilte. Erik kijkt naar de grond. Naar het vuur. Naar alles behalve jou.

"Waarschijnlijk niet," zegt hij uiteindelijk. "Niemand heeft het ooit gehaald. Maar ik moet het proberen. Na Maren, na alles..." Hij kijkt je eindelijk aan. "Ik kan hier niet blijven. Ik word gek als ik blijf. Of erger."

"Laat mij meegaan."

De woorden zijn eruit voordat je kunt nadenken. Erik schudt zijn hoofd.

"Nee. Het is te gevaarlijk voor twee. Als een van ons het haalt, is het beter dat—" Hij stopt. "Bovendien heb jij nog iets te doen hier."

"Wat?"

"Dat weet ik niet. Maar ze hebben je hier gebracht om een reden. Jou specifiek. Je foto op die brochure, honderd jaar oud – dat is geen toeval. Je bent onderdeel van iets. Iets groters." Hij loopt naar de deur. "Zoek het uit. Ontdek waarom je hier bent. En als je het antwoord vindt..."

Hij opent de deur. De koude nachtlucht stroomt naar binnen.

"Als je het antwoord vindt, vertel het aan niemand. Niet aan Peder, niet aan Gunnar, niet aan wie dan ook. Vertrouw niemand." Hij kijkt over zijn schouder. "Zelfs mij niet."

En dan is hij weg.

Die nacht slaap je niet. Je zit bij het raam en kijkt naar de duisternis en denkt na over wat Erik heeft gezegd. Over de val. Over het dorp dat honger heeft. Over de reden waarom je hier bent.

Je denkt aan de brochure die je vond in het antiquariaat. Aan de manier waarop je ernaar werd getrokken, alsof een onzichtbare hand je leidde. Aan de vrouw – Astrid Lindqvist, die al vijftig jaar dood is – die tegenover je zat in een café en je een ticket gaf naar een plek die niet bestaat.

Je denkt aan de foto. Jij, honderd jaar geleden, staand tussen mensen die je nooit hebt gekend op een plek waar je nooit bent geweest.

Hoe is dat mogelijk?

De kou kruipt dieper. De duisternis wordt dikker. En ergens in die duisternis, ergens in die kou, fluistert iets je naam.

De volgende ochtend is Erik verdwenen.

Je wacht bij je raam tot de schemering aanbreekt. Je wacht tot de straten langzaam zichtbaar worden, tot de huizen contouren krijgen, tot de wereld weer iets wordt dat je kunt begrijpen. Maar Erik komt niet voorbij. Zijn huis – twee straten verderop, met de blauwe deur en de kapotte dakgoot – blijft donker.

Je trekt je jas aan. Je gaat naar buiten. Je loopt naar zijn huis, door sneeuw die hoger ligt dan gisteren, door kou die scherper is dan gisteren. De blauwe deur is dicht. De ramen zijn donker. Er is geen beweging, geen geluid, geen teken van leven.

Je klopt. Niemand antwoordt.

Je probeert de klink. De deur gaat open.

Binnen is het koud. Kouder dan buiten, wat onmogelijk zou moeten zijn. De kachel is uit, het vuur al lang gedoofd, de as koud en grijs. Er ligt sneeuw op de vloer – door een raam dat open staat, flappend in de wind.

Eriks bed is leeg. Zijn jas is weg. Zijn laarzen zijn weg.

Maar zijn rugzak – de rugzak die hij had gepakt voor zijn vlucht – staat nog steeds bij de deur.

Je doorzoekt het huis. Je vindt niets. Geen briefje, geen aanwijzing, geen teken van wat er is gebeurd. Alleen de kou, de sneeuw, en een stilte die te intens is om normaal te zijn.

Je loopt naar het raam dat open staat. Je kijkt naar buiten. De sneeuw op de vensterbank is verstoord, alsof iemand eroverheen is geklommen. En daaronder, in de verse sneeuw die vannacht is gevallen, zijn voetstappen.

Ze leiden niet naar het zuiden. Niet naar de weg die Erik had gepland te nemen.

Ze leiden naar de berg.

Je sluit je ogen. Je haalt diep adem. De kou vult je longen, vult je lichaam, vult alles.

Erik is niet ontsnapt.

Niemand ontsnapt.

Je loopt terug naar je eigen huis. Je gaat naar binnen. Je sluit de deur en draait het slot om en zit in de kou en de stilte en wacht op niets in het bijzonder.

De kou kruipt dieper.

De winter gaat door.

En jij bent nog steeds hier, gevangen in een dorp dat honger heeft, wachtend op een antwoord dat misschien nooit komt.

Hoofdstuk 9 – De Caravans

Een week na Eriks verdwijning vind je de caravans.

Je bent aan het wandelen – als je het wandelen kunt noemen, dit doelloze dwalen door de straten van het dorp op zoek naar iets, naar alles, naar een teken dat je nog leeft. De schemering is net begonnen, dat korte venster van licht dat elke dag korter wordt. Binnenkort zal er helemaal geen daglicht meer zijn, alleen de eindeloze nacht van de poolwinter.

Je loopt voorbij de haven, voorbij de laatste huizen, naar een deel van het dorp waar je nog nooit bent geweest. Het pad is overwoekerd – niet met planten, het is te koud voor planten, maar met sneeuw die zo hoog is opgestapeld dat je bijna moet graven om erdoor te komen. Niemand komt hier, besef je. Niemand is hier in lange tijd geweest.

En dan zie je ze.

Ze staan in een halve cirkel aan de rand van het bos, twaalf in totaal. Oude caravans, het soort dat je zou verwachten op een camping in de jaren zeventig – aluminium buitenkanten, kleine ramen, deuren die ooit wit waren maar nu grijs zijn van de verwaarlozing. Ze zijn bedekt met sneeuw en ijs, sommige zo dik dat je de oorspronkelijke vorm nauwelijks kunt zien.

Je loopt dichterbij. Je hart bonst sneller dan het zou moeten.

De eerste caravan die je bereikt heeft een naam op de zijkant. Vervaagd, bijna onleesbaar, maar nog net te ontcijferen: *Familie Andersson, 1987*.

Je loopt naar de volgende. *De Jongs, 1992*.

De volgende. *Müller, 2003*.

Elke caravan heeft een naam. Elke caravan heeft een datum. Ze strekken zich uit over decennia – de oudste uit 1978, de nieuwste uit 2019, slechts zeven jaar geleden.

Je trekt de deur van de eerste caravan open. Hij protesteert, het bevroren metaal krijst tegen het kozijn, maar hij geeft mee. Binnen is het donker en koud en ruikt het naar iets dat je niet kunt thuisbrengen – iets ouds, iets vergaans, iets dat al lang niet meer leeft.

De caravan is ingericht als een thuis. Er is een kleine keuken, een zithoek, een slaapgedeelte achteraan. Alles is bedekt met stof en ijs en de restanten van een leven dat abrupt is gestopt. Er staan borden op tafel – drie borden, met bestek ernaast, alsof de bewoners elk moment kunnen terugkeren voor hun maaltijd. Er liggen kleren over de stoelen. Er hangt een kalender aan de muur, opengeslagen op maart 1987.

Je doorzoekt de caravan. In een la vind je documenten – paspoorten, rijbewijzen, een handgeschreven dagboek. De paspoorten tonen drie gezichten: een man, een vrouw, een kind van een jaar of tien. De Anderssons. Een Zweeds gezin dat in 1987 naar Snøfallvik kwam, aangetrokken door dezelfde brochures, dezelfde beloftes.

Het dagboek is van de vrouw, besef je als je het openslaat. Haar handschrift is klein en net, de Zweedse woorden moeilijk te ontcijferen maar niet onmogelijk.

15 maart. We zijn aangekomen. Het dorp is mooier dan we dachten. De mensen zijn vriendelijk. Erik – onze gids, hij noemt zichzelf zo – zegt dat we ons hier thuis zullen voelen.

Erik. Je hart slaat over. Dezelfde Erik? Het kan niet. Dat zou betekenen—

Je leest verder.

22 maart. De nachten zijn vreemd hier. Johan zegt dat hij gezang hoort, maar ik hoor niets. Kleine Per heeft nachtmerries. Hij praat over 'de mensen in de sneeuw'. We zeggen dat het zijn verbeelding is, maar soms vraag ik me af...

3 april. De zon is niet meer opgekomen. Erik zegt dat het normaal is, dat het de poolnacht is, maar het voelt niet normaal. Het voelt alsof de duisternis ons opsluit. Alsof we gevangen zitten.

17 april. Per is verdwenen. We hebben overal gezocht. Erik zegt dat de storm hem heeft genomen. De storm? Wat betekent dat? Waar is mijn kind?

29 april. Ze zijn teruggekomen. Vannacht. Ze klopten op de deur. Per's stem, roepend om mama, roepend om binnen te mogen komen. Johan wilde opendoen, maar ik hield hem tegen. Ik weet niet waarom. Ik weet alleen dat het niet Per was. Niet meer.

12 mei. Johan is vannacht weggegaan. Hij zei dat hij Per ging zoeken. Hij is niet teruggekomen. Ik ben alleen. De stemmen zijn luider nu. Ze roepen mijn naam. Ze zeggen dat ik moet komen. Ze zeggen dat Johan en Per op me wachten. Misschien hebben ze gelijk. Misschien moet ik—

De tekst stopt daar. Midden in een zin. Midden in een gedachte.

Je legt het dagboek neer. Je handen trillen. Je ademhaling is snel en oppervlakkig.

Je doorzoekt de andere caravans. In elke caravan dezelfde scène – de tekenen van een leven dat abrupt is geëindigd, de persoonlijke bezittingen van mensen die dachten dat ze een nieuw begin hadden gevonden. Dagboeken, brieven, foto's van lachende gezichten die niet wisten wat hen te wachten stond.

In de caravan van De Jongs vind je een collectie krantenknipsels. Artikelen over verdwijningen – niet in Snøfallvik, maar in de echte wereld. "Gezin verdwijnt tijdens vakantie in Noorwegen." "Politie zoekt vermiste backpackers." "Mysterie rond verdwenen echtpaar blijft onopgelost."

In de caravan van Müller vind je iets anders. Een kaart. Een oude kaart van Noord-Noorwegen, met aantekeningen in de marges. Een van de aantekeningen is omcirkeld, onderstreept, met uitroeptekens erbij.

Snøfallvik staat niet op officiële kaarten. Bestaat sinds minstens 1200, mogelijk ouder. Verbinding met Sami-legendes over "het dorp dat eet". Verdwijningen gedocumenteerd sinds 1850, mogelijk al eeuwen eerder.
WAAROM WEET NIEMAND HIERVAN?

Onderaan de kaart, in een ander handschrift, staat een laatste zin.

Omdat niemand ooit ontsnapt om het te vertellen.

Je neemt de kaart mee. Je neemt ook het dagboek van mevrouw Andersson mee, en de krantenknipsels, en alles wat je kunt dragen. Je loopt terug naar je huis met armen vol bewijsmateriaal van een misdaad die al decennia aan de gang is.

Want dat is wat dit is, besef je nu. Een misdaad. Niet een natuurfenomeen, niet een spookverhaal, niet het bijgeloof van primitieve dorpelingen. Een systematische lokking van mensen naar een plek waar ze verdwijnen. Jaar na jaar. Decennium na decennium. Misschien al eeuwen.

En niemand stopt het.

Niemand kan het stoppen.

Je bent thuis als de duisternis valt. Je spreidt je vondsten uit op de keukentafel en bestudeert ze bij het licht van de olielamp. De patronen zijn duidelijk als je weet waar je moet kijken. Mensen komen in de herfst, als de brochures op mysterieuze wijze opduiken. Ze verdwijnen in de winter, een voor een, genomen door de storm of geleid naar de berg. En in de lente – als er een lente zou zijn – is er niemand meer over.

Behalve de vaste bewoners. De vissers, de vrouwen, de dominee. Degenen die hier altijd al waren, die hier altijd zullen zijn.

Zijn zij de daders? Of zijn zij ook slachtoffers – gevangen in een val die ze niet begrijpen, gedwongen om mee te werken aan iets wat groter is dan zij?

Je denkt aan Erik – de Erik die je kende, maar ook de Erik uit 1987, die de Anderssons verwelkomde. Dezelfde naam. Dezelfde rol. Is het dezelfde persoon? Kan iemand veertig jaar dezelfde man zijn zonder te veranderen, zonder ouder te worden?

Of is "Erik" niet een persoon, maar een functie? Een rol die wordt gespeeld door... door wat?

Er wordt geklopt.

Je verstijft. Het is diep in de nacht – je hebt geen idee hoe laat, de tijd heeft alle betekenis verloren in dit land zonder zon. Het kloppen komt van de deur. Drie keer. Langzaam.

Je beweegt niet. Je zegt niets.

Weer drie klopjes. Harder.

"Ik weet dat je wakker bent." De stem is mannelijk. Oud. Bekend. "Ik zag het licht door het raam."

Gunnar.

Je aarzelt. Je herinnert je Eriks woorden – *vertrouw niemand* – maar Gunnar is niet zoals de anderen. Gunnar heeft je gewaarschuwd. Gunnar heeft je de waarheid verteld, of in ieder geval een deel ervan.

Je opent de deur.

De oude visser staat op de stoep, gehuld in een dikke jas, zijn gezicht nauwelijks zichtbaar onder een wollen muts. Zijn ogen glinsterend in het lamplicht.

"Je hebt de caravans gevonden," zegt hij. Het is geen vraag.

Je knikt.

"Dan weet je nu meer dan goed voor je is." Hij kijkt om zich heen. "Mag ik binnenkomen?"

Je stapt opzij. Hij gaat zitten aan de tafel, kijkt naar de documenten. Zijn handen trillen.

"De Anderssons." Hij wijst naar het dagboek. "Ik herinner me ze. Vol hoop toen ze aankwamen." Een stilte. "Het kind verdween eerst. Toen de man. Toen de vrouw. Zo gaat het altijd."

"Waarom?"

Gunnar kijkt niet op. Zijn vingers glijden over de vergeelde pagina's. "Omdat het moet eten."

"Jullie hebben nooit geprobeerd het te stoppen?"

Hij lacht – een kort, hol geluid. Maar hij geeft geen antwoord. In plaats daarvan staat hij op en loopt naar het raam, zijn rug naar je toe.

"Erik," zeg je. "Hij was ook een nieuwkomer, nietwaar? Net als ik."

Gunnar verstijft. Zijn schouders spannen zich.

"Hij ging een nacht de berg op. Alleen." Zijn stem is nauwelijks een fluistering. "De volgende ochtend was hij terug. Maar anders. Zijn ogen. Zijn glimlach."

Je denkt aan Erik. Aan zijn waarschuwingen. Aan zijn poging om te vluchten. "Hij was al een van hen. Al die tijd."

Gunnar draait zich om. Er ligt iets in zijn ogen – hoop of wanhoop, je weet het niet.

"Maar jij bent anders. De berg roept iedereen, maar jou... jou niet." Hij loopt naar je toe. "Die foto. Jij, honderd jaar geleden. Dat betekent iets."

"Wat?"

"Dat weet ik niet." Hij legt een hand op je schouder. Zwaar. Koud. "Maar zoek het uit. Misschien – misschien is er eindelijk een manier om dit te stoppen."

Hij loopt naar de deur. Stopt. Kijkt over zijn schouder.

"Maar wees voorzichtig. De berg weet dat je zoekt. En het houdt niet van nieuwsgierige mensen."

Dan is hij weg.

Je blijft achter met je documenten, je vragen, en een waarheid die zwaarder weegt dan alle sneeuw buiten.

Je bent anders.

Maar wat betekent dat?

Hoofdstuk 10 – Vuur en Stille

De volgende dagen graaf je.

Niet letterlijk – de grond is bevroren, meters diep, ondoordringbaar voor elke schop. Maar je graaft in de geschiedenis van het dorp, in de documenten die je hebt gevonden, in de fragmenten van waarheid die verspreid liggen over Snøfallvik als puzzelstukjes die wachten om te worden samengevoegd.

Je doorzoekt de kerk als Peder er niet is. In de sacristie vind je registers – doopregisters, huwelijksregisters, begrafenisregisters – die teruggaan tot 1743. De namen veranderen, maar de patronen blijven hetzelfde. Elke winter sterven er mensen. Soms een paar, soms tientallen. En elke lente komen er nieuwe families aan, aangetrokken door... door wat?

De brochures bestaan nog niet in 1743, besef je. Die zijn later gekomen, aangepast aan de moderne tijd. Maar wat was er daarvoor? Hoe lokten ze mensen voordat er drukpersen waren, voordat er wegen waren, voordat er vliegtuigen waren?

Je vindt het antwoord in een oud, vergeeld document dat verborgen zit tussen de bladzijden van een psalm-boek. Het is een brief, gedateerd 1761, geschreven door een dominee wiens naam je niet kunt ontcijferen.

Aan mijn opvolger,

Als u dit leest, ben ik niet meer. De berg heeft mij geroepen.

Ik heb veertig jaar geprobeerd te begrijpen wat hier leeft. Ik heb gebeden, rituelen uitgevoerd, alles geprobeerd. Niets werkte.

Maar ik heb iets ontdekt. Iets wat misschien belangrijk is.

Het klopt. Het vraagt. Het verleidt. Maar het komt nooit zomaar binnen.

Denk daarover na. Waarom kloppen ze? Waarom vragen ze? Als ze zo machtig zijn – waarom nemen ze niet gewoon?

Ik heb geen antwoord. Alleen een vermoeden. En een hoop die misschien valse hoop is.

Moge God u beschermen. Want ik weet niet of Hij dat kan.

Je leest de brief drie keer. De woorden malen door je hoofd.

Het klopt. Het vraagt. Maar het komt nooit zomaar binnen.

Je denkt aan de figuren die 's nachts op je deur kloppen. Aan Marens stem die om binnenkomst vraagt. Aan de stemmen die altijd verleiden, nooit dwingen.

Er zit een patroon in. Een regel. Maar welke?

Je stopt de brief in je jaszak. Je loopt naar buiten, de kou in, de duisternis in die nu permanent is – de poolnacht is eindelijk volledig ingetreden, en de enige lichtbronnen zijn de lantaarns van het dorp en de occasionele glinstering van het noorderlicht.

Je hebt een besluit genomen.

Je loopt naar het gebouw aan het einde van de kade. De oude conservenfabriek, had Erik het genoemd. Het gebouw waar je nooit mocht komen. De vloeren zijn verrot, had hij gezegd. De muren kunnen elk moment instorten.

Maar je weet nu dat dat leugens waren. Alles wat Erik zei waren leugens, of in ieder geval halve waarheden. En als er antwoorden zijn – echte antwoorden – dan zijn ze daar. In de plek die ze willen dat je vermijdt.

De deur van de fabriek is niet op slot. Hij zit vast door ijs en verwaarlozing, maar met wat duwen en trekken krijg je hem open. De geur die naar buiten komt is overweldigend – oud en zoet en rottend, dezelfde geur als in de caravans maar intenser, geconcentreerder.

Je gaat naar binnen.

De fabriek is groter dan je had verwacht. De ruimte strekt zich uit in de duisternis, gevuld met schaduwen van machines die al decennia niet meer hebben gedraaid. Je lamp – een oude olielamp die je in je huis vond – werpt een kleine cirkel van licht, net genoeg om te zien waar je loopt.

De vloeren zijn niet verrot. De muren zijn stevig. De hele structuur is intact, alsof iemand hem al die jaren heeft onderhouden in het geheim.

Je loopt dieper de fabriek in. Voorbij de machines, voorbij de lege containers die ooit vis bevatten, voorbij de kantoren waar stoffige bureaus staan met papieren die al tientallen jaren niet zijn aangeraakt.

En dan vind je de trap.

Hij leidt naar beneden, naar een kelder die niet op de bouwtekeningen zou staan, naar een duisternis die dikker is dan alles wat je ooit hebt ervaren. Je aarzelt. Elke vezel in je lichaam schreeuwt dat je moet omkeren, moet vluchten, moet vergeten wat je hebt gezien.

Maar je bent zo ver gekomen. Je hebt te veel opgegeven om nu te stoppen.

Je daalt af.

De trap is lang, langer dan logisch zou zijn voor een kelder onder een fabriek. Je telt de treden – twintig, dertig, vijftig – tot je de tel kwijtraakt en alleen nog maar loopt, naar beneden, naar beneden, naar beneden.

Uiteindelijk bereik je de bodem.

De ruimte is groot. Groter dan de fabriek erboven. De muren zijn gemaakt van steen – niet het hout van het dorp, niet het beton van moderne constructies, maar oude, oude steen, bedekt met dezelfde runen als het altaar op de berg.

En in het midden staat iets.

Het is een zuil. Een zuil van ijs, minstens drie meter hoog, die gloeit met een licht dat van binnenuit lijkt te komen. Het licht is groen – hetzelfde groen als de lichten op het water, als de ogen van de figuren in de nacht. En in het ijs, vaag zichtbaar door de bevroren lagen, zijn vormen.

Gezichten.

Tientallen gezichten, misschien honderden, bevroren in het ijs alsof ze daar al eeuwen zitten. Sommige zijn verwrongen van angst. Andere zijn kalm, bijna vredig. En sommige – sommige glimlachen. Die glimlach die je zo goed kent. Die glimlach die niet van henzelf is.

Je herkent gezichten. Maren is er. Lars. De Anderssons, allemaal drie, naast elkaar bevroren. Erik – of wie Erik ooit was – ergens in het midden, met ogen die open zijn en naar niets staren.

En onderaan, bijna aan de voet van de zuil, is een gezicht dat je maar al te goed kent.

Het jouwe.

Je struikelt achteruit. Je lamp valt bijna uit je handen. Het kan niet – je staat hier, je leeft, je ademt – maar daar ben je, bevroren in het ijs, met een uitdrukking die je niet kunt lezen.

Hoe is dat mogelijk?

En dan begrijp je het.

De foto van honderd jaar geleden. De manier waarop je naar dit dorp werd getrokken. De reden waarom de berg je nog niet heeft geroepen.

Je bent er al geweest. Je bent hier al eerder geweest, misschien vele malen. Je bent gestorven in dit dorp, bent toegevoegd aan deze verzameling, bent een van de vele gezichten in het ijs. Maar op de een of andere manier – op een manier die je niet begrijpt – ben je ook teruggekomen. Steeds weer opnieuw.

Je bent niet zomaar een slachtoffer.

Je bent een cyclus.

"Je begrijpt het nu."

De stem komt van overal en nergens. Je draait je om, zoekend naar de bron, maar er is niemand. Alleen de zuil, de gezichten, en de duisternis die steeds dichterbij lijkt te worden.

"Je bent bijzonder. Dat ben je altijd geweest. De eerste die weigerde te blijven. De eerste die terugkwam, steeds weer, op zoek naar antwoorden. Op zoek naar vrijheid."

"Wie ben je?" Je stem echoot door de ruimte.

"Ik ben wat altijd is geweest. Ik ben de honger. De winter. Het eeuwige. En jij—" de stem wordt zachter, bijna teder "—jij bent mijn grootste fascinatie. De enige die weigert te accepteren. De enige die blijft vechten, leven na leven, dood na dood."

"Wat wil je van me?"

Een stilte. De groene gloed van de zuil pulseert, langzaam, als een hartslag.

"Ik wil dat je stopt met vechten. Ik wil dat je accepteert. Ik wil dat je je bij ons aansluit – niet als slachtoffer, maar als gelijke. Je bent te sterk om simpelweg verteerd te worden. Maar samen... samen kunnen we eeuwig zijn."

Je denkt aan de brief van de dominee. *Het kan niet nemen wat vrijwillig wordt gegeven.* Is dit wat hij bedoelde? Is dit het moment van keuze?

"En als ik weiger?"

Een lach. Niet de lach van de figuren in de nacht, maar iets anders, iets dat de fundamenten van de aarde lijkt te doen trillen.

"Dan begint de cyclus opnieuw. Je sterft. Je wordt herboren, ergens in de wereld. Je vindt de brochure. Je komt terug. En we doen dit allemaal opnieuw." Een zucht, bijna weemoedig. *"Het maakt mij niet uit. Ik heb alle tijd. Maar jij... jij raakt uitgeput. Elke cyclus laat minder van je over. Elke dood neemt iets mee wat nooit terugkomt. Hoe lang nog, denk je, voordat er niets meer te nemen valt?"*

Je staat daar, in die ondergrondse ruimte, met het gewicht van eeuwen op je schouders. De keuze is onmogelijk. Accepteren betekent verliezen – je identiteit, je menselijkheid, alles wat je bent. Weigeren betekent dit allemaal opnieuw doen, zonder garantie dat je ooit zult winnen.

Maar dan denk je aan iets anders.

De dominee schreef dat het moest lokken, verleiden, misleiden. Het kon niet nemen wat vrijwillig werd gegeven. Maar hij schreef ook dat niemand ooit had geweigerd met volledig bewustzijn.

Tot nu toe heb je geweigerd uit angst. Uit onwetendheid. Uit instinct.

Wat als je weigerde uit keuze?

Je haalt diep adem. De kou vult je longen. De duisternis drukt op je ogen. Maar ergens diep in je, op een plek die de cycli niet hebben bereikt, gloeit iets.

"Nee."

Het woord echoot door de ruimte. De zuil flakkert. De stemloze stem is stil.

"Ik weiger. Niet uit angst. Niet uit wanhoop. Ik weiger omdat ik kies om te weigeren. Omdat wat je ook bent, wat je ook belooft, ik weet dat het een leugen is. Er is geen eeuwigheid. Er is alleen honger. En ik weiger om voedsel te zijn."

Een moment van stilte. Absoluut, compleet, alsof de wereld zelf haar adem inhoudt.

En dan begint de zuil te scheuren.

Het geluid is oorverdovend. Het ijs barst, splinters schieten door de lucht, het groene licht flakkert en dooft en flakkert weer. De gezichten in het ijs beginnen te bewegen – monden die openen in stille schreeuwen, ogen die ronddraaien, handen die reiken naar iets wat er niet is.

Je rent.

De trap op, door de fabriek, naar buiten, de nacht in. Achter je hoor je gebulder – het instorten van steen, het krijzen van iets wat geen menselijke stem heeft, het einde van iets wat niet had moeten bestaan.

Je blijft rennen tot je niet meer kunt. Tot je midden op het dorpsplein staat, hijgend, met handen die bloeden van de ijssplinters en ogen die branden van de tranen.

Achter je, bij de haven, staat de fabriek in brand.

Je weet niet hoe. Je hebt geen vuur aangestoken, geen lamp achtergelaten. Maar de vlammen laaien hoog, oranje en rood tegen de zwarte hemel, en de rook stijgt op in kolommen die de sterren verdoezelen.

De dorpelingen komen naar buiten. Ze staan in de straten, starend naar het vuur, met gezichten die je niet kunt lezen. Sommigen huilen. Anderen lachen. En sommigen – sommigen kijken naar jou met ogen die voor het eerst in lange tijd helder zijn.

Je weet niet wat je hebt gedaan. Je weet niet of het genoeg is, of het iets heeft veranderd, of morgen alles gewoon weer begint.

Maar vannacht, voor het eerst sinds je naar Snøfallvik kwam, voel je iets wat lijkt op hoop.

Het vuur brandt de hele nacht.

En in de stilte die volgt, in de as en de rook en de schemering van een nieuwe dag, begint iets nieuws.

Hoofdstuk 11 – Het Levend Verleden

De ochtend na het vuur is anders.

Je voelt het zodra je wakker wordt – een lichtheid in de lucht, een stilte die niet bedreigend is maar vredig. De kou is er nog steeds, de duisternis ook, maar er is iets veranderd. Iets fundamenteels.

Je staat op. Je loopt naar het raam. Buiten is het dorp ontwaakt tot iets wat lijkt op normale activiteit. Mensen lopen door de straten. Kinderen spelen in de sneeuw. Een visser loopt naar de haven met zijn netten over zijn schouder.

De fabriek is weg. Waar gisteravond nog het gebouw stond, is nu alleen een zwartgeblakerde plek, bedekt met sneeuw die al begonnen is de sporen te verbergen. Er stijgt geen rook meer op. Er zijn geen vlammen. Alleen leegte, waar ooit iets verschrikkelijks huisde.

Je trekt je jas aan en gaat naar buiten. De mensen die je passeert knikken naar je – niet de afstandelijke knikjes van de afgelopen weken, maar echte begroetingen, met ogen die je aankijken in plaats van door je heen.

Margarethe, de vrouw van de bakker, geeft je een brood zonder dat je erom vraagt. "Dank je," zegt ze. Niets meer. Maar de manier waarop ze het zegt, met een trilling in haar stem die je niet eerder hebt gehoord, zegt genoeg.

Je loopt naar de kerk. Peder staat bij de deur, starend naar de resten van de fabriek in de verte. Als hij je hoort aankomen, draait hij zich om.

"Je hebt het gedaan," zegt hij. Zijn stem is vlak, bijna emotioneel. "Na al die jaren. Na al die pogingen."

"Ik weet niet wat ik heb gedaan."

"Je hebt geweigerd." Hij loopt naar je toe, langzaam, met de passen van een oude man – ouder dan hij zou moeten zijn, ouder dan hij gisteren was. "Je hebt met volledig bewustzijn geweigerd. Dat heeft nog nooit iemand gedaan."

"En wat betekent dat?"

Peder zwijgt. Hij kijkt naar de lucht, naar de sterren die nog steeds zichtbaar zijn in de eeuwige nacht, naar iets dat alleen hij kan zien.

"Dat weet ik niet zeker," zegt hij uiteindelijk. "Maar kijk naar het dorp. Kijk naar de mensen. Zie je het verschil?"

Je kijkt. Je ziet. De mensen bewegen vrijer, praten luider, lachen zelfs – een geluid dat je hier nog nooit hebt gehoord. De drukkende sfeer die als een deken over het dorp lag, is lichter geworden. Niet verdwenen, maar lichter.

"De greep is verzwakt," zegt Peder. "Wat er leefde in de fabriek, in de berg – het is niet weg, maar het is verzwakt. Voor het eerst in eeuwen." Hij kijkt je aan met ogen die vochtig zijn. "Je hebt ons een kans gegeven. Een echte kans."

"Maar het is niet voorbij."

"Nee. Het is niet voorbij." Hij zucht. "Het zal nooit helemaal voorbij zijn. Maar misschien – misschien kunnen we nu vechten. Op een manier waarop we dat eerder niet konden."

Je wilt meer vragen, maar er komt iemand aan. Gunnar, de oude visser, loopt over het plein met een snelheid die je niet voor mogelijk had gehouden. Zijn gezicht is verhit, zijn adem wolkt in de koude lucht.

"Je moet meekomen," zegt hij tegen jou. "Nu. Er is iets wat je moet zien."

Jullie lopen naar de rand van het dorp, naar de plek waar de caravans staan – stonden. Want als je aankomt, zie je dat er iets is veranderd.

De caravans zijn er nog. Maar de deuren staan open. En overal, in de sneeuw, liggen spullen. Kleding. Boeken. Persoonlijke bezittingen. Alsof iemand – of iets – ze naar buiten heeft gegooid.

En tussen de spullen staan mensen.

Je herkent sommigen van de foto's die je vond. De Anderssons – vader, moeder, kind – staan naast hun caravan, met gezichten die uitdrukkingloos zijn maar ogen die verward om zich heen kijken. De Jongs, een ouder echtpaar, zitten op een koffer en houden elkaars handen vast. Müller, een man van middelbare leeftijd, staart naar de hemel alsof hij iets zoekt wat er niet is.

En daarachter, meer. Tientallen mensen, misschien honderden, allemaal staand of zittend tussen de restanten van levens die lang geleden eindigden.

"De ijszuil," fluistert Gunnar. "Ze waren allemaal in de ijszuil. Toen die brak..."

"Zijn ze vrijgekomen."

Je loopt naar de Anderssons. Het kind – Per, herinner je je uit het dagboek – kijkt naar je op met ogen die te oud zijn voor zijn gezicht. Te oud en te verward en te vol van dingen die een kind nooit zou moeten zien.

"Waar zijn we?" vraagt hij. Zijn stem is schor, alsof hij in jaren niet heeft gesproken. "Mama zegt dat we op vakantie zijn, maar ik herinner me... ik herinner me..."

Zijn moeder legt een hand op zijn schouder. Ze kijkt naar jou met een blik die smeekt om uitleg, om hoop, om iets wat ze kan begrijpen.

"Het is 2026," zeg je zachtjes. "Je bent bijna veertig jaar weg geweest."

De woorden hangen in de lucht. De vrouw – mevrouw Andersson – knippert. Haar hand om Pers schouder wordt strakker.

"Veertig jaar?" fluistert ze. "Maar dat kan niet. We kwamen net aan. We waren net—" Ze stopt. Kijkt om zich heen, naar het dorp dat ze dacht te kennen, naar de mensen die ze dacht te zien. "Waar is Johan? Waar is mijn man?"

Je kijkt naar Gunnar. Hij schudt zijn hoofd.

"Niet iedereen is teruggekomen," zegt hij zachtjes. "Sommigen... sommigen waren al te ver weg."

De uren die volgen zijn een chaos van emoties en ontdekkingen. De vrijgekomen mensen – er zijn er zevenenzestig in totaal, variërend van mensen die vorige week verdwenen tot mensen die meer dan een eeuw geleden werden genomen – hebben allemaal dezelfde vragen. Waar zijn ze? Hoe lang zijn ze weg geweest? Wat is er met hun families gebeurd, hun huizen, hun levens?

Je kunt niet alle vragen beantwoorden. Niemand kan dat. Maar je doet wat je kunt. Je helpt met het uitdelen van dekens en voedsel. Je luistert naar verhalen van mensen die de tijd zijn kwijtgeraakt. Je houdt handen vast van mensen die huilen om alles wat ze hebben gemist.

En je zoekt naar gezichten die je kent.

Je vindt Maren niet. Je vindt Lars niet. Je vindt Erik niet – geen van de Eriks, niet de man die je kende, niet de man die de Anderssons begeleidde, niet de talloze anderen die die naam hebben gedragen.

Maar je vindt wel iemand anders.

Ze zit apart van de anderen, aan de rand van het bos, met haar armen om haar knieën geslagen en haar ogen gericht op iets in de verte. Ze is jong – jonger dan jij – met donker haar en een gezicht dat je herkent van de foto op de brochure die je in Nederland vond.

Astrid Lindqvist. De vrouw die al vijftig jaar dood was. De vrouw die je rekruteerde.

Je gaat naast haar zitten. Ze kijkt niet op.

"Ik heb vreselijke dingen gedaan," zegt ze. Haar stem is zacht, gebroken. "Ik herinner me alles. Alle mensen die ik hierheen heb gelokt. Alle levens die ik heb verwoest." Ze sluit haar ogen. "Het dwong me niet. Dat is het ergste. Het dwong me niet. Het overtuigde me. Het liet me geloven dat het juist was, dat het nodig was, dat de mensen die ik bracht beter af zouden zijn."

"Je was een slachtoffer."

"Was ik dat?" Ze lacht, maar er zit geen humor in. "Ik had kunnen weigeren. Net als jij. Maar ik was zwak. Ik was bang. En nu—" ze kijkt naar haar handen, alsof ze ze voor het eerst ziet "—nu moet ik leven met wat ik heb gedaan."

Je weet niet wat je moet zeggen. Er zijn geen woorden die dit goed kunnen maken, die decennia van schuld kunnen uitwissen, die de doden terug kunnen brengen.

Maar je legt je hand op de hare. Een simpel gebaar. Een erkenning dat ze niet alleen is.

Ze kijkt naar je op. Haar ogen zijn vochtig.

"Hoe heb je het gedaan?" vraagt ze. "Hoe heb je geweigerd?"

Je denkt na over de vraag. Je denkt aan alle momenten die hebben geleid tot die keuze – de angst, de verwarring, de wanhoop. De ontdekking van de caravans. De brief van de dominee. Het besef dat je geen slachtoffer hoefde te zijn.

"Ik koos ervoor," zeg je uiteindelijk. "Niet uit moed. Niet uit kracht. Ik koos gewoon. En dat bleek genoeg te zijn."

Astrid knikt langzaam. Ze kijkt naar het dorp, naar de mensen die rondlopen, naar de chaos en de hoop en alles ertussenin.

"Misschien," zegt ze, "is dat het enige wat ooit genoeg is."

Die avond is er een bijeenkomst in de grote hal. Niet zoals de bijeenkomsten die je eerder hebt meegemaakt – donker, bedrukt, vol van onuitgesproken angst. Dit is anders. Dit is vol licht en stemmen en iets dat lijkt op gemeenschap.

Peder spreekt. Hij vertelt over wat er is gebeurd, over de fabriek, over de zuil, over de mensen die zijn teruggekeerd. Hij vertelt niet alles – sommige waarheden zijn te zwaar om in één avond te dragen – maar hij vertelt genoeg.

Er worden vragen gesteld. Er worden tranen gehuild. Er worden handen vastgehouden.

En aan het einde, als de kaarsen beginnen te doven en de mensen beginnen te vertrekken, komt Gunnar naar je toe.

"Er is iets wat je moet weten," zegt hij. "Over wat er nu komt."

"Vertel me."

Hij kijkt om zich heen, controlert of niemand meeluistert. "Het is niet voorbij. Dat weet je. De berg is er nog. De honger is er nog. Het is verzwakt, ja, maar niet verslagen."

"Wat betekent dat voor ons?"

"Het betekent dat we waakzaam moeten blijven. Dat de brochures nog steeds zullen verschijnen. Dat er nog steeds mensen zullen komen, aangetrokken door beloftes die ze niet begrijpen." Hij legt een hand op je schouder. "Maar nu – nu kunnen we ze waarschuwen. Nu kunnen we ze de keuze geven die jij had. De echte keuze, niet de illusie van keuze."

Je knikt. Het is niet de overwinning die je had gehoopt – geen definitief einde, geen gegarandeerde veiligheid. Maar het is iets. Het is meer dan dit dorp in eeuwen heeft gehad.

"En de mensen die zijn teruggekeerd?" vraag je. "Wat gebeurt er met hen?"

Gunnar zucht. "Dat is een vraag voor morgen. En de dag daarna. En alle dagen die volgen." Hij glimlacht – voor het eerst sinds je hem kent een echte glimlach, zonder bitterheid of verdriet. "Maar voor nu – voor nu vieren we dat er een morgen is. Dat er nog een dag komt. Dat is meer dan we ooit durfden hopen."

Je loopt naar huis door straten die niet langer bedreigend voelen. De duisternis is er nog, de kou ook, maar ze zijn niet meer je vijanden. Ze zijn gewoon... de winter. Gewoon de nacht.

En als je je deur opent, als je naar binnen stapt in de warmte van je huis, voel je voor het eerst sinds je hier aankwam dat dit misschien – misschien – een thuis zou kunnen zijn.

Niet het valse thuis dat de brochures beloofden.

Maar iets echts. Iets dat je zelf kunt bouwen.

De nacht valt. De sterren schijnen. En ergens in de verte, zo zacht dat je het bijna niet kunt horen, begint iemand te zingen.

Geen gezang van de doden. Geen melodie van de berg.

Gewoon een wiegelied, gezongen door een moeder voor haar kind.

Het eerste echte lied dat Snøfallvik in heel lange tijd heeft gehoord.

Hoofdstuk 12 – De Keuze

De dagen na de bevrijding zijn vol van keuzes.

Voor de teruggekeerde mensen is de grootste vraag eenvoudig en onmogelijk tegelijk: wat nu? Sommigen zijn decennia weg geweest. Hun families zijn gestorven of verder gegaan. Hun huizen bestaan niet meer. Hun hele wereld is verdwenen terwijl zij bevroren waren in een zuil van ijs.

Je helpt waar je kunt. Je zit met mevrouw Andersson terwijl ze probeert te begrijpen dat haar ouders al dertig jaar dood zijn, dat haar zussen kinderen hebben die ouder zijn dan zij. Je helpt Müller om te ontdekken dat zijn appartement in Hamburg is gesloopt, zijn bedrijf failliet is gegaan, zijn hele bestaan is opgelost in de tijd die zonder hem is verstreken.

Sommigen willen vertrekken. Ze willen terug naar de wereld die ze kennen – of kenden – om te zien wat er over is, om te proberen opnieuw te beginnen. Maar vertrekken is niet eenvoudig. Snøfallvik staat nog steeds niet op kaarten. Er rijdt nog steeds geen bus. De enige weg naar buiten is te voet, door de bergen, dagen lopen door sneeuw en ijs.

"We kunnen het organiseren," zegt Peder tijdens een van de vele vergaderingen die nu plaatsvinden in de grote hal. "Groepen die samen reizen. Voorraden. Gidsen die de weg kennen."

"Welke gidsen?" vraagt iemand. "De gidsen die we hadden waren..." De zin blijft onafgemaakt. Iedereen weet wat de gidsen waren.

"Ik ken de weg," zegt Gunnar. "Een deel ervan, tenminste. Ik ben nooit ver gekomen, maar ik weet hoe je begint. We kunnen het uitproberen. Stap voor stap."

De eerste groep vertrekt drie dagen later. Twaalf mensen, geleid door Gunnar en twee van de jongere vissers die ook de weg beweren te kennen. Ze nemen voorraden mee voor twee weken, warme kleding, alles wat ze nodig zouden kunnen hebben.

Je staat bij de rand van het dorp als ze vertrekken. Mevrouw Andersson is erbij, met Per aan haar hand. Ze kijkt achterom voordat ze het bos in gaat.

"Dank je," zegt ze. "Voor alles."

Je knikt. Er zijn geen woorden voor wat je voelt – hoop, angst, iets ertussenin. Je weet niet of ze het zullen halen. Je weet niet of iemand het ooit zal halen. Maar ze moeten het proberen. Ze verdienen die kans.

De groep verdwijnt in de sneeuw. Je kijkt ze na tot ze niet meer te zien zijn.

Drie dagen later keert Gunnar terug. Alleen.

Je rent naar hem toe als je hem ziet aankomen, strompelend door de sneeuw, met een gezicht dat je alles vertelt wat je moet weten.

"Wat is er gebeurd?"

Hij zakt neer op een boomstam. Zijn handen trillen. Zijn ogen zijn leeg.

"We kwamen tot de pas," zegt hij. "Drie dagen lopen, precies zoals ik me herinnerde. De weg naar de buitenwereld lag open. We konden de lichten zien in de verte – echte lichten, van echte steden." Hij sluit zijn ogen. "Maar toen ze probeerden door te lopen... toen ze de grens probeerden over te steken..."

"Wat gebeurde er?"

"Ze verdwenen. Niet zoals Maren verdween, niet zoals de storm neemt. Ze losten gewoon op. Het ene moment stonden ze daar, het volgende moment waren ze weg. Alsof ze nooit hadden bestaan." Hij kijkt naar je op. "Ik probeerde terug te gaan, om het te onderzoeken. Maar de grens werkt maar één kant op. Als je eenmaal in Snøfallvik bent..."

Je hoeft de zin niet af te maken. Je begrijpt het.

Je kunt binnenkomen. Je kunt nooit vertrekken.

Het nieuws verspreidt zich snel door het dorp. De hoop die de afgelopen dagen was opgebloeid, begint te verwelken. Mensen die hadden gepland te vertrekken, trekken zich terug in hun huizen. De energie van de bijeenkomsten verzwakt. De stilte keert terug, niet zo drukkend als voorheen, maar aanwezig.

Je zit in je huis, starend naar het vuur, denkend aan alles wat er is gebeurd. Je hebt de greep verzwakt. Je hebt mensen bevrijd. Maar je hebt de val niet gebroken. Snøfallvik is nog steeds een gevangenis. Een comfortabelere gevangenis misschien, een gevangenis waar de bewakers verzwakt zijn, maar nog steeds een gevangenis.

Er wordt geklopt.

Je schrikt op. Sinds de nacht van het vuur is er niemand meer komen kloppen – niet de figuren, niet de stemmen, niet de doden die vragen om binnen te mogen komen. Het kloppen is nu gewoon... kloppen.

Je opent de deur. Astrid staat op de stoep.

"Mag ik binnenkomen?"

Je stapt opzij. Ze komt binnen, gaat zitten aan de tafel waar je zo vaak over de documenten hebt gebogen. Haar gezicht is bleek, maar haar ogen zijn helderder dan de eerste dag dat je haar zag bij de caravans.

"Ik heb nagedacht," zegt ze. "Over wat je hebt gedaan. Over hoe je hebt geweigerd."

"En?"

"Je weigerde de honger. Je weigerde om voedsel te zijn. Maar je accepteerde iets anders." Ze leunt naar voren. "Je accepteerde dat je hier bent. Je accepteerde dat dit je plek is. Niet als slachtoffer, niet als gevangene, maar als iets anders."

"Ik begrijp niet—"

"De grens." Ze onderbreekt je. "De mensen die probeerden te vertrekken – ze wilden ontsnappen. Ze wilden weg van hier, terug naar hun oude levens. Maar die levens bestaan niet meer. Die wereld is voor hen afgesloten, niet door de honger, maar door de tijd." Ze staat op, loopt naar het raam, kijkt naar de duisternis buiten. "Maar wat als iemand niet probeerde te ontsnappen? Wat als iemand gewoon... ging? Niet vluchtend, niet wanhopig, maar gewoon lopend, zoals je over elke andere grens zou lopen?"

Je denkt na over haar woorden. Over de nuance die ze beschrijft. Ontsnappen versus vertrekken. Vluchten versus gaan.

"Heb je het geprobeerd?"

"Nog niet. Maar ik wil het proberen. Morgen. En ik wil dat je meegaat."

De volgende ochtend vertrekken jullie met z'n tweeën. Geen groep, geen gidsen, geen voorraden voor weken. Alleen jullie beiden, met genoeg eten voor drie dagen, lopend door dezelfde sneeuw die zovelen heeft opgeslokt.

De reis is zwaar. De kou bijt door je kleding. De wind probeert je om te blazen. Maar jullie lopen door, stap voor stap, zonder te rennen, zonder te vluchten. Gewoon lopend, zoals mensen lopen.

Op de derde dag bereiken jullie de pas.

Het is precies zoals Gunnar beschreef – een opening tussen twee bergen, met daarachter een uitzicht op iets anders. Lichten in de verte. De contouren van wegen. De echo van een wereld die doorgaat zonder te weten wat er in deze vergeten hoek gebeurt.

Astrid stopt bij de grens. Ze kijkt naar jou.

"Klaar?"

Je knikt.

Jullie zetten tegelijk een stap. De grens is niet zichtbaar – er is geen lijn, geen barrière, niets wat aangeeft waar Snøfallvik eindigt en de rest van de wereld begint. Maar je voelt het. Een weerstand, een druk, alsof de lucht zelf dikker wordt.

En dan – dan geeft hij mee.

Jullie staan aan de andere kant. De sneeuw is hetzelfde. De kou is hetzelfde. Maar iets is anders. De druk die je sinds je aankomst hebt gevoeld, die constante aanwezigheid op de rand van je bewustzijn – die is weg.

Astrid begint te huilen. Tranen stromen over haar wangen en bevroren voordat ze de grond raken. Maar ze lacht ook, een geluid dat je nog nooit van haar hebt gehoord.

"We zijn er doorheen," fluistert ze. "We zijn er echt doorheen."

Je kijkt achterom, naar de pas, naar de bergen van Snøfallvik. Ze zijn er nog steeds, massief en dreigend tegen de hemel. Maar ze houden je niet meer vast. Ze bezitten je niet meer.

Je denkt aan de mensen die je hebt achtergelaten. Gunnar, Peder, de zevenenzestig teruggekeerden die nog steeds gevangen zitten. Je denkt aan de keuze die voor je ligt – verder gaan naar de wereld die je ooit kende, of terugkeren naar de plek die je hebt leren kennen.

"We kunnen terugkomen," zegt Astrid, alsof ze je gedachten leest. "We kunnen het de anderen vertellen. We kunnen hen laten zien hoe het werkt."

"Denk je dat ze het zullen begrijpen? Dat ze zullen kunnen stoppen met vluchten en gewoon... gaan?"

"Sommigen wel. Anderen niet." Ze droogt haar tranen. "Maar het is hun keuze. Net zoals het jouw keuze was. Net zoals het mijn keuze was."

Jullie staan daar, aan de rand van twee werelden, met de vrijheid die zo lang onbereikbaar leek eindelijk binnen handbereik.

En je weet wat je moet doen.

"Ik ga terug," zeg je. "Ik moet het ze vertellen. Ik moet ze laten zien dat het kan."

Astrid knikt. "Ik wist dat je dat zou zeggen." Ze glimlacht. "Ik ga met je mee. Er is nog steeds veel dat ik goed moet maken."

Jullie draaien je om. Jullie zetten een stap terug over de grens, terug naar Snøfallvik, terug naar alles wat dat betekent.

De druk keert terug. De aanwezigheid, de kou die meer is dan fysiek. Maar het is anders nu. Het is niet meer bedreigend. Het is gewoon... daar. Een deel van de plek. Een deel van het leven.

Terwijl jullie teruglopen naar het dorp, door dezelfde sneeuw die zoveel levens heeft gekost, voel je iets wat je niet eerder hebt gevoeld.

Niet hoop – dat heb je al gehad, en verloren, en teruggevonden.

Niet angst – die is er nog steeds, maar hij overheerst niet meer.

Dit is iets anders. Iets nieuws.

Acceptatie.

Niet acceptatie van de honger, niet acceptatie van de val. Maar acceptatie van de realiteit. Van wat is. Van wat je kunt veranderen en wat je niet kunt veranderen.

Snøfallvik zal altijd bestaan. De berg zal altijd honger hebben. Maar jij bent niet langer voedsel. Jij bent niet langer een gevangene.

Jij bent iemand die heeft gekozen om te blijven.

En dat maakt alle verschil.

Hoofdstuk 13 – Angst

De terugkeer naar het dorp verandert alles.

Als jullie aankomen en vertellen wat er is gebeurd – dat de grens kan worden overgestoken, dat vrijheid mogelijk is, maar alleen voor degenen die niet vluchten – is er eerst ongeloof. Dan hoop. Dan, langzaam, begrip.

"Het gaat niet om fysiek ontsnappen," legt Astrid uit aan de verzamelde dorpelingen in de grote hal. "Het gaat om mentaal loslaten. Zolang je wanhopig bent, zolang je rent, houdt de grens je tegen. Maar als je gaat omdat je ervoor kiest te gaan, niet omdat je moet vluchten..."

De dagen erna zijn een oefening in geduld. Sommige mensen begrijpen het meteen. Ze vertrekken de volgende ochtend, lopend met kalme passen, en bereiken de buitenwereld zonder problemen. Ze sturen zelfs berichten terug – echte berichten, via telefoons die ze kopen in de eerste stad die ze bereiken, met nieuws over hun aankomst, hun herintegratie, hun nieuwe levens.

Anderen hebben meer tijd nodig. De angst die ze zo lang hebben gedragen, laat zich niet gemakkelijk loslaten. Ze proberen te vertrekken en worden teruggestuurd. Ze proberen het opnieuw en falen opnieuw. Sommigen geven het op en accepteren dat Snøfallvik hun thuis zal blijven.

En sommigen – een klein aantal, maar genoeg om zorgen te baren – worden erger in plaats van beter.

Het begint met Helga, de oudere vrouw die meeging op de eerste zoektocht naar Maren. Ze begint te praten over stemmen die ze hoort, over figuren die ze ziet, over een roep die haar naam fluistert in de nacht. De symptomen zijn bekend – het zijn dezelfde symptomen die je in de eerste weken zelf had, dezelfde voortekenen van wat er gebeurt als de berg begint te trekken.

Maar je hebt de greep verzwakt. De berg zou niet meer moeten kunnen trekken. Niet zo sterk. Niet zo duidelijk.

Je gaat naar Peder met je zorgen. De dominee luistert met een gezicht dat steeds donkerder wordt.

"De honger is niet weg," zegt hij als je klaar bent. "Dat wisten we. We hoopten dat de verzwakking genoeg zou zijn, dat we tijd zouden hebben om te herstellen. Maar misschien..." Hij zwijgt. Kijkt naar de vloer.

"Misschien wat?"

"Misschien heeft het geleerd. Aangepast. Het bestaat al duizenden jaren. Het heeft overlevers gezien – mensen die ontsnapten, mensen die weigerden. Elke keer heeft het zich aangepast." Hij kijkt je aan met ogen die te vermoeid zijn voor zijn leeftijd. "Misschien past het zich nu ook aan. Misschien vindt het nieuwe manieren om te lokken."

Die nacht droom je voor het eerst in weken.

Je staat op de berg, bij het altaar dat je hebt gezien op die vreselijke dag. Maar het altaar is niet leeg. Er ligt iemand op – niet Maren, niet Lars, maar iemand anders. Iemand met een gezicht dat je niet kunt zien, maar een aanwezigheid die je herkent.

Jezelf.

"Je dacht dat het voorbij was."

De stem is terug. De stem van de berg, van de honger, van wat er altijd is geweest. Maar hij is anders nu. Zwakker misschien, maar ook... scherper. Meer gefocust.

"Je dacht dat je had gewonnen. Dat je de mensen had bevrijd. Dat je de grens had gebroken." Een lach, zacht en koud. *"Maar je hebt alleen de regels veranderd. Het spel gaat door. Het gaat altijd door."*

"Wat wil je?"

"Wat ik altijd heb gewild. Gezelschap. Eeuwigheid. Jou." De stem wordt zachter, bijna teder. *"Je bent bijzonder. Dat heb ik je gezegd. Je bent de eerste in eeuwen die echt heeft geweigerd. Maar weet je wat er gebeurt met degenen die weigeren?"*

Je zegt niets. Je wacht.

"Ze worden niet vergeten. Ze worden niet met rust gelaten. Ze worden... geobsedeerd. Ik kan je niet dwingen om te komen. Dat heb je bewezen. Maar ik kan je laten willen komen. Ik kan de angst laten groeien, langzaam, tot je niet meer kunt slapen. Tot je niet meer kunt ademen. Tot het enige wat je wilt is dat het stopt."

"Ik ben niet bang voor je."

"Nog niet." De stem lacht weer. *"Maar de winter is lang. En ik heb alle tijd van de wereld."*

Je schrikt wakker. De kamer is donker. De kachel is bijna uit. En op de rand van je gehoor, zo zacht dat je niet zeker weet of je het echt hoort, is er gezang.

De dagen die volgen zijn moeilijk.

Helga verdwijnt. Niet zoals Maren verdween, niet in een storm. Ze loopt gewoon op een ochtend het dorp uit, met een glimlach op haar gezicht en een blik in haar ogen die nergens naar kijkt. Ze loopt naar de berg. Niemand probeert haar tegen te houden. Niemand weet hoe.

Dan verdwijnt er nog iemand. En nog iemand. Niet in grote aantallen, niet zoals vroeger. Maar genoeg om de hoop te doen wankelen die zo voorzichtig was opgebouwd.

En jij – jij begint dingen te zien.

Het begint klein. Een schaduw die beweegt in je ooghoek. Een gezicht dat verschijnt in de weerspiegeling van een raam. Een stem die je naam fluistert als je alleen bent. Je probeert het te negeren. Je probeert jezelf ervan te overtuigen dat het verbeelding is, stress, gebrek aan slaap.

Maar het wordt erger.

De figuren die je 's nachts zag toen je net aankwam – ze zijn terug. Ze staan buiten je raam, starend, wachtend. Ze kloppen niet meer. Ze vragen niet om binnen te komen. Ze zijn er gewoon, een constante herinnering dat je niet hebt gewonnen. Dat je alleen maar uitstel hebt gekregen.

Je praat erover met niemand. Wat zou je moeten zeggen? Dat de held die het dorp bevrijdde nu zelf wordt achtervolgd? Dat degene die anderen heeft geleerd om hun angst los te laten, zelf gevangen zit in angst die steeds groter wordt?

Op een nacht – je weet niet meer welke nacht, de tijd is weer begonnen te vervagen – zit je bij het raam en kijk je naar de figuren die buiten staan. Er zijn er tientallen nu, misschien honderden. Ze vullen de straat voor je huis, ze staan op de daken, ze zweven boven de grond. Hun ogen gloeien groen in de duisternis.

En te midden van hen, vooraan, staat iemand die je herkent.

Maren.

Ze ziet er niet uit zoals je haar herinnert. Haar huid is bleek, bijna doorschijnend. Haar ogen zijn niet meer bruin maar groen, gloeiend met hetzelfde licht als de anderen. Maar haar gezicht – haar gezicht is nog steeds het hare. De vrouw die je leerde kennen in de grote hal. De vrouw die zei dat je eraan zou wennen.

Ze kijkt naar je. Ze heft haar hand. Ze wijst naar je deur.

Kom, zegt ze zonder geluid. Het is tijd. Je hebt lang genoeg gewacht.

Je staat op. Je loopt naar de deur. Je hand rust op de klink.

En dan stop je.

Je herinnert je de brief van de dominee. *Het kan niet nemen wat vrijwillig wordt gegeven.* Je herinnert je je eigen weigering, in de kelder van de fabriek, toen je koos om niet te accepteren. Je herinnert je wat Astrid zei over de grens – dat het gaat om hoe je gaat, niet dat je gaat.

De angst is echt. De figuren zijn echt. De stem die je hoort, de visioenen die je ziet – allemaal echt.

Maar je keuze is ook echt.

Je draait je om, weg van de deur. Je loopt naar het raam en trekt de gordijnen dicht. Je gaat zitten bij de kachel en voegt hout toe aan het vuur.

De angst blijft. De stem fluistert. De figuren wachten.

Maar jij beweegt niet.

Die nacht is de langste van je leven. Elke seconde trekt voorbij als een uur. De stemmen worden luider, de visioenen intenser. Op sommige momenten weet je niet meer wat echt is en wat niet. Op sommige momenten wil je niets liever dan opstaan en de deur openen en eindelijk, eindelijk rust vinden.

Maar je blijft zitten. Je blijft weigeren.

En als de ochtend eindelijk komt – als de schemering door de randen van je gordijnen schemert – is het stil.

Volledige, absolute stilte.

Je staat op met benen die trillen van uitputting. Je opent de gordijnen. De straat is leeg. De figuren zijn weg. De sneeuw is ongerept, zonder een enkele voetstap te bekennen.

Je opent de deur. De kou stroomt naar binnen, fris en zuiver, zonder de ondertoon van dreiging die je zo lang hebt gevoeld.

En op de stoep, waar de figuren stonden, ligt iets.

Een brochure.

Je bukt je om hem op te pakken. Het papier is koud – niet warm zoals de vorige brochures, niet gloeiend van een energie die je niet begreep. Gewoon koud, zoals papier koud zou moeten zijn in de winter.

Je slaat hem open.

De tekst is anders dan alle brochures die je eerder hebt gezien.

Tot de volgende keer, staat er. Niets meer. Geen beloftes. Geen dreigingen. Alleen die drie woorden, geschreven in een handschrift dat onmogelijk oud lijkt.

Je verfrommelt de brochure. Je gooit hem in de sneeuw. Je kijkt hoe de wind hem meeneemt, weg van je huis, weg van het dorp, naar een plek die je niet kent.

Het is niet voorbij. Dat weet je. Het zal nooit echt voorbij zijn.

Maar vannacht heb je gewonnen. Vannacht heb je de angst verslagen.

En dat is genoeg.

Voor nu is dat genoeg.

Hoofdstuk 14 – De Overgave

De winter gaat voorbij.

Niet letterlijk – de poolnacht duurt nog maanden, de sneeuw zal pas in mei beginnen te smelten, de kou zal tot ver in de zomer blijven hangen. Maar er is een verschuiving. Een verandering die je niet kunt aanwijzen maar die je voelt in elk aspect van het leven in Snøfallvik.

De druk is minder. De stemmen zijn stiller. De figuren verschijnen nog steeds, soms, in de diepste uren van de nacht – maar ze zijn zwakker nu. Vager. Alsof de herhaalde weigeringen hen hebben uitgeput, hebben gedwongen om hun kracht elders te zoeken.

Het dorp begint te herstellen. Mensen die maandenlang in hun huizen hebben gezeten, komen naar buiten. De vissers varen weer uit, ook al is de zee nog half bevroren. De bakker bakt brood. De kinderen spelen in de sneeuw.

Gewone dingen. Menselijke dingen. Dingen die je bijna vergeten was.

Je hebt een routine ontwikkeld. Je staat op bij de eerste schemering. Je ontbijt met brood en kaas en thee die te sterk is. Je helpt waar je kunt – met hout hakken, met sneeuw ruimen, met het organiseren van de groepen die nog steeds vertrekken naar de buitenwereld.

Niet iedereen vertrekt. Sommigen kiezen ervoor te blijven, om dezelfde reden als jij hebt gekozen: niet omdat ze moeten, maar omdat ze willen. Snøfallvik is nog steeds hun thuis. De berg is nog steeds een bedreiging. Maar het is een bedreiging die ze kennen, een vijand die ze begrijpen, een duisternis waarmee ze hebben geleerd te leven.

Gunnar is gebleven. De oude visser heeft geen familie in de buitenwereld, geen huis om naar terug te keren, geen leven dat op hem wacht. Hij zegt dat hij liever hier sterft, waar hij thuishoort, dan als vreemdeling in een wereld die hem is vergeten.

Peder is ook gebleven. Op een middag zoek je hem op in de kerk.

Hij zit op de voorste bank, starend naar het altaar. Niet biddend – alleen starend. Als je binnenkomt kijkt hij niet om.

"Ik wist dat je zou komen," zegt hij. "Vroeg of laat."

Je gaat naast hem zitten. De kerk is koud, kouder dan buiten. De kaarsen zijn niet aangestoken.

"Ik denk veel aan hen," zeg je. "Maren. Lars. Helga." Je stopt. "Ik weet niet eens wat er met Helga is gebeurd."

"Ze is vertrokken. Een week na de langste nacht." Peder sluit zijn ogen. "Naar het zuiden. Naar familie die ze nog had." Een stilte. "Ze was een van de gelukkigen."

"En Maren?"

De vraag hangt in de lucht. Peder antwoordt niet meteen. Zijn handen vouwen en ontvouwen zich op zijn schoot.

"Maren is weg," zegt hij uiteindelijk. "Niet dood, niet levend. Weg. Opgenomen in wat er leeft in de berg." Hij kijkt je aan. "Ze was niet te redden. Dat moet je begrijpen. Tegen de tijd dat we haar vonden, was ze al—"

"Ik weet het." Je stem is schor. "Maar ik blijf denken: wat als ik sneller was geweest? Wat als ik haar eerder had gewaarschuwd?"

"Dan zou het iemand anders zijn geweest." Peders stem is vermoeid. Oud. "Het vraagt altijd. Het neemt altijd. Het enige wat we kunnen doen is ervoor zorgen dat het minder neemt dan het wil."

Jullie zitten in stilte. De wind ruist tegen de ramen.

"Geloof je nog?" vraag je uiteindelijk. "Na alles wat je hebt gezien?"

Peder lacht – een kort, bitter geluid. "Geloven? Ik weet niet meer wat dat woord betekent." Hij staat op, loopt naar het altaar, legt zijn hand op het houten kruis. "Ik weet dat er iets is. Iets groters dan wij. Maar of het goed is, of het luistert, of het iets geeft om ons..." Hij schudt zijn hoofd. "Ik weet het niet meer."

"Maar je blijft bidden."

"Omdat het het enige is wat ik kan." Hij draait zich om. "En omdat stoppen zou betekenen dat ze hebben gewonnen. Maren. Lars. Iedereen die we hebben verloren – ze verdienen het dat iemand hun namen blijft noemen. Dat iemand blijft proberen."

Je staat op. Je loopt naar hem toe. Voor het eerst sinds je hier bent, omhels je de oude dominee – deze man die zijn geloof heeft verloren maar zijn hoop niet.

Hij verstijft eerst. Dan ontspant hij. Zijn schouders schokken, één keer, twee keer – de stille snikken van iemand die te lang sterk heeft geprobeerd te zijn.

"We kunnen niet iedereen redden," fluister je. "Maar we kunnen het blijven proberen."

"Ja." Zijn stem is gebroken. "Dat kunnen we."

Je verlaat de kerk als de schemering valt. Peder blijft achter, knielend voor het altaar, zijn lippen bewegend in een gebed waarvan hij niet weet of het gehoord wordt.

Maar hij probeert het.

Dat is misschien genoeg.

Astrid is een tijdje vertrokken, naar de wereld die ze decennia geleden achterliet. Ze kwam terug na twee weken, stiller dan voorheen maar ook op een bepaalde manier vreder. Ze zegt dat er niets meer voor haar was daarbuiten. Dat Snøfallvik nu haar plek is.

Je begrijpt wat ze bedoelt.

Op een avond, als de schemering net is overgegaan in volledige duisternis, loop je naar de berg.

Niet ver. Niet naar het altaar, niet naar de plek waar je Maren vond en Lars verloor. Alleen naar de voet, waar het bos begint en de rotsen oprezen tegen de sterrenhemel.

Je gaat zitten op een boomstam en je kijkt omhoog, naar de berg die zo veel levens heeft gekost, naar de duisternis die zo veel angst heeft veroorzaakt. De kou bijt in je wangen. De wind fluistert door de bomen. En ergens, diep in de berg, voelt er iets.

"Je bent teruggekomen."

De stem is er nog steeds. Zwakker, ja. Verder weg. Maar nog steeds aanwezig.

"Ik ben teruggekomen."

"Waarom?"

Je denkt na over de vraag. Waarom ben je hier? Waarom zit je aan de voet van de berg die je heeft geprobeerd te vernietigen, in gesprek met het ding dat je heeft geprobeerd op te slokken?

"Omdat ik wil begrijpen," zeg je uiteindelijk. "Wat je bent. Waarom je doet wat je doet. Waarom je niet gewoon... stopt."

Een stilte. Lang. De wind waait. De sterren schijnen.

"Ik kan niet stoppen." De stem is anders nu. Niet dreigend. Bijna... vermoeid. *"Net zomin als jij kunt stoppen met ademen. Het is wat ik ben. Wat ik altijd ben geweest."*

"Maar je kunt kiezen wie je neemt. Je kunt kiezen om niet te nemen."

"Kan ik dat? Kan jij kiezen om niet te eten? Om niet te drinken?" Een zucht, als wind door een grot. *"Ik heb geprobeerd niet te nemen. Eeuwen geleden, toen ik nog jong was, toen ik nog dacht dat er een andere manier was. Maar de honger wordt alleen maar erger. De pijn wordt alleen maar groter. Tot het enige wat overblijft, is het nemen."*

"Dus je bent ook een gevangene."

Een lange stilte. De berg lijkt te aarzelen, als een mens die overweegt of hij de waarheid zal spreken.

"Ja." Het woord komt eruit als een fluistering, bijna te zacht om te horen. "Ik ben ook een gevangene. Gevangen in dit lichaam van steen en ijs. Gevangen in deze honger die nooit verzadigd wordt. Gevangen in een bestaan dat geen einde kent en geen doel heeft behalve overleven."

Je had dit niet verwacht. Je had woede verwacht, dreigingen, een nieuwe poging om je te verleiden. Niet dit. Niet kwetsbaarheid.

"Is er een manier om je te bevrijden? Om dit te beëindigen – voor jou, voor ons, voor iedereen?"

"Als die er was, had ik hem al gevonden. Ik heb duizenden jaren gezocht. Duizenden zielen geconsumeerd, op zoek naar het antwoord." Een bittere lach. "Maar er is geen antwoord. Er is alleen dit. Eeuwig. Onveranderlijk."

Je zit daar, in de kou en de duisternis, en je voelt iets wat je niet had verwacht te voelen. Medelijden. Niet sympathie – je vergeet niet wat deze entiteit heeft gedaan, hoeveel levens ze heeft genomen, hoeveel pijn ze heeft veroorzaakt. Maar medelijden voor een wezen dat net zo gevangen is als zijn slachtoffers, dat net zo wanhopig is, dat net zo graag zou willen dat het anders was.

"Ik kan je niet bevrijden," zeg je. "Ik weet niet hoe. Misschien weet niemand hoe."

"Ik weet het."

"Maar ik kan je iets anders aanbieden. Een... wapenstilstand, zou je het kunnen noemen."

De berg is stil. De wind houdt zijn adem in.

"De mensen die hier wonen – de mensen die kiezen om te blijven – laat hen met rust. Neem niet van degenen die weigeren. Zoek je voedsel elders, bij degenen die niet weten wat je bent, bij degenen die niet hebben geleerd om nee te zeggen."

"En wat krijg ik ervoor terug?"

Je denkt na. Wat heb je te bieden aan een wezen dat al duizenden jaren bestaat, dat bergen kan verplaatsen en zielen kan oogsten?

"Gezelschap," zeg je uiteindelijk. "Niet als voedsel. Niet als slachtoffer. Maar als... als iemand die praat. Die luistert. Die begrijpt dat je niet alleen maar een monster bent."

Een lange stilte. Zo lang dat je denkt dat je misschien te ver bent gegaan, dat je het wezen hebt beledigd, dat het elk moment kan toeslaan.

Maar dan, zacht en aarzelend, komt het antwoord.

"Niemand heeft dat ooit aangeboden. In al die eeuwen. Niemand heeft ooit gevraagd of ik eenzaam was."

"Ben je dat? Eenzaam?"

"Ja." Het woord is nauwelijks meer dan een ademtocht. *"Eenzamer dan je je kunt voorstellen."*

Je staat op. Je klopt de sneeuw van je kleding. Je kijkt omhoog naar de berg, naar de sterren, naar de onmetelijke duisternis die je omringt.

"Dan kom ik terug," zeg je. "Morgen. En de dag daarna. Niet om te vechten. Niet om te vluchten. Alleen om te praten."

Je draait je om en loopt terug naar het dorp. De wind in je rug is niet langer vijandig. De duisternis om je heen is niet langer bedreigend. Het is gewoon de nacht. Gewoon de winter.

Gewoon een plek waar je hebt geleerd om te leven.

Achter je, in de berg, fluistert iets. Geen woorden. Geen dreigingen. Alleen een gevoel, zacht en onzeker, dat je misschien zou kunnen interpreteren als dankbaarheid.

Of misschien als hoop.

Het is niet de overwinning die je ooit had gedroomd. Het is niet het einde van de honger, niet de bevrijding van alle slachtoffers, niet de triomf van licht over duisternis.

Het is iets kleiner. Iets menselijker.

Het is twee vijanden die erkennen dat ze allebei gevangenen zijn. Twee wezens die besluiten om niet langer te vechten. Twee eenzame zielen die in de duisternis naar elkaar reiken.

Misschien is dat genoeg.

Misschien is dat alles wat we ooit kunnen hopen.

De sneeuw valt zachtjes als je thuiskomt. Je opent je deur, gaat naar binnen, zet water op voor thee.

En voor het eerst in heel lange tijd voel je iets wat lijkt op vrede.

Hoofdstuk 15 – De Brochure

Een jaar later sta je bij de gedenkplek.

Het is een eenvoudige plek – een cirkel van stenen aan de rand van het dorp, met uitzicht op de zee en de bergen. In het midden staat een houten paal, en aan die paal hangen namen. Tientallen namen, geschreven op stroken stof die wapperen in de wind.

Maren Solvberg. Lars Bergström. De Anderssons. Müller. De Jongs.

Je hebt een nieuwe strook in je hand. Je hebt hem vanmorgen gemaakt, met zwarte inkt op wit linnen. Je bindt hem aan de paal, naast de anderen.

Erik.

Geen achternaam. Je kent die niet. Maar de voornaam is genoeg.

Je staat daar lang. De wind is koud. De zee ruist. En je denkt aan hen allemaal – aan de mensen die je hebt gekend en verloren, aan de mensen die je nooit hebt ontmoet maar wiens verhalen je hebt gelezen in dagboeken en brieven.

Je kunt niet iedereen redden. Dat heb je geleerd. Dat heb je geaccepteerd.

Maar je kunt hen herinneren.

"We hadden vandaag sneeuw verwacht," zegt een stem achter je. Peder. Hij komt naast je staan, kijkt naar de wapperende namen. "Maar de zon is er. Voor het eerst in maanden."

"Een goed teken?"

"Misschien." Hij glimlacht – een kleine, vermoeide glimlach. "Of misschien gewoon het weer."

Jullie staan in stilte. De wind brengt flarden mee van de stad, van leven, van hoop.

"Er is iets gekomen," zegt Peder uiteindelijk. Hij haalt een envelop uit zijn jas. "Uit Nederland."

Niet in je eigen hand – je hebt geen brochures meer gezien sinds die ochtend na de langste nacht, toen de boodschap *Tot de volgende keer* wegwaaide in de wind. Maar Peder komt naar je toe met een uitdrukking op zijn gezicht die je niet helemaal kunt lezen.

"Dit kwam met de post," zegt hij. "Uit Nederland."

Je neemt de envelop aan. Er zit geen retouradres op, alleen je naam en het adres van de kerk – het enige adres in Snøfallvik dat de buitenwereld kent. Je opent hem.

Er zit een brief in. En een brochure.

De brief is kort, geschreven in een handschrift dat je niet herkent.

Geachte heer/mevrouw,

Ik vond deze brochure in een antiquariaat in Amsterdam. Hij lag tussen andere papieren, vergeten, stoffig, alsof hij er al jaren lag. Maar toen ik hem oppakte, wist ik dat ik hem naar u moest sturen.

Ik weet niet waarom. Ik weet niet hoe ik uw adres wist – het stond nergens geschreven, maar zodra ik de brochure aanraakte, wist ik het gewoon. Alsof iemand het in mijn hoofd had gefluisterd.

Ik hoop dat dit geen grap is. Ik hoop dat u begrijpt wat dit betekent. En ik hoop – al weet ik niet precies waarop ik hoop – dat alles goed komt.

Met vriendelijke groet,

Een vreemdeling

Je legt de brief neer. Je pakt de brochure op.

Het is dezelfde brochure die je ooit vond. Dezelfde crèmekleurige papier. Dezelfde illustratie van een ideaal dorp met rokende schoorstenen en spelende kinderen. Dezelfde tekst: *Welkom in Snøfallvik. Waar de winter eeuwig duurt en de zomer nooit komt.*

Maar er is iets anders.

Onderaan, in kleine letters die je de eerste keer niet hebt gezien – of die er de eerste keer niet waren – staat een waarschuwing.

Dit dorp vraagt alles. Alleen degenen die bereid zijn om te kiezen, niet te vluchten, zullen ooit vrij zijn. Denk goed na voordat u komt. Er is geen weg terug voor wie niet kan loslaten.

Je staart naar de woorden. Naar de brochure. Naar alles wat het vertegenwoordigt.

De wapenstilstand met de berg houdt stand. Je gesprekken – die vreemde ontmoetingen aan de voet van de Slagtertind, waar je praat met iets wat geen stem heeft en luistert naar een stilte die antwoordt – zijn een ritueel geworden. Niet dagelijks, maar vaak genoeg. De honger neemt nog steeds, maar niet van Snøfallvik. Niet van degenen die hebben geleerd om te kiezen.

Maar de brochures verschijnen nog steeds.

Ze verschijnen in antiquariaten en op rommelmarkten, in verloren dozen en vergeten laden. Ze vinden hun weg naar mensen die wanhopig zijn, die zoeken, die geloven dat ergens een nieuw begin mogelijk is. Sommigen komen naar Snøfallvik en leren wat jij hebt geleerd. Anderen – de meesten – worden genomen voordat ze de kans krijgen om te kiezen.

De brief in je hand is van iemand die de brochure heeft gevonden. Iemand die de roep heeft gevoeld, de lokking, de belofte van iets beters. Iemand die op dit moment misschien al onderweg is.

Je zou niets kunnen doen. Je zou de brief kunnen verbranden, de brochure kunnen weggooien, kunnen doen alsof je niets hebt gezien. Het is niet jouw verantwoordelijkheid. Je hebt al zoveel gedaan.

Maar je weet dat je dat niet kunt.

Je pakt pen en papier. Je begint te schrijven.

Aan de vreemdeling,

Dank u voor uw brief. Dank u voor het luisteren naar de stem die u mijn adres influisterde, ook al begreep u niet waarom.

De brochure die u heeft gevonden is echt. Snøfallvik is echt. Alles wat u hebt gevoeld toen u het papier aanraakte – de belofte, de hoop, het verlangen om te ontsnappen – is echt.

Maar er zijn dingen die u moet weten voordat u besluit te komen.

Dit dorp is een val. Het is altijd een val geweest. Wat hier leeft – in de berg, in de sneeuw, in de duisternis die nooit helemaal weggaat – voedt zich met mensen zoals u en ik. Met onze hoop. Met onze wanhoop. Met alles wat ons menselijk maakt.

Maar het hoeft niet zo te eindigen.

Ik heb geleerd dat de val alleen werkt als je rent. Als je vlucht. Als je wanhopig bent om te ontsnappen in plaats van te kiezen om te gaan. De grens van Snøfallvik houdt vluchtelingen tegen, maar laat reizigers door. Het monster in de berg kan niet nemen wat vrijwillig wordt geweigerd.

Als u besluit te komen – en die keuze is aan u, alleen aan u – weet dan dit: u zult worden getest. U zult stemmen horen, gezichten zien, verleidingen voelen die sterker zijn dan alles wat u zich kunt voorstellen. U zult momenten hebben waarin u alles wilt opgeven, waarin de rust van het opgeven onweerstaanbaar lijkt.

Maar u kunt weigeren. U kunt kiezen. U kunt, elke keer als de duisternis komt, zeggen: nee. Niet uit angst. Niet uit wanhoop. Maar omdat u kiest om nee te zeggen.

Dat is het geheim dat dit dorp eeuwenlang heeft verborgen. Dat is de sleutel die de val kan openen.

Als u komt, zal ik er zijn. Ik zal u ontvangen, u begeleiden, u leren wat ik heb geleerd. Niet als gids van het oude soort – niet als iemand die u naar de honger leidt – maar als iemand die de weg uit kent.

Maar als u besluit niet te komen – als u de brochure verbrandt en nooit meer aan Snøfallvik denkt – is dat ook goed. Misschien zelfs beter. Niet iedereen hoeft deze strijd te strijden. Niet iedereen hoeft deze lessen te leren.

De keuze is aan u.

Dat is altijd al zo geweest.

Met waardering voor uw moed,

Een inwoner van Snøfallvik

Je stopt de brief in een envelop. Je adresseert hem naar het antiquariaat in Amsterdam – het adres staat op de kassabon die bij de brochure zat. Je hoopt dat de eigenaar de brief zal doorsturen naar de vreemdeling die de brochure heeft gevonden.

Je hoopt dat de vreemdeling zal lezen.

Je hoopt dat, wat hij of zij ook besluit, het een echte keuze zal zijn.

Die avond loop je naar de berg. De sneeuw valt zachtjes, grote vlokken die neerdalen als stille beloftes. De duisternis is compleet, maar je kent de weg inmiddels. Je zou hem in je slaap kunnen lopen.

Je gaat zitten op de bekende boomstam. Je wacht.

"Je hebt de brochure gezien."

De stem is er, zoals altijd. Zwakker dan een jaar geleden, maar nog steeds aanwezig. Nog steeds wachtend.

"Ja. Er komt misschien iemand."

"Dat is altijd zo. Er komt altijd iemand."

"Maar dit keer is het anders. Dit keer weten ze wat ze tegemoet gaan. Dit keer hebben ze een keuze."

Een lange stilte. De wind ruist door de bomen. De sneeuw valt.

"Denk je dat het uitmaakt? Denk je dat een waarschuwing genoeg is om het te stoppen?"

"Nee. Niet om het te stoppen. Maar misschien om het te veranderen." Je kijkt omhoog, naar de berg, naar de sterren. "Elke persoon die kiest in plaats van vlucht. Elke persoon die weigert in plaats van toegeeft. Elke persoon die de waarheid kent voordat ze komen – dat is een persoon die niet wordt genomen. Dat is een leven dat niet wordt verloren."

"Het is niet genoeg."

"Het is wat ik heb."

Weer stilte. Maar dit keer is er iets anders in de stilte. Iets dat lijkt op begrip. Of misschien op respect.

"Je bent vreemd, mens. In al mijn jaren heb ik niemand zoals jij gekend."

"Is dat een compliment?"

"Ik weet het niet. Ik ben nooit goed geweest in complimenten."

Je glimlacht. Een klein glimlachje, nauwelijks zichtbaar in de duisternis. Het is geen vriendschap, wat je hebt met dit wezen. Het is niet eens vrede, niet echt. Maar het is iets. Een verbinding die niemand had kunnen voorspellen. Een relatie die geen categorie heeft.

"Tot morgen," zeg je, terwijl je opstaat.

"Tot morgen."

Je loopt terug naar het dorp. De sneeuw dempt je voetstappen. De wind is stil. En ergens in de verte – zo ver dat je het bijna niet kunt horen – zingen de overblijvenden van Snøfallvik.

Geen gezang van de doden. Geen melodie van de berg.

Gewoon mensen die zingen in de nacht, omdat ze hebben geleerd dat de duisternis niet het einde is.

Omdat ze hebben ontdekt dat zelfs in de diepste winter, zelfs in de langste nacht, er altijd een keuze is.

En soms – soms is kiezen het enige wat je nodig hebt om vrij te zijn.

Hoofdstuk 15½ – Respijt

Je ontwaakt in warmte.

Het is een vreemd gevoel – zo vreemd dat je eerst niet weet waar je bent. Je ogen gaan open en je ziet een plafond van houten balken, verlicht door zacht ochtendlicht dat door dunne gordijnen filtert. Je ligt in een bed, onder dikke dekens, en ergens in de verte hoor je het geluid van stemmen. Menselijke stemmen. Pratend, lachend.

Levend.

Je gaat rechtop zitten. Je lichaam protesteert – elke spier doet pijn, alsof je dagen hebt gerend. Maar het is een goede pijn. Een pijn die zegt dat je nog leeft.

De kamer is klein maar warm. Er brandt een vuur in de haard. Op een stoel naast het bed liggen schone kleren – jouw kleren, gewassen en gevouwen. En op het nachtkastje staat een kop thee, nog steeds dampend.

Iemand heeft voor je gezorgd.

Je staat op. Je benen trillen, maar ze houden je. Je loopt naar het raam en trekt de gordijnen open.

Snøfallvik strekt zich uit onder je. Maar het is niet het Snøfallvik dat je kent – het grijze, stille dorp van schaduwen en angst. Dit Snøfallvik is anders. De zon schijnt. Mensen lopen door de straten. Kinderen spelen in de sneeuw die nu glinsterend wit is in plaats van dreigend grijs.

De fabriek is weg. Waar hij stond is nu een lege vlakte, bedekt met verse sneeuw. Alsof hij nooit heeft bestaan.

Er wordt geklopt.

Je hart slaat over – een reflex, een herinnering aan alle nachten dat er geklopt werd en je niet durfde te antwoorden. Maar dit kloppen is anders. Normaal. Menselijk.

"Binnen."

Astrid komt de kamer in. Ze draagt een dienblad met brood, kaas, en een dampende kom soep. Haar gezicht is zachter dan je het je herinnert – de lijnen van schuld en verdriet zijn er nog, maar ze zijn minder diep.

"Je bent wakker." Ze glimlacht – een echte glimlach, niet de lege glimlach van de figuren. "We begonnen ons zorgen te maken. Je hebt drie dagen geslapen."

"Drie dagen?"

"Je lichaam had het nodig." Ze zet het dienblad op het bed. "Eet. Je hebt kracht nodig."

Je gaat zitten en je eet. De soep is warm en zout en precies goed. Het brood is vers. De kaas smaakt naar thuis – naar een thuis dat je bijna was vergeten.

Astrid gaat op de stoel zitten en kijkt naar je terwijl je eet. Ze zegt niets. Ze hoeft niets te zeggen.

"Wat is er gebeurd?" vraag je uiteindelijk. "Na de fabriek. Na—"

"Na jouw keuze?" Ze knikt langzaam. "Het vuur brandde de hele nacht. We dachten dat je dood was – we zochten je in de rook en de as. Maar toen de ochtend kwam, vonden we je op het dorpsplein. Bewusteloos, maar levend. Je mompelde iets. Steeds weer hetzelfde woord."

"Welk woord?"

"Nee." Ze glimlacht weer, maar dit keer zit er iets in die glimlach – trots misschien, of bewondering. "Je bleef nee zeggen. Zelfs in je slaap."

Je kijkt naar je handen. Ze zijn ruw, geschaafd, bedekt met kleine littekens van het ijs. Maar ze zijn warm. Ze zijn van jou.

"Is het voorbij?" vraag je. "De honger? De roep?"

Astrids glimlach vervaagt. "Nee. Het is niet voorbij. Het zal misschien nooit helemaal voorbij zijn." Ze buigt zich naar voren. "Maar het is zwakker. Veel zwakker. De stemmen zijn stiller. De figuren verschijnen minder. En de mensen—" ze knikt naar het raam "—de mensen durven weer te leven."

Je kijkt naar buiten. Een vrouw hangt was op aan een lijn. Een man repareert een dak. Twee kinderen bouwen een sneeuwpop.

Gewone dingen. Wonderbaarlijke dingen.

"Hoe heb je het gedaan?" vraagt Astrid zacht. "Hoe heb je het kunnen weigeren? Anderen hebben het geprobeerd. Decennia lang. Maar niemand slaagde ooit."

Je denkt na over de vraag. Je denkt aan de zuil van ijs, aan de gezichten, aan de stem die je eeuwigheid aanbood. Je denkt aan de brief van de dominee, aan de woorden die je niet begreep tot je ze begreep.

"Ik weet het niet," zeg je eerlijk. "Ik denk... ik denk dat ik het niet deed uit angst. Niet uit wanhoop. Ik deed het omdat ik koos om het te doen." Je kijkt haar aan. "Misschien is dat het verschil. Niet vluchten voor iets. Maar kiezen voor iets."

Astrid knikt langzaam. "Kiezen voor wat?"

"Voor mezelf. Voor mijn menselijkheid. Voor—" je zoekt naar woorden "—voor het recht om mijn eigen fouten te maken. Mijn eigen leven te leiden. Zelfs als dat leven korter is en moeilijker dan wat zij aanboden."

Een stilte. Buiten schreeuwt een kind van plezier. De sneeuwpop heeft nu een neus.

"Er zullen anderen komen," zegt Astrid. "De brochures circuleren nog steeds. Mensen zullen nog steeds worden aangetrokken."

"Ik weet het."

"We kunnen ze niet allemaal redden."

"Dat weet ik ook." Je zet de lege soepkom neer. "Maar we kunnen het proberen. We kunnen hen waarschuwen. Hen leren wat ik heb geleerd."

"En als ze niet luisteren?"

"Dan is dat hun keuze." Je staat op. Je benen zijn steviger nu. "Dat is het punt, nietwaar? Het gaat om de keuze. Niet om het resultaat. Niet om of je wint of verliest. Het gaat om het feit dat je kiest."

Astrid staat ook op. Ze loopt naar je toe en legt haar handen op je schouders.

"Je bent veranderd," zegt ze. "Niet zoals de anderen veranderden. Niet leeg. Niet koud. Maar—" ze zoekt naar het juiste woord "—sterker. Alsof je iets hebt gevonden wat je niet wist dat je miste."

"Misschien heb ik dat ook."

Ze laat je los. "Kleed je aan. Kom naar beneden. Er zijn mensen die je willen zien. Die je willen bedanken."

"Bedanken?"

"Je hebt ons allemaal gered. Misschien niet voor altijd. Misschien niet helemaal. Maar voor nu – voor deze dag, voor deze week, voor deze winter – heb je ons gered."

Ze loopt naar de deur. Stopt. Kijkt over haar schouder.

"En er is eten. Veel eten. Gunnar heeft gevangen vis en de bakker heeft brood gemaakt en iemand heeft zelfs een taart gebakken." Ze glimlacht. "Het is bijna een feest. Het eerste feest dat dit dorp in jaren heeft gezien."

Dan is ze weg.

Je staat alleen in de kamer. De zon schijnt door het raam. De geluiden van het dorp drijven naar boven – stemmen, gelach, leven.

Je kleedt je aan. Je bekijkt jezelf in de kleine spiegel aan de muur. Je gezicht is magerder dan je je herinnert, met donkere kringen onder je ogen en een nieuwe lijn of twee rond je mond. Maar je ogen zijn helder. Je ogen zijn van jou.

Je loopt naar beneden.

De grote hal is vol. Voller dan je hem ooit hebt gezien – tientallen mensen, pratend en etend en lachend. Kinderen rennen tussen de tafels door. Honden blaffen. Iemand speelt een oude accordeon in de hoek.

Als je binnenkomt, wordt het stil.

Alle ogen draaien naar jou. Tientallen gezichten, allemaal met dezelfde uitdrukking – hoop, dankbaarheid, iets dat lijkt op ontzag.

Je weet niet wat je moet zeggen. Je weet niet wat ze van je verwachten. Je bent geen held. Je bent gewoon iemand die nee heeft gezegd.

Maar dan begint Gunnar te klappen. Langzaam, ritmisch, met zijn grote vissershands die een geluid maken als donder. En dan klapt Peder mee. En Astrid. En de bakker. En de kinderen. En iedereen.

Het applaus vult de hal. Het echoot tegen de muren, tegen het plafond, tegen alles. Het is overweldigend. Het is gênant. Het is perfect.

En ergens diep in je, op een plek die de kou nooit heeft bereikt, begint iets te smelten. Iets dat je al maanden vasthield – de spanning, de angst, de eenzaamheid van altijd alleen te vechten.

Je ogen worden vochtig. Je wilt het tegenhouden, maar dat lukt niet. De tranen komen, stromen over je wangen, en je huilt – niet van verdriet, niet van angst, maar van opluchting. Van dankbaarheid. Van het overweldigende besef dat je het hebt overleefd. Dat je hier bent. Dat je niet alleen bent.

Gunnar loopt naar je toe. Hij legt zijn arm om je schouders en leidt je naar een stoel aan de hoofdtafel. Iemand zet een bord voor je neer, vol met vis en groenten en vers brood. Iemand anders schenkt een glas in – geen sterke drank, alleen water, koel en helder.

"Eet," zegt Gunnar. "Drink. Praat niet. Dat komt later."

Je eet. Je drinkt. Je luistert naar de gesprekken om je heen – over het weer, over de vangst, over plannen voor de lente. Gewone gesprekken. Wonderbaarlijke gesprekken.

En langzaam, heel langzaam, begint de knoop in je borst los te komen.

Later – veel later, als de borden leeg zijn en de kinderen slapen en alleen de volwassenen nog overblijven bij het dovende vuur – vertelt Peder een verhaal. Over een dominee, eeuwen geleden, die ook probeerde te weigeren. Die faalde. Die werd opgenomen in de berg zoals zovelen voor en na hem.

"Maar hij liet een brief achter," zegt Peder. "Een brief die ik vond in de kerk, verborgen tussen de psalmen. Een brief die sprak over hoop. Over de mogelijkheid dat iemand, ooit, zou slagen waar hij had gefaald."

Hij kijkt naar jou.

"Die iemand was jij."

Je weet niet wat je moet zeggen. Je kijkt naar de gezichten om je heen – Gunnar, Astrid, de bakker, de vissers, de vrouwen en mannen die dit dorp nog steeds hun thuis noemen. Ze kijken terug met ogen die geloven. Die hopen. Die voor het eerst in lange tijd de toekomst zien als iets anders dan een dreiging.

"Ik ben geen held," zeg je uiteindelijk. "Ik heb alleen nee gezegd."

"Soms," zegt Astrid zacht, "is nee zeggen het moedigste wat iemand kan doen."

De nacht gaat over in ochtend. De mensen vertrekken, één voor één, naar hun huizen, hun bedden, hun dromen. De hal wordt leeg. Het vuur dooft.

Je blijft zitten. Je kijkt naar de as, naar de laatste gloeiende kooltjes, naar het licht dat langzaam door de ramen breekt.

Je denkt aan Maren. Aan Lars. Aan Erik. Aan alle namen op de stroken stof die wapperen in de wind bij de gedenkplek die je nog moet bezoeken. Je denkt aan hun levens, hun hoop, hun angst, hun einde.

Je hebt hen niet kunnen redden.

Maar je hebt anderen gered. En je zult anderen blijven redden, zo lang je kunt, zo goed je kunt. Niet iedereen. Nooit iedereen. Maar genoeg.

Genoeg om het proberen waard te maken.

Je staat op. Je loopt naar buiten. De zon is opgekomen – een bleke winterzon, maar een zon. De sneeuw glinstert. De lucht is helder.

Ergens in de verte, bij de voet van de berg, wacht iets. Het wacht nog steeds. Het zal altijd wachten.

Maar vandaag – vandaag is voor de levenden.

Je haalt diep adem. De koude lucht vult je longen, fris en zuiver.

En je begint te lopen. Naar de gedenkplek. Naar de namen. Naar de herinnering aan allen die je niet kon redden – en de belofte om te blijven proberen voor degenen die je misschien wel kunt redden.

De sneeuw knispert onder je voeten.

De zon schijnt op je gezicht.

En voor het eerst in heel lange tijd voel je iets wat lijkt op vrede.

Epiloog – Sneeuwval

De sneeuw valt.

Altijd valt de sneeuw hier. Dag en nacht, jaar na jaar, eeuw na eeuw. De vlokken dalen neer als gefluisterde beloftes, als vergeten gebeden, als de adem van een wereld die nooit ophoudt met ademen.

Maar nu – nu is de sneeuw anders.

Je staat bij het raam van je huis, met een kop thee in je handen die langzaam koud wordt. Buiten is het dorp ontwaakt tot een nieuwe dag – als je het een dag kunt noemen, dit vage licht dat eindelijk terugkeert na maanden van duisternis. De eerste zonnestralen van de lente raken de toppen van de bergen, kleuren de sneeuw in tinten van roze en goud.

Er is veel veranderd sinds je hier aankwam. Drie jaar geleden, was het? Of vier? De tijd beweegt anders in Snøfallvik. Soms lijken maanden voorbij te vliegen; andere keren lijkt een enkele nacht eeuwigheden te duren.

Maar sommige dingen zijn constant gebleven.

De berg is er nog steeds. Je kunt hem zien vanaf je raam, een donkere gedaante tegen de steeds lichtere hemel. De honger is er nog steeds – je voelt hem soms, als een verre echo, een herinnering aan iets wat ooit overweldigend was maar nu is gereduceerd tot een gefluister.

De brochures zijn er nog steeds. Ze verschijnen nog steeds in antiquariaten en op rommelmarkten, vinden hun weg naar mensen die zoeken zonder te weten waarnaar. Sommigen komen naar Snøfallvik. Sommigen leren te kiezen. Sommigen worden nog steeds genomen.

Je kunt niet iedereen redden. Dat heb je geaccepteerd. Maar elke persoon die je kunt helpen, elke ziel die leert om te weigeren – dat is een overwinning. Een kleine, menselijke overwinning in een strijd die al duizenden jaren woedt.

Er wordt geklopt.

Je glimlacht. Je kent dat klopje – drie keer, snel en vrolijk, het klopje van iemand die haast heeft om de dag te beginnen.

"Binnen!"

Astrid komt binnen, haar wangen rood van de kou, haar ogen helder. Ze draagt een stapel papieren tegen haar borst – de correspondentie van de afgelopen week, brieven van mensen die de brochures hebben gevonden, die vragen hebben, die twijfelen of ze moeten komen.

"Zes nieuwe brieven," zegt ze terwijl ze de papieren op tafel legt. "Drie uit Nederland, twee uit Duitsland, een uit Zweden."

"Veel, voor deze tijd van het jaar."

"De lente." Ze haalt haar schouders op. "Mensen worden onrustig als de zon terugkeert. Ze beginnen na te denken over verandering. Over nieuwe beginnen."

Je knikt. Je kent het patroon inmiddels. In de winter zijn de brieven zeldzaam – de mensen die de brochures vinden, worden te snel genomen om te schrijven. Maar in de lente, als de honger verzwakt en de greep verslapt, is er tijd. Tijd om te twijfelen. Tijd om te vragen. Tijd om te kiezen.

Je pakt de eerste brief. Een vrouw uit Rotterdam, moeder van twee, recent gescheiden, op zoek naar iets wat ze niet kan benoemen. Haar woorden zijn wanhopig maar ook hoopvol – de wanhoop van iemand die weet dat er iets mis is met haar leven, de hoop van iemand die gelooft dat het beter kan zijn.

Je begint te schrijven.

Beste mevrouw,

Dank u voor uw brief. Dank u voor uw eerlijkheid. Dank u voor de moed om te zoeken naar iets beters, ook al weet u niet precies wat dat is.

Ik begrijp uw verlangen. Ik heb het zelf gevoeld, jaren geleden, toen ik voor het eerst een brochure vond in een stoffig antiquariaat. De belofte van rust. De belofte van stilte. De belofte van een plek waar alles anders zou zijn.

Die beloftes zijn echt. Maar ze zijn ook een leugen.

Wat ik u vertel, zal vreemd klinken. Ongeloofwaardig misschien. Maar ik vraag u om te lezen met een open geest, en om daarna zelf te beslissen wat u wilt doen.

Snøfallvik bestaat. Het is een dorp in Noord-Noorwegen, verscholen in de bergen, onzichtbaar voor kaarten en GPS. Het biedt alles wat de brochure belooft – rust, stilte, een nieuw begin.

Maar het vraagt ook alles.

Je schrijft verder. Je vertelt over de honger. Over de berg. Over de figuren in de nacht en de stemmen die je naam fluisteren. Je vertelt over de val, en over de sleutel die de val kan openen – de keuze, de weigering, de vrijheid die alleen komt voor degenen die niet vluchten maar gaan.

Je vertelt niet alles. Sommige dingen moeten worden ervaren om te worden begrepen. Maar je vertelt genoeg. Genoeg om een geïnformeerde keuze mogelijk te maken.

Als je klaar bent, leg je de brief opzij. Astrid heeft de andere brieven al geopend, maakt aantekeningen, bereidt antwoorden voor. Dit is jullie werk nu – niet alleen overleven, maar anderen helpen om te overleven. Niet alleen kiezen, maar anderen leren hoe ze kunnen kiezen.

"Peder wil je spreken," zegt Astrid zonder op te kijken. "Iets over een nieuwe groep die morgen aankomt."

"Hoeveel?"

"Drie. Een gezin uit Finland."

Je knikt. Je staat op, trekt je jas aan, bereidt je voor op een nieuwe dag. Buiten schijnt de zon – zwak nog, maar aanwezig. De sneeuw begint te glinsterend in het licht.

Bij de deur stop je. Je kijkt achterom, naar je huis, naar de tafel vol brieven, naar Astrid die gebogen zit over haar werk.

"Astrid?"

Ze kijkt op.

"Denk je dat het ooit zal eindigen? De honger? De brochures? Dit alles?"

Ze denkt na over de vraag. Haar ogen gaan naar het raam, naar de bergen in de verte, naar de berg die nog steeds wacht.

"Nee," zegt ze uiteindelijk. "Ik denk niet dat het ooit helemaal zal eindigen. Maar—" ze glimlacht, die kleine, voorzichtige glimlach die je inmiddels zo goed kent "—ik denk dat dat misschien niet het punt is."

"Wat is dan het punt?"

"Dat we door blijven gaan. Dat we blijven kiezen. Dat we, elke dag opnieuw, besluiten om niet op te geven." Ze keert terug naar haar brieven. "Dat is misschien niet het einde van het verhaal. Maar het is een goed midden."

Je glimlacht. Je opent de deur. De koude lucht stroomt naar binnen, fris en zuiver, vol met de geur van sneeuw en dennennaalden en iets dat lijkt op hoop.

Je stapt naar buiten.

De sneeuw valt nog steeds. Zachtjes, vredig, als een deken die de wereld toedekt. Kinderen spelen in de straat – kinderen van de teruggekeerden, kinderen van de nieuwelingen, kinderen die zijn opgegroeid in een dorp dat eeuwenlang alleen dood kende.

Je loopt naar de kerk, naar Peder, naar de taken die wachten. Onderweg passeer je Gunnar, die op zijn vaste plek zit en naar de zee staart. Hij knikt naar je. Je knikt terug. Geen woorden nodig.

Je passeert de plek waar de fabriek ooit stond, nu een lege vlakte waar in de lente misschien gras zal groeien. Je passeert de haven, waar de vissers hun boten klaarmaken voor de eerste vaart van het seizoen. Je passeert de huizen van mensen die je kent, die je hebt geholpen, die hebben geleerd wat jij hebt geleerd.

En je denkt aan alle mensen die je niet hebt kunnen helpen. Maren, met haar lege glimlach op het altaar. Lars, die omkeerde terwijl je hem smeekte om door te lopen. Erik, die dacht dat hij kon ontsnappen maar die al lang verloren was.

Je stopt even. Midden op straat, met de sneeuw om je heen.

Je hebt geleerd om met hun namen te leven. Om hen te dragen zonder eronder te bezwijken. Het was niet makkelijk. Er waren nachten – zo veel nachten – dat de schuld zwaarder woog dan je kon verdragen. Waarom zij en niet jij? Wat had je anders kunnen doen?

Maar langzaam, heel langzaam, heb je begrepen dat die vragen geen antwoord hebben. Dat je niet iedereen kunt redden. Dat proberen het enige is wat je kunt doen – en dat proberen genoeg is.

Je kijkt omhoog naar de berg. Hij staat daar zoals hij altijd heeft gestaan, donker en wachtend. Maar de dreiging voelt anders nu. Minder overweldigend. Meer als een feit van het leven dan als een oordeel.

Je denkt aan je gesprekken met de berg. Aan de vreemde wapenstilstand die je hebt gesloten. Aan de eenzaamheid die je hoorde in die eeuwenoude stem. Zelfs monsters kunnen eenzaam zijn, heb je ontdekt. Zelfs honger kan een vorm van gevangen zijn.

Je begint weer te lopen.

De kerk komt in zicht. Peder staat bij de deur – ouder dan drie jaar geleden, met meer grijs in zijn haar en meer lijnen in zijn gezicht, maar met ogen die weer kunnen geloven. Achter hem wacht een gezin uit Finland. Nieuwe gezichten. Nieuwe verhalen. Nieuwe kansen.

Je haalt diep adem.

Dit is je leven nu. Niet het leven dat je had gepland, daar in die grijze stad waar je ooit een brochure vond. Niet het leven dat de brochure had beloofd, vol rust en stilte en vergeten. Maar een echt leven. Met echte mensen. Met echte keuzes.

Je denkt aan de brochure die je ooit vond, in een stoffig antiquariaat, op een grijze dinsdagmiddag die een eeuwigheid geleden lijkt.

Welkom in Snøfallvik, stond er. Waar de winter eeuwig duurt en de zomer nooit komt.

Maar de zomer komt wel. Hij komt nu, na maanden van duisternis, na jaren van strijd. Hij komt in het licht op de bergen, in het lachen van de kinderen, in de hoop in de ogen van mensen die eindelijk geloven dat morgen beter kan zijn dan vandaag.

De sneeuw valt.

Maar jij valt niet.

Je staat.

Je kiest.

Je leeft.

En dat – dat is alles wat je ooit hebt gewild.

Dat is alles wat iemand ooit kan willen.

De zon breekt door de wolken. De sneeuw glinstert. En ergens in de diepte van de berg, in de stilte die eeuwen heeft geduurd, fluistert iets dat misschien – misschien – een afscheid is.

Of misschien is het een belofte.

Tot de volgende keer.

Tot de volgende winter.

Tot de sneeuw weer valt en de wereld weer stil wordt en de keuze weer gemaakt moet worden.

Maar dat is voor later.

Nu is er dit moment. Deze dag. Dit leven dat je hebt gekozen.

Je loopt de kerk binnen. Je glimlacht naar het gezin uit Finland. Je begint te praten.

En buiten, zacht en vredig, blijft de sneeuw vallen.